

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W KIELCACH**

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU KIELECKIEGO
ZA 2020 ROK**

*(na podstawie art. 12a. ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej
tekst jednolity z Dz. U. z 2021r. poz.195)*

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Kielcach

GJM
lek. med. Grażyna Majewska

26.02.2021r.

Art. 1. Państwowa Inspekcja Sanitarna szczebla powiatowego powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,*
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,*
- 3) higieny procesów nauczania i wychowania,*
- 4) higieny wypoczynku i rekreacji,*
- 5) zdrowotnymi żywności i żywienia i produktów kosmetycznych,*
- 6) higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne*

- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

(z Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz.195).

Od marca 2020r. główne działania tutejszej Inspekcji skierowane zostały na przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się epidemii SARS-CoV-2, w tym nadzór nad przestrzeganiem określonych nakazów i zakazów dotyczących ludzi i obiektów na terenie działalności PPIS w Kielcach.

Obszarem działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach jest obszar powiatu ziemskiego i grodzkiego. W skład powiatu ziemskiego wchodzi 19 gmin: Bieliny, Bodzentyn, Chęciny, Chmielnik, Daleszyce, Górno, Łagów, Łopuszno, Masłów, Miedziana Góra, Mniów, Morawica, Nowa Słupia, Piekoszów, Pierzchnica, Raków, Sitkówka – Nowiny, Strawczyn, Zagnańsk – zajmujących powierzchnię 2247 km² i liczących 211259 mieszkańców (GUS Kielce.stat.gov.pl stan na 30 czerwca 2020r.). W skład powiatu grodzkiego wchodzi Miasto Kielce liczące 194218 mieszkańców (stan na 30 czerwca 2020r.) i zajmujące powierzchnię 110 km².

I. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym wody ciepłej oceniana była zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 2028) oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Kontrole i pobór próbek wody odbyły się, pomimo stanu epidemii wprowadzonego w związku z pandemią COVID-19, zgodnie z wcześniej przedłożonymi i zaopiniowanymi przez PPIS w Kielcach harmonogramami wewnętrznymi, jak również w ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez tutejszą Inspekcję. Uzyskane wyniki analizowano i oceniano na bieżąco, a dane przekazywano przedsiębiorstwom wodociągowym oraz władzom gminnym.

Analizowano i oceniano także sprawozdania z badań substancji promieniotwórczych w wodzie do spożycia przez ludzi, wykonanych przez zarządców/administratorów wodociągów w ramach monitoringu wstępnego (dotyczy 1 wodociągu) i kontrolnego (dotyczy 6 wodociągów). Badania obejmowały takie parametry jak: tryt, radon, Ra₂₂₆, Ra₂₂₈. W jednym przypadku z uwagi na to, iż w badaniach wykonanych w ramach monitoringu wstępnego stwierdzono stężenie aktywności radonu w wodzie przekraczające 10 Bq/l, zarządca zlecił ponowne pomiary w tym zakresie.

W wyniku podejmowanych czynności kontrolnych zwracano uwagę na realizację obowiązku zapewnienia dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny, a także na stan sanitarno – techniczny urządzeń wodociągowych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie jakości wody wystosowano:

- 9 decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 7 decyzji o warunkowej przydatności w zakresie parametrów mikrobiologicznych,
- 1 decyzję o warunkowej przydatności w zakresie parametru chemicznego
- 15 decyzji o przydatności wody do spożycia,
- 28 decyzji o wygaśnięciu.

Wydano:

- 2 decyzje dotyczące stanu sanitarno – technicznego obiektów i urządzeń wodociągowych,
- 7 decyzji wymierzających opłatę,

Wystosowano:

- 43 oceny okresowe o jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- 20 ocen obszarowych.

Przeprowadzono 265 kontroli sanitarnych, do badań fizyko – chemicznych pobrano 252 próbki, natomiast do badań mikrobiologicznych 256 próbek.

Mieszkańcy powiatu kieleckiego zaopatrywani byli w wodę z sieci 55 wodociągów, opartych na studniach głębinowych. Mieszkańcy Miasta i większej części Gminy Chmielnik zaopatrywani są z wodociągu Busko-Zdrój ujęcie Zrecze wykazywany w ewidencji PSSE Busko – Zdrój. Natomiast część mieszkańców gmin: Masłów, Morawica, Sitkówka-Nowiny, Zagnańsk korzysta z wodociągu Kielce (opisane są w ocenie miasta Kielce).

W ewidencji tutejszej Inspekcji znajdują się wodociągi o produkcji:

- 7 wodociągów o produkcji ≤ 100 m³/dobę, (dane przedstawiono w *tabeli nr 1*),
- 43 wodociągi o produkcji 101–1000 m³/dobę, (dane przedstawiono w *tabeli nr 2*),
- 4 wodociągi o produkcji 1001–10 000 m³/dobę, (dane przedstawiono w *tabeli nr 3*).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach sprawuje również nadzór nad 15 wodociągami określonymi jako inne podmioty zaopatrujące w wodę (dane przedstawiono w *tabeli nr 4*).

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

2.1 Wodociągi o produkcji ≤ 100 m³/dobę

W roku 2020 w tej grupie obiektów dobrą jakość wody dostarczało 100 % wodociągów.

W związku z awarią ujęcia wody na część roku 2020 został wyłączony z eksploatacji wodociąg Lasocin gm. Łopuszno. Konsumenci zaopatrywani byli w wodę z wodociągu Łopuszno (zmieniono źródło zaopatrzenia w wodę do spożycia).

Ponadto w roku sprawozdawczym z grupy wodociągów o produkcji ≤ 100 m³/dobę do wodociągów o produkcji 101-1000 m³/dobę przeniesiono wodociąg *Serbinów* gm. Mniów.

Parametry i ocenę jakości wody wodociągów o produkcji ≤ 100 m³/dobę przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1 Parametry i ocena jakości wody wodociągów o produkcji ≤ 100 m³/dobę

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
1	Chęciny: - Mosty	1	3,90	111	stałe chlorowanie	dobra	dobra
2	Chmielnik: - Celiny	2	56,94	687	-	dobra	dobra
	- Piotrkowice		80,65	914	-	dobra	dobra
3	Łągów: - Lechówek	1	82,80	450	stałe chlorowanie	dobra	dobra
4	Łopuszno - Lasocin	1	30,00	605	profilaktyczne chlorowanie	dobra	dobra
5	Masłów: - Ciekoty	1	73,41	40	stałe chlorowanie, odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
6	Mniów: - Pieradła	1	81,00	1163	-	dobra	dobra
Razem		7	408,70	3970	-	dobra	dobra

Inwestycje dokonane przez zarządców/administratorów wyżej omawianych wodociągów:

- Pieradła gm. Mniów (w hydroforni pomalowano pomieszczenia oraz wyłożono podłogi płytkami ceramicznymi).

2.2 Wodociągi o produkcji 101 – 1 000 m³/dobę

W roku 2020 w tej grupie obiektów większość wodociągów dostarczało wodę o dobrej jakości wody, z wyjątkiem krótkotrwałego braku przydatności w przypadku wody z urządzeń wodociągowych wodociągów wymienionych poniżej:

- Krajano gm. Górno (w zakresie liczby bakterii grupy coli),
- Płucki gm. Łągów (w zakresie liczby enterokoków),
- Wierzbie gm. Pierzchnica (w zakresie liczby bakterii grupy coli)

oraz z wyjątkiem

- wodociągu *Wzdół – Parcele* gm. Bodzentyn (warunkowa przydatność wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczenia dopuszczalnej wartości ołowiu).

W związku z zaistniałą sytuacją w przypadku wodociągów *Krajno*, *Płucki* i *Wierzbie* wprowadzono zakaz spożycia wody i wydano 3 decyzje administracyjne o braku jej przydatności do czasu uzyskania pozytywnych wyników w zakresie mikrobiologicznym. Zarządzono także zapewnienie użytkownikom tych wodociągów wody odpowiadającej wymaganiom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Po przeprowadzeniu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody z wyżej wymienionych wodociągów – wydano 3 decyzje o przydatności wody do spożycia.

Prowadząc systematyczny nadzór sanitarny i laboratoryjny nad jakością wody z urządzeń wodociągowych wodociągu *Wzdół – Parcele* gm. Bodzentyn - ponownie w 2020r. zaobserwowano przekroczenia dopuszczalnej wartości ołowiu w wodzie (wartości rosnące). Zarówno WHO, jak i zalecenia Dyrektywy Rady 98/83/WE z dnia

03.11.1998r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi klasyfikują ołów jako substancję o istotnym znaczeniu dla bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

Zarządca wodociągu - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Bodzentyn Sp. z o.o. ul. Kielecka zwrócił się do Państwowego Zakładu Higieny Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego w Warszawie ul. Chocimska 24 z prośbą o wydanie opinii dotyczącej wpływu na zdrowie ludzi ponadnormatywnych stężeń ołowiu, występujących w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dostarczanej z urządzeń wodociągowych wodociągu Wzdół Parcele gm. Bodzentyn. Państwowy Zakład Higieny Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego w dniu 12.05.2020r. wydał opinię Znak: B-BK-547-50/20, w której przedstawił swoje stanowisko.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach, po zapoznaniu się i przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej przedmiotowego urządzenia i wyżej wymienionej opinii Państwowego Zakładu Higieny Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego dotyczącej wpływu na zdrowie ludzi stężeń ołowiu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej przez wodociąg Wzdół Parcele oraz biorąc pod uwagę brak możliwości zapewnienia innych źródeł zaopatrzenia ludności w wodę odpowiadającej wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) i mając na uwadze obecną sytuację epidemiologiczną w Polsce (trwającą pandemię SARS-CoV-2), stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z urządzeń wodociągowych wodociągu Wzdół Parcele na poziomie nie większym niż $27 \mu\text{g}/\text{dm}^3$ (decyzja administracyjna o warunkowej przydatności wody do spożycia) pod następującymi warunkami :

1. Zaopatrywania kobiet w ciąży oraz dzieci w wieku do 0-6 lat w wodę do spożycia odpowiadającą wymaganiom ww. rozporządzenia do czasu przeprowadzenia skutecznych działań naprawczych.
2. Przedkładania raz w miesiącu w tut. Inspekcji Sanitarnej dokumentów potwierdzających wykonanie zarządzenia w pkt 1.
3. Przedłożenia planu realizacji działań naprawczych do 15.07.2020r. zaakceptowanego przez właściwego burmistrza miasta.
4. Wykonywania raz na dwa miesiące badania próbek wody do spożycia na zawartość ołowiu z urządzeń wodociągowych wodociągu Wzdół Parcele z 4 punktów zgodności rozmieszczonych równomiernie na całej sieci i przedkładania ich do tut. Inspekcji Sanitarnej.

Termin realizacji decyzji do dnia 31.12.2020r.

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Bodzentyn Sp. z o. o. ul. Kielecka 83 przedstawił program działań naprawczych mających na celu zmniejszenie stężenia ołowiu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, W miesiącu grudniu 2020r. zakończono budowę stacji uzdatniania wody (redukcja jonów ołowiu) i przedłożono sprawozdania potwierdzające dobrą jakość wody przeznaczonej do spożycia w zakresie ołowiu.

Zdarzały się również przypadki kiedy w badanych próbkach stwierdzono mniej niż 10 jtk/100ml bakterii grupy coli oraz wykluczono obecność bakterii *Escherichia coli* i enterokoków. Wówczas uznano stwierdzoną niezgodność za niestwarzającą zagrożenia dla zdrowia, przy jednoczesnym podjęciu odpowiednich działań naprawczych przez okres 30 dni (płukanie sieci, dezynfekcja chemiczna).

W tych przypadkach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach wystosował 5 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia (do czasu uzyskania wyników badań stwierdzających prawidłowe wartości parametrów mikrobiologicznych) z urządzeń wodociągowych wodociągów wymienionych poniżej:

- Gnieździska gm. Łopuszno,
- Dębska Wola gm. Morawica,
- Lesica gm. Piekoszów,
- Ociesęki gm. Raków,
- Oblęgorek gm. Strawczyn.

Po przeprowadzeniu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody, wydano 5 decyzji o przydatności wody do spożycia.

Zaobserwowano okresowe wzrosty wartości azotanów w wodzie bliskie granicy wartości parametrycznej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach wystosował pisma do zarządców wodociągów takich jak: *Bolmin* gm. Chęciny, *Starochęciny* gm. Chęciny, *Chęciny* i *Łopuszno* oraz władz samorządowych, w których przypomniał o bezwzględnym obowiązku zapewnienia konsumentom wody o dobrej jakości i podjęciu lub radykalnych działań naprawczych.

W przypadku wodociągu *Dębska Wola* gm. Morawica przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - technicznego (skorodowana powierzchnia armatury wodociągowej w hydroformi, szachcie studziennym oraz w zbiornikach wody). Wydano decyzję administracyjną z zarządzeniami, której zalecenia zostały wykonane.

W roku sprawozdawczym z grupy wodociągów o produkcji ≤ 100 do wodociągów o produkcji 101-1000 $\text{m}^3/\text{dobę}$ przeniesiono wodociąg *Serbinów* gm. Mniów.

Parametry i ocenę jakości wody wodociągów o produkcji 101 – 1000 $\text{m}^3/\text{dobę}$ przedstawiono w tabeli nr 2

Tabela 2 Parametry i ocena jakości wody wodociągów o produkcji 101 – 1000 m³/dobę

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
1	Bieliny: - Belno	2	339,00	2626	odżelazianie, odmanganianie napowietrzanie	dobra	dobra
	- Bieliny		332,00	3044	odżelazianie, odmanganianie napowietrzanie	dobra	dobra
2	Bodzentyn: - Bodzentyn	2	901,45	9207	stałe chlorowanie, odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
	- Wzdół Parcele		356,80	3957	redukcja jonów ołowiu	dobra	dobra
3	Chęciny: - Bolmin	3	175,15	1174	-	dobra	dobra
	- Łukowa		837,79	4700	-	dobra	dobra
	- Starochęciny		205,29	1106	usuwanie azotanów	dobra	dobra
4	Daleszyce: - Borków	6	238,43	1644	-	dobra	dobra
	- Daleszyce		836,65	6652	-	dobra	dobra
	- Marzysz		335,99	864	-	dobra	dobra
	- Mójcza		199,10	1534	stałe chlorowanie	dobra	dobra
	- Niestachów		157,81	1281	-	dobra	dobra
	- Suków		248,32	2136	-	dobra	dobra
5	Górno: - Cedzyna - Leszczyny	3	840,00	5453	-	dobra	dobra
	- Górno		509,00	5544	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
6	- Krajno	2	855,00	8323	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
	Łagów: - Łagów		594,00	3978	stałe chlorowanie	dobra	dobra
	- Płucki	3	408,00	22656	-	dobra	dobra
	Łopuszno: - Dobrzyszów		190,00	1620	profilaktyczne chlorowanie	dobra	dobra
8	- Gnieździska	1	280,00	2803	profilaktyczne chlorowanie	dobra	dobra
	- Łopuszno		540,00	3985	redukcja azotanów, profilaktyczne chlorowanie	dobra	dobra
	Maslów: - Wola Kopcowa	747,20	7261	stałe chlorowanie, odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra	
9	Mniów: - Cierchy	4	109,00	1476	-	dobra	dobra
	- Grzymałków		480,00	3839	-	dobra	dobra
10	- Mniów - Raszówka	2	117,00	1912	odżelazianie, odmanganianie korekta pH	dobra	dobra
	Serbinów		120,00	997	-	dobra	dobra
	Morawica: - Bilcza	466,00	3138	odżelazianie, odmanganianie , korekta mętności	dobra	dobra	
11	- Dębska Wola	2	337,30	2896	stałe chlorowanie	dobra	dobra
	Nowa Słupia: - Rudki		207,08	3084	stałe chlorowanie, odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
12	- Zamkowa Wola	5	670,43	5000	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
	Piekoszów: - Górki Szcukowskie		441,91	4705	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
13	- Lesica	2	674,57	2997	profilaktyczne chlorowanie	dobra	dobra
	- Piekoszów I		427,73	2100	redukcja azotanów	dobra	dobra
	- Piekoszów II		367,90	1500	stałe chlorowanie	dobra	dobra
	- Szczukowice		489,27	5492	-	dobra	dobra
	Pierzchnica: - Pierzchnica		749,00	4210	stałe chlorowanie	dobra	dobra
	- Wierzbie		177,00	1687	stałe chlorowanie	dobra	dobra
14	Raków: - Ociesęki	2	196,45	2609	utwardzanie wody	dobra	dobra
	- Raków		278,26	3925	-	dobra	dobra
	Strawczyn: - Oblęgorek		251,00	1779	-	dobra	dobra
15	- Ruda Strawczyńska	3	508,00	3730	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
	- Strawczyn		719,50	5612	redukcja azotanów	dobra	dobra
16	Zagnańsk: - Kołomań	1	211,50	2761	-	dobra	dobra
Razem		43	18188,88	146997	-	dobra za wyjątkiem 1 wodociągu, który miał warunkową przydatność wody do spożycia	dobra

Inwestycje dokonane przez zarządców/administratorów wyżej omawianych wodociągów:

- Bodzentyn (rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody Bodzentyn ul. Opatowska, planowane zakończenie prac połowa stycznia 2021r., renowacja istniejącej studni Ujęcia Bodzentyn ul. Suchedniowska, budowa nowych i wymiana istniejących odcinków sieci wodociągowej),
- Wzdół Parcele gm. Bodzentyn (wybudowano Stację Uzdatniania Wody – zakończono w grudniu 2020r., uzbrojono studnię nr 2)
- Niestachów gm. Daleszyce (wymieniono pompę z zestawu w pompowni wody),
- Górno gm. Górno (wykonano renowację łącznie z pogłębieniem studni awaryjnej),
- Krajno gm. Górno (trwa budowa zbiornika retencyjnego wody uzdatnionej przy Stacji Uzdatniania Wody),
- Cierchy gm. Mniów (wyremontowano budynek hydroforni),

- Serbinów gm. Mniów (w budynku hydroforni pomalowano pomieszczenia oraz wyłożono płytkami ceramicznymi podłogi).
- Rudki gm. Nowa Słupia (wymieniono materiał sieci wodociągowej o długości 0,467 km),
- Zamkowa Wola gm. Nowa Słupia (wymieniono materiał sieci wodociągowej o długości 3,551 km),
- Strawczyn gm. Strawczyn (wykonano nową Stację Uzdatniania Wody).

2.3. Wodociągi o produkcji 1001–10 000 m³/ dobę

W roku 2020 w tej grupie obiektów dobrą jakość wody dostarczało 100 % wodociągów, (z wyjątkiem krótkotrwałego braku przydatności w przypadku wody z urządzeń wodociągowych wodociągu Brzeziny gm. Morawica w zakresie liczby bakterii grupy coli oraz *Escherichia coli*).

W związku z zaistniałą sytuacją wprowadzono zakaz spożycia wody z ww. wodociągu i wydano decyzję administracyjną o braku jej przydatności do czasu uzyskania pozytywnych wyników wody w zakresie mikrobiologicznym. Zarządzono także zapewnienie użytkownikom tego wodociągu wody odpowiadającej wymaganiom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Po przeprowadzeniu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody z wodociągu Brzeziny – wydano decyzje o przydatności wody do spożycia.

Zdarzały się również 2 przypadki kiedy w badanych próbkach stwierdzono mniej niż 10 jtk/100ml bakterii grupy coli oraz wykluczono obecność bakterii *Escherichia coli* i enterokoków. Wówczas uznano stwierdzoną niezgodność za niestwarzającą zagrożenia dla zdrowia, przy jednoczesnym podjęciu odpowiednich działań naprawczych przez okres 30 dni (płukanie sieci, dezynfekcja chemiczna).

W tych przypadkach Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach wystosował 2 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia (do czasu uzyskania wyników badań stwierdzających prawidłowe wartości parametrów mikrobiologicznych) z urządzeń wodociągowych wodociągów wymienionych poniżej:

- Chęciny,
- Brzeziny gm. Morawica.

Po przeprowadzeniu działań naprawczych i w tych przypadkach uzyskano poprawę jakości wody, wydano 2 decyzje o przydatności wody do spożycia.

W związku z pożarem nielegalnego składowiska odpadów niebezpiecznych w wyniku, którego do gleby przedostały się substancje chemiczne (zaistniało ryzyko zanieczyszczenie pokładu wodonośnego) wzmożony został nadzór nad jakością wody z *wodociągu Bolechowice* gm. Sitkówka-Nowiny (zwiększono częstotliwość poboru próbek wody i zakres badanych parametrów o parametry z grupy B). Wyniki analiz próbek wody wykazały jej dobrą jakość pod względem fizykochemicznym.

Wodociąg Busko – Zdrój wykazywany jest w ewidencji PSSE Busko – Zdrój. Natomiast na terenie działalności tutejszej Inspekcji znajduje się ujęcie Zrecze, które zaopatruje w wodę mieszkańców miasta i większości miejscowości gminy Chmielnik. Całkowita produkcja wody z tego ujęcia wynosiła 4949,35 m³/d, natomiast dla potrzeb miasta i gminy Chmielnik zużycie 896,09 m³/d, pozostała część ujmowanej wody służy zaopatrzeniu w wodę powiatu buskiego.

Ujęcie Zrecze powstaje z licznych źródeł wypływających zarówno ze skał, jak i z ziemi, które łączą się w „jedną rzekę”. Część wody zostaje „ujarzmiona” i wpływa do wykonanego kanału, przepływa przez zastosowane piaskowniki, następnie przez próg kamienny, kraty wpływa do przygotowanego zbiornika. Stąd pompami czerpalnymi tłoczona jest do głównej magistrali. Pozostała część wody płynie obok w rozproszonej formie obejmując obszar około 200m². Dokładne badania geologiczne wykazały, że nie są to wody powierzchniowe lecz głębinowe, dlatego też ujęcie to klasyfikowane jest jako głębinowe.

Parametry i ocenę jakości wody wodociągów o produkcji 1001-10 000m³/ dobę przedstawiono w tabeli nr 3

Tabela 3 Parametry i ocena jakości wody wodociągów o produkcji 1001-10 000m³/ dobę

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
1	Chęciny: - Chęciny	1	1037,72	7424	-	dobra	dobra

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
2	Chmielnik: - Busko –Zdrój - Ujęcie Zrecze	1	896,09	9180	stałe chlorowanie	dobra	dobra
3	Miedziana Góra: - Ćmińsk- Bobrza	1	1562,70	11488	stałe chlorowanie	dobra	dobra
4	Morawica: - Brzeziny	1	1753,80	9532	stałe chlorowanie	dobra	dobra
5	Sitkówka Nowiny: - Bolechowice	1	1111,40	6707	stałe chlorowanie	dobra	dobra
Razem		5	6361,71	44331	-	dobra	dobra

Inwestycje dokonane przez zarządców/administratorów wyżej omawianych wodociągów:

- Busko Zdrój (wyremontowano źródlika Ujęcia Wody Zrecze, zakupiono materiały do bieżącej eksploatacji oraz na potrzeby wymiany wodomierzy, wymieniono zasuwę i wyremontowano stację podnoszenia ciśnień w 3 miejscowościach, wymieniono materiał sieci wodociągowej w Chmielniku przy ul. Jasnej),
- Ćmińsk- Bobrza gm. Miedziana Góra (wymieniono sieć azbestową o długości 1,31 km, rozbudowano sieć wodociągową o długości 1,313 km).

2.4. Wodociągi o produkcji 10 001–100 000 m³/ dobę – (brak takich wodociągów na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach).

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W roku 2020 w tej grupie obiektów dobrą jakość wody dostarczało 100 % wodociągów (z wyjątkiem krótkotrwałego braku przydatności w przypadku wody z urządzeń wodociągowych wodociągów wymienionych poniżej):

- Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych Sp. z o. o. Kielce ul. Na Ługach 7 Kopalni „Laskowa” Kostomłoty II ul. Bugajska 91 gm. Miedziana Góra (w zakresie liczby bakterii grupy coli),
- Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii Morawica ul. Spacerowa 5 (w zakresie liczby grupy coli, *Echerichia coli* oraz enterokoków),
- Kopalni Wapienia „Morawica” S. A. ul. Górnicza 42 Morawica (w zakresie liczby bakterii grupy coli),
- DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny gm. Sitkówka – Nowiny (w zakresie liczby bakterii grupy coli),
- DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny Zakładu Górniczego Kowala Studnia nr 315 gm. Sitkówka – Nowiny (w zakresie liczby bakterii grupy coli).

W związku z zaistniałą sytuacją wprowadzono zakaz spożycia wody z ww. wodociągów i wydano 5 decyzji administracyjnych o braku jej przydatności do czasu uzyskania pozytywnych wyników jej badania w zakresie mikrobiologicznym. Zarządzono także zapewnienie użytkownikom tych wodociągów wody odpowiadającej wymaganiom sanitarnym zawartym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r.

Zarządcy wodociągów każdorazowo podjęli działania naprawcze, w następstwie których uzyskano poprawę jakości wody – wydano 5 decyzji o przydatności wody do spożycia.

W przypadku wodociągu *Truskawica S.A. Sitkówka 24* gm. Sitkówka Nowiny przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno - technicznego tj. brudne, poplamione ściany i sufit z licznymi odpryskami farby oraz skorodowaną powierzchnię armatury wodociągowej i metalowych włączów w podłodze w pomieszczeniu hydroforni. Wydano decyzję administracyjną, z terminem wykonania do dnia 31.12.2020r.

W związku z pożarem nielegalnego składowiska odpadów niebezpiecznych w wyniku, którego do gleby przedostały się substancje chemiczne (zaistniało ryzyko zanieczyszczenie pokładu wodonośnego) wzmożony został nadzór nad jakością wody z wodociągu *DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny* gm. Sitkówka

– Nowiny (zwiększono częstotliwość poboru próbek wody i zakres badanych parametrów o parametry z grupy B). Wyniki analiz próbek wody wykazały jej dobrą jakość pod względem fizykochemicznym.

W 2020r. w związku ze zmianą przepisów prawa Państwowy Powiatowy Inspektor w Kielcach objął nadzorem wodociąg Szpitala Powiatowego w Chmielniku ul. Kielecka 1-3, dotychczas będący pod nadzorem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Parametry i ocenę jakości wody innych podmiotów zaopatrujących w wodę przedstawiono w tabeli nr 4.

Tabela 4 Parametry i ocena jakości wody innych podmiotów zaopatrujących w wodę

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
1	Chęciny - Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala im. Św. Rafała w Czerwonej Górze	3	100,00	brak stałych mieszkańców	profilaktyczne chlorowanie, odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
	- Muzeum Wsi Kieleckiej Kielce ul. Jana Pawła II Parku Etnograficznego w Tokarni		19,40	brak stałych mieszkańców	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra
	- Stacji Paliw S.C. Lipiec Władysław, Lipiec Longina Wrzosa		2,00	brak stałych mieszkańców	-	dobra	dobra
2	Chmielnik - Szpitala Powiatowego w Chmielniku ul. Kielecka 1-3	2	12	brak stałych mieszkańców	-	dobra	dobra
	Chmielnik - Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Chmielniku ul. Polna 10		25,00	brak stałych mieszkańców	stałe chlorowanie	dobra	dobra
3	Daleszyce - Przedsiębiorstwa Produkcyjno - Usługowo - Handlowego Jerzy Godek Daleszyce ul. Głowackiego 34A	1	29,00	brak stałych mieszkańców	-	dobra	dobra
4	Górno - Centrum Spotkań i Dialogu Diecezji Kieleckiej Skorzyszycy 167	2	38,60	6	odżelazianie, odmanganianie	dobra	dobra

Lp.	Gmina/ Wodociąg	Ilość wodociągów eksploatowanych łącznie	Produkcja wody w m ³ /d	Liczba odbiorców	Rodzaj uzdatniania wody	Jakość wody pod względem fizykochemicznym	Jakość wody pod względem bakteriologicznym
	- Kopalni „Józefka” Sp. z o.o. Górno 1		80,60	brak stałych mieszkańców	-	dobra	dobra
5	Miedziana Góra - Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych Sp. z o. o. Kielce ul. Na Ługach 7 Kopalni „Laskowa” Kostomłoty II ul. Bugajska 91	1	8,90	brak stałych mieszkańców	redukcja azotanów, regulacja twardości	dobra	dobra
6	Morawica - Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii Morawica ul. Spacerowa 5	2	130,00	brak stałych mieszkańców	stałe chlorowanie	dobra	dobra
	- Kopalni Wąpienia „Morawica” S. A. ul. Górnicza 42		30,00	brak stałych mieszkańców	-	dobra	dobra
7	Sitkówka - Nowiny - DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny - DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny Zakładu Górniczego Kowala Studnia nr 315 - „Trzuskawica” S.A. z siedzibą w Sitkówce, Sitkówka 24	3	45,00 1,72 65,0	brak stałych mieszkańców brak stałych mieszkańców brak stałych mieszkańców	- odżelazianie, odmanganianie redukcja azotanów	dobra dobra dobra	dobra dobra dobra
8	Zagnańsk - Ośrodek Rehabilitacyjno- Wypoczynkowego „Polanika” Chrusty ul. Laskowa 93	1	40,0	20	-	dobra	dobra
Razem		15	627,22	26	-	dobra	dobra

2.6. Ujęcia powierzchniowe – nie dotyczy

2.7. Nie przyznawano odstępstw dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Nadzór nad jakością wody ciepłej

Realizując zadania w tym zakresie zgodnie z przepisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) w 2020r. pobrano próbki wody ciepłej do badania na obecność bakterii *Legionella sp.* tylko w 3 przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą z rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w miesiącach styczeń - marzec. Pozostałe zaplanowane pobory próbek wody ciepłej do badania na obecność bakterii *Legionella sp.* w przedmiotowych podmiotach zostały nie wykonane ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia oraz restrykcje.

Natomiast w przypadku budynków zamieszkania zbiorowego, obowiązek ten realizowany był przez ich właścicieli lub zarządców.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą (świadczenia całodobowe) Przeprowadzono 3 kontrole w 3 obiektach, w ramach których pobrano 8 próbek wody na obecność bakterii *Legionella sp.* Analizy pobranych próbek nie wykazały obecności bakterii *Legionella sp.*

Ponadto Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3 przedłożył Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Kielcach 2 wyniki badania wody ciepłej na obecność bakterii *Legionella sp.*, które nie wykazały jej obecności.

Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą przedstawiono w tabeli nr 5

Tabela 5 Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą i innych

Podmioty lecznicze	Ilość obiektów, w których pobrano próbki	Ilość pobranych próbek	Ilość kontroli	Ilość zakwestionowanych próbek	Podjęte działania
- Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy ul. Spacerowa 5	0	0	0	-	-
- Oddziały w Kielcach przy ul. Kusocińskiego 59	0	0	0	-	-
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze Chęciny ul. Czerwona Góra 10	1	4	1	-	-
- Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3	0	0	0	-	-
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy Bilcza ul. Osikowa 2 gm. Morawica	0	0	0	-	-
- Zakład Opiekuńczo Leczniczy Piekoszów ul. Czarnowska 2a gm. Piekoszów	1	2	1	-	-
- NZOZ „Profilaktyka” Zakład Opiekuńczo – Leczniczy Osiny 54B gm. Pierzchnica	1	2	1	-	-
Razem	3	8	3	4	-

3.2. Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego.

Przedłożono 14 wyników badań wody ciepłej w zakresie bakterii *Legionella sp.* pobranych w 6 obiektach użyteczności publicznej. Analizy pobranych próbek tylko w przypadku jednego obiektu wykazały obecności bakterii *Legionella sp.*

W 2 próbkach pobranych z sieci ciepłej wody użytkowej *Domu Opieki Rodzinnej w Pierzchnicy ul. Kard. S. Wyszyńskiego 2* stwierdzono zanieczyszczenie wody na poziomie skażenia średniego. W związku z tym wystosowano decyzję administracyjną zarządzającą podjęcie działań w zakresie eliminacji lub redukcji bakterii *Legionella sp.* Ponownie po przeprowadzonych działaniach naprawczych przedłożono wyniki wody, wykazały one tylko nieznaczną redukcję liczby bakterii *Legionella sp.*, prowadzone jest postępowanie administracyjne.

4. Wnioski

Realizując zadania w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – zgodnie z przepisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) stwierdzono, iż odpowiadała ona wymaganiom w nim zawartym.

Zdarzały się jednak przypadki krótkotrwałego jej zanieczyszczenia mikrobiologicznego. Przyczyną wystąpienia takich sytuacji mógł być stan techniczny sieci wodociągowej, niski poziom skanalizowania obszarów gminnych, utrzymujące się przez dłuższy czas wysokie temperatury powietrza oraz mała ilość opadów atmosferycznych.

Ponadto w jednym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach, po zapoznaniu się i przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej urządzenia i opinii Państwowego Zakładu Higieny Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego dotyczącej wpływu na zdrowie ludzi stężeń ołowiu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wystosował decyzję administracyjną o warunkowej przydatności wody. Prace dotyczące budowy Stacji Uzdatniania Wody zostały zakończone w grudniu 2020r., a jakość wody uległa poprawie.

W związku z pożarem nielegalnego składowiska odpadów niebezpiecznych w wyniku, którego do gleby przedostały się substancje chemiczne (zaistniało ryzyko zanieczyszczenie pokładu wodonośnego) wzmógł nadzór nad jakością wody z wodociągów Bolechowice oraz DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny gm. Sitkówka – Nowiny (zwiększono częstotliwość poboru próbek wody i zakres badanych parametrów o parametry z grupy B). Wyniki analiz próbek wody wykazały jej dobrą jakość pod względem fizykochemicznym.

*Jakość wody ciepłej w zakresie bakterii *Legionella sp.* zarówno w próbkach pobranych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą jak i w budynkach zamieszkania zbiorowego, ulega systematycznej poprawie. Jednak w roku sprawozdawczym nie pobrano wszystkich zaplanowanych próbek wody ciepłej do badania na obecność bakterii *Legionella sp.* w przedmiotowych podmiotach. Od miesiąca kwietnia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach wody ciepłej w zakresie bakterii *Legionella sp.* ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia (zakaz wstępu do obiektów np. Domy Pomocy Społecznej, Szpitale, Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze).*

II. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Przeprowadzone kontrole obiektów użyteczności publicznej dotyczyły stanu faktycznego oraz jego zgodności z obowiązującymi wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi, jak również przestrzegania zaleceń dotyczących wzmoczonego reżimu sanitarnego związanych z trwającą pandemią COVID-19.

W związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego nad 825 obiektami znajdującymi się w ewidencji, przeprowadzono 162 kontrole sanitarne w 154 obiektach, wydano 13 decyzji administracyjnych (1 na stan techniczny obiektu, 4 o zakazie kąpeli na pływalniach, 1 o zakazie kąpeli w kąpielisku, 4 o wygaśnięciu, 1 o przedłużeniu terminu realizacji zaleceń, 2 wymierzające opłatę).

W tej grupie w związku z trwającą pandemią COVID-19 oraz w związku z obowiązującymi ograniczeniami i zakazami funkcjonowania niektórych obiektów nie przeprowadzono części zaplanowanych kontroli.

2. 1 Ustępy publiczne

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajduje się 10 ustępów publicznych w tym 5 dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ogółem przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych w 10 ustępach. Stan sanitarno – techniczny i sanitarny ustępów nie budził zastrzeżeń, zapewnione były w dostatecznej ilości środki higieniczne.

W roku 2020 przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych ustępów ogólnodostępnych przy stacjach paliw (22 w ewidencji).

2.2 Obiekty pomocy społecznej oraz pożytku publicznego (pozarządowe)

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 spośród 16 znajdujących się pod nadzorem obiektów pomocy społecznej, w których przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Stan sanitarno-techniczny większości obiektów nie budził zastrzeżeń, za wyjątkiem:

- *Domu dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie ul. Czarnowska 2a* - zabrudzone ściany i sufity z odpryskami farby we wszystkich pokojach, łazienkach i korytarzach,

Wydano decyzję administracyjną, której zalecenia zostały wykonane w całości.

W 2020r. w związku ze zmianą przepisów prawa Państwowy Powiatowy Inspektor w Kielcach objął nadzorem (dotychczas będące pod nadzorem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego):

- Dom Pomocy Społecznej Zgórsko 58 gm. Nowiny,
- Dom Pomocy Społecznej Łagiewniki 73 gm. Chmielnik.

2. 3 Obiekty hotelarskie

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajduje się 314 tego rodzaju obiektów. Skontrolowano 58 obiektów, w których przeprowadzono 59 kontroli sanitarnych. Pod nadzorem tutejszej Inspekcji Sanitarnej znajdują się: 23 hotele, 1 hostel, 7 ośrodków wypoczynkowych, 8 pensjonatów, 3 motele, 4 zajazdy, 12 pokoi gościnnych, 256 gospodarstw agroturystycznych.

Większość skontrolowanych obiektów posiadało dobry stan sanitarno-techniczny zapewniając wypoczywającym odpowiednie standardy.

Zlikwidowano:

- Hostel „Lubrzanka” Mąchocice Kapitulne 211 gm. Masłów.

Poprawę stanu sanitarno-technicznego uzyskano w niżej podanych obiektach:

- Hotel „U Jana” w Rudkach ul. Kolejowa 2 gm. Nowa Słupia – odnowiono ściany i sufit w sali bankietowej, w 10 pokojach wymieniono wykładziny podłogowe na płytki terakoty. Natomiast w 7 pokojach wykładzina dywanowa została wyczyszczona,
- Hotel „Dudek” ul. Leśna 2 gm. Mniów – odnowiono 10 pokoi, korytarz i klatkę schodową, hol przy recepcji oraz salę konsumpcyjną,
- Hotel „Pod Jaskółką” Tumlin – Osowa ul. Sosnowa 56 gm. Zagnańsk – zakupiono 50 szt. ręczników oraz wybiórczo naprawiono wyposażenie pokoi,
- Hotel „Odyssey” Dąbrowa 3 gm. Masłów – odnowiono klatki schodowe (położono nowe tapety i pomalowano sufity), we wszystkich pokojach wyczyszczono (mechanicznie) wykładziny dywanowe, na części spa wymieniono wykładziny i tapety, kompleksowo odnowiono 2 gabinety oraz wymieniono tapetę i wykładzinę w korytarzu na poziomie 0,
- Hotel „Ameliówka” Mąchocice Kapitulne ul. Kosińskiego 2 gm. Masłów – odnowiono ściany i sufity pokoi na I i II piętrze oraz salę restauracyjną, zakupiono 100 kompletów pościeli i 200 szt. ręczników,
- Hotel „La Cucino Italiana” Szczecno 162C gm. Daleszyce – odnowiono ściany i sufity w korytarzu i klatce

- schodowej, wyczyszczono wykładziny podłogowe oraz tapicerkę krzeseł, zakupiono 60 szt. ręczników,
- Hotel „Okrągłak” Korzecko 88 B gm. Chęciny – odnowiono 4 pokoje i klatkę schodową, w jednym z nich wymieniono kabinę natryskową, zakupiono 20 kompletów pościeli,
- Hotel „Eliot” Wola Morawicka ul. Tarnowska 139 gm. Morawica – w 8 pokojach odnowiono ściany i sufity, położono parkiet oraz dokonano wymiany najbardziej zniszczonych kabin natryskowych,
- Hotel „Magnolia” Zgórsko 90A gm. Sitkówka – Nowiny – odnowiono ściany i sufity w części pokoi hotelowych,
- Hotel „Chańcza” w Chańczy 64A – odnowiono ściany i sufity we wszystkich pokojach, korytarzach i klatkach schodowych,
- Motel w Górnio Parcele 3A gm. Górnio – zakupiono komplety bielizny pościelowej i ręczniki,
- Motel przy Stacji Paliw „Rolmet” w Górnio – zakupiono komplety bielizny pościelowej oraz ręczniki,
- Motel „Moto-Raj” w Miedzianej Górze – część pokoi pomalowano oraz wymieniono okna,
- Pokoje Noclegowe Chęciny ul. Łokietka 30 – pomalowano ściany i sufity oraz odnowiono wyposażenie obiektu,
- Zajazd „Mistrz i Małgorzata” Borków 113 gm. Daleszyce – pomalowano ściany i sufity w 4 pokojach, zakupiono 25 kompletów bielizny pościelowej,
- Zajazd „Baba Jaga” w Świętej Katarzynie gm. Bodzentyn – odnowiono powłoki malarskie ścian i sufitów w holu wejściowym w korytarzu oraz w łazienkach,
- Dom Wczasów Dziecięcych „Gołoborze” Rudki ul. Górnicza 3 gm. Nowa Słupia – wymieniono kostkę brukową wokół obiektu, wymieniono szafy i szafki nocne we wszystkich pokojach, zamontowano nowe wieszaki naścienne, zakupiono szafki na buty, wyczyszczono wykładziny podłogowe,
- Ośrodek Wypoczynkowy „Jodełka” Święta Katarzyna ul. Kielecka 3 gm. Bodzentyn – wyremontowano 3 pokoje noclegowe na I piętrze,
- Pensjonat „Willa Czarownica” Nowa Słupia ul. St. Staszica 19B - pomalowano ściany i sufity w części pokoi oraz wymieniono łóżka w pokojach noclegowych,
- Pensjonat Wczasowo-Leczniczy „Margaretka Świętokrzyska” Brzezinki 83 gm. Masłów – odnowiono ściany i sufity we wszystkich pokojach.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W ewidencji tutejszej Inspekcji Sanitarnej znajduje się ogółem 167 zakładów usługowych w tym: 92 fryzjerskie, 40 kosmetyczne, 9 odnowy biologicznej, 2 zakłady tatuażu oraz 24 zakłady, w których świadczona jest łącznie więcej niż jedna usługa. Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 28 kontroli w 28 obiektach, podczas których w większości przypadków nie stwierdzono uchybień natury sanitarno - higienicznej.

W jednym przypadku podjęto działania represyjne w związku z nieprzestrzeganiem reżimu sanitarnego przy obsłudze klientów.

W 2020r. objęto nadzorem następujące obiekty:

- Salon Fryzjerski Wilków ul. Łysogórska 119,
- Zakład Fryzjerski Chmielnik ul. 1-go Maja 72/6,
- Salon Fryzjerski Łopuszno ul. Strażacka 5,
- Salon Fryzjerski Łabędziów ul. Długa 38 gm. Morawica,
- Zakład Fryzjerski Bilcza ul. Ściegiennego,
- Gabinet Kosmetyczny Piekoszów ul. Częstochowska 89,
- Gabinet Kosmetyczny Nowiny ul. Białe Zagłębie 3B,
- Gabinet Kosmetyczny Raków ul. Sienieńskiego 20a/2,
- Siłownię Łopuszno ul. Zakładowa 11A

Zlikwidowano:

- Gabinet Kosmetyczny Kielce ul. Wesoła 13/15,
- Gabinet Kosmetyczny Daleszyce ul. Grottgiera 6,
- NKG Solarium Bodzentyn ul. Langiewicza 17,
- Zakład Fryzjersko – Kosmetyczny Bodzentyn Plac Żwirki 7.

Czynności kontrolne w tej grupie obiektów jak w latach poprzednich dotyczyły oceny stanu faktycznego i jego zgodności z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi, pracy w zmożonym reżimie sanitarnym (stosowanie maseczek, przyłbic, stosowanie środków dezynfekcyjnych, przestrzeganie dystansu społecznego). Szczególną uwagę zwracano na prawidłowo prowadzone procesy dezynfekcji narzędzi tj. rodzaj środka, roztwór, czas ekspozycji oraz na wiedzę personelu na temat stosowanych środków dezynfekcyjnych. Wymagano przedstawienia dokumentacji

potwierdzającej ich zużycie, wielokrotnie zalecano zapoznanie się z kartą charakterystyki używanych preparatów, mając na uwadze zapewnienie bezpiecznych warunków ich stosowania.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej – nie dotyczy

2.6. Cmentarze

W ewidencji tut. Inspekcji znajduje się 61 cmentarzy. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne w 4 obiektach. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów komunalnych.

W 2020r. objęto nadzorem:

- Cmentarz parafialny Łosień gm. Piekoszów.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach, znajduje się 9 domów przedpogrzebowych wyposażonych w chłodnie, w tym 1 posiadający salę sekcijną tj. „Hermes Grupe” Morawica ul. Korneckiego 8. Nie skontrolowano żadnego obiektu.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji tutejszej Inspekcji znajdują się 188 obiektów użyteczności publicznej takich, jak: 19 urzędów miast i gmin, 69 aptek, 2 pralnie, 13 parkingów, 6 skwerów, 2 ośrodki szkoleniowe, 10 obiektów sportowych, 51 obiektów kulturalnych (biblioteki, kina, teatry), 16 Komisariatów Policji. Ponadto w ewidencji znajduje się 17 piaskownic.

W roku sprawozdawczym czynnościom kontrolnym poddano 4 obiekty sportowe, 13 parkingów oraz 5 obiektów kulturalnych. Przeprowadzono 23 kontrole sanitarne w 22 obiektach.

Kontrole sanitarne powyższych obiektów w większości przypadków nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, za wyjątkiem:

- Komisariatu w Daleszycach ul. Sienkiewicza 35,
- Komisariatu Policji w Morawicy ul. Wolności 31,
- Komisariatu Policji w Rakowie ul. Leśna 1,
- Posterunku Policji Nowiny ul. Białe Zagłębie 30,
- Komisariatu Policji w Strawczynie ul. Sportowa 1.

W tych przypadkach toczy się postępowanie administracyjne z terminem realizacji do 31.12.2021r. (decyzje zostały wydane w latach ubiegłych przez Państwową Inspekcją Sanitarną MSWiA)

W związku z likwidacją Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA objęto nadzorem:

- Posterunek Policji w Bielinach ul. Partyzantów 20,
- Posterunek Policji w Chmielniku,
- Komisariat Policji w Bodzentynie ul. Piłsudskiego 3,
- Komisariat w Daleszycach ul. Sienkiewicza 35,
- Komisariat Policji w Morawicy ul. Wolności 31,
- Komisariat Policji w Strawczynie ul. Sportowa 1,
- Posterunek Policji Nowiny ul. Białe Zagłębie 30,
- Punkt Przyjęć Interesantów w Mniowie ul. Centralna 9,
- Punkt Przyjęć Interesantów Łopuszno ul. Konecka 12,
- Punkt Przyjęć Interesantów Zagnańsk ul. Spacerowa 8,
- Punkt Przyjęć Interesantów Górnio 169,
- Komisariat Policji w Rakowie ul. Leśna 1,
- Punkt Przyjęć Interesantów Łągów ul. Rynek 62,
- Punkt Przyjęć Interesantów Piekoszów ul. Czarnowska 59,
- Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza Nr 4 Chmielnik ul. Przemysłowa 3,
- Jednostka Ratownictwa Gaśniczego Nr 4 Chmielnik ul. Przemysłowa 3.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpeli i baseny kąpielowe

W tej grupie obiektów znajdowało się: 10 krytych pływalni, 4 kąpieliska oraz 7 zgłoszonych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli. Jakość wody w większości przypadków odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Przeprowadzono 23 kontrole sanitarne w 21 obiektach, ogółem w ramach nadzoru pobrano 42 próbki fizykochemiczne wody oraz 46 próbek bakteriologicznych (w tym w ramach nadzoru nad pływalniami pobrano 9 próbek wody na obecność bakterii *Legionella sp.* z natrysków).

Wydano 10 decyzji administracyjnych (4 o zakazie kąpeli w niecce basenowej, 1 o zakazie kąpeli w kąpielisku, 4 o wygaśnięciu, 1 wymierzającą opłatę).

Pobór próbek wody z kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli odbywał się zgodnie z zaopiniowanymi harmonogramami wewnętrznymi przedłożonymi przez organizatorów. Natomiast, z uwagi na okresy, w których obowiązywał zakaz funkcjonowania pływalni w związku z pandemią COVID-19, terminy poborów próbek wody przez właścicieli lub zarządców tych obiektów oraz w ramach nadzoru sanitarnego prowadzonego przez PPIS w Kielcach uległy zmianie, a w niektórych przypadkach niektóre próbki nie zostały pobrane.

Zdarzały się jednak przypadki, kiedy w badanych próbkach stwierdzono obecność bakterii:

Pseudomonas aeruginosa

1. Kryta Pływalnia „Koral” Morawica ul. Szkolna 6 (woda z systemu cyrkulacji),
2. Kryta Pływalnia „Olimpic” Strawczyn ul. Żeromskiego 16 (niecka rekreacyjna z hydromasażem),

Escherichia coli

1. Kryta Pływalnia „Olimpic” Strawczyn ul. Żeromskiego 16 (niecka rekreacyjna).

Legionella Sp.

1. Kryta Pływalnia przy hotelu „Przedwiośnie” w Mąchocicach Kapitulnych gm. Masłów (woda z niecki basenowej – basen sportowy),

W związku z zaistniałą sytuacją wydano decyzje o zakazie kąpieli do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań. Po podjęciu działań naprawczych uzyskano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów i stwierdzono wygaśnięcie decyzji o zakazie kąpieli.

W przypadku przekroczeń wartości parametrycznej pozostałych parametrów (azotany, mętność, chloroform, utlenialność z KMNO₄, liczba mikroorganizmów w 36⁰C po 48h) na bieżąco przekazywano pisemne informacje o pogorszeniu jakości wody basenowej zarządcom, obligując ich do podjęcia działań naprawczych i przedłożenia prawidłowych wyników badań wody basenowej.

Tutejsza Inspekcja Sanitarna prowadziła nadzór nad systematycznością i udokumentowaniem badań jakości wody, po ich analizie wydano 10 ocen rocznych wody w pływalniach, woda odpowiadała wymaganiom rozporządzenia.

W 2020r. funkcjonowały 4 kąpieliska w: Borkowie gm. Daleszyce, Wilkowie gm. Bodzentyn, Morawicy, Strawczynie. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano 5 próbek wody do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych oraz przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. W trakcie sezonu kąpielowego próbki wody pobierane były przez organizatora.

Wynik próbki wody pobranej przez organizatora z kąpieliska *Borków* gm. Daleszyce wykazał ponadnormatywną zawartość enterokoków kałowych (A) tj. 780 j.t.k./100 ml. W związku z zaistniałą sytuacją wydano decyzję o zakazie kąpieli w kąpielisku do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań. Ponowne próbki wykazały poprawę jakości wody i stwierdzono wygaśnięcie decyzji o zakazie kąpieli.

Przed sezonem letnim, organizatorzy zgłosili gotowość następujących miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli: *Andrzejówka* gm. Chmielnik, *Cedzyna I, II* gm. Górno, *Umer I, II* i *Borowa Góra I, II* (Kaniów) gm. Zagnańsk. Zgodnie z wymaganiami próbki wody w ww. miejscach pobierane były przez organizatorów w ramach kontroli wewnętrznej. Przy większości zbiorników zapewniono wypoczywającym różnorodne elementy infrastruktury: boiska sportowe, place zabaw dla dzieci oraz wypożyczalnie kajaków i rowerów wodnych. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli i kąpieliska posiadały tablice informacyjne z regulaminem zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Przy plażach działały punkty małej gastronomii, wypożyczalnie sprzętu, zapewniono również toalety oraz pojemniki do gromadzenia odpadów stałych usytuowane przy plaży lub w obszarze przyległym. Stan sanitarno – higieniczny tych obiektów nie budził zastrzeżeń. Skontrolowano wszystkie plaże przylegające do ww. miejsc kąpielowych, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości plaż, przeprowadzono 7 kontroli.

Jakość wody we wszystkich przypadkach spełniała wymagania rozporządzenia. Wydano 20 ocen jakości wody w kąpieliskach (w tym 16 bieżących i 4 sezonowe) oraz 12 ocen jakości wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

3. Wnioski

Ogólny stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej oceniamy jako dobry podobnie jak w latach poprzednich. W większości przypadków kontrole sanitarne miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, kąpielisk, basenów oraz obiektów związanych z turystyką nie wykazały nieprawidłowości. Obserwujemy systematyczną poprawę stanu sanitarno-technicznego hoteli, miejsc noclegowych, co niewątpliwie ma wpływ na podnoszenie standardów świadczonych przez nie usług. W zakładach świadczących usługi: fryzjerskie, kosmetyczne czy tatuażu stwierdza się prawidłowe prowadzenie procesów dezynfekcji narzędzi i przyborów. Wzrasta liczba zakładów, w których stosuje się bieliznę jednorazowego użytku. W obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowości we wspomnianym zakresie, podjęto działania represyjne i wzmocniono nad nimi nadzór sanitarny. Za stan sanitarno-techniczny obiektów w tej grupie odpowiedzialne są głównie indywidualne podmioty gospodarcze. Wciąż zbyt mała jest ilość ustępów

w miejscach ściśle związanych z turystyką, fakt ten zauważalny jest zwłaszcza w miejscowościach turystycznych, w sezonie letnim. Problem nadal stanowi także zbyt niski stopień skanalizowania terenów gminnych.

Ponadto w związku z trwającą pandemią COVID-19 oraz w związku z obowiązującymi ograniczeniami i zakazami funkcjonowania niektórych obiektów występowały utrudnienia w przeprowadzaniu kontroli sanitarnych. W trakcie kontroli zwracano również uwagę na przestrzeganie zaleceń dotyczących reżimu sanitarnego w związanych z wystąpieniem stanu epidemii (stosowanie środków ochrony osobistej, stosowanie środków dezynfekcyjnych, przestrzeganie dystansu społecznego).

III. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Pod nadzorem tutejszej Inspekcji Sanitarnej w powiecie kieleckim znajdują się 3 szpitale:

- Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy ul. Spacerowa 5 wraz z Oddziałami Psychiatrycznymi przy ul. Kusocińskiego 59 w Kielcach.
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze ul. Czerwona Góra 10, gm. Chęciny
- Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3,

oraz

- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Bilczy, ul. Osikowa 4, gm. Morawica,
- Zakład Opiekuńczo - Leczniczy w Osinach gm. Pierzchnica,
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A,
- Oddział Rehabilitacji Ogólnorozwojowej w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A.

W 2020r. objęto nadzorem:

- Oddział Rehabilitacji Ogólnorozwojowej w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A.

Zlikwidowano:

- Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A.

Kontrole sanitarne omawianych obiektów głównie dotyczyły pomieszczeń stanowiących ich zaplecze oraz zasad postępowania z bielizną, odpadami medycznymi oraz zwłokami. W omawianym zakresie nie stwierdzono uchybień, za wyjątkiem:

- Zakładu Opiekuńczo - Leczniczego w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A,
- Oddziału Rehabilitacji Ogólnorozwojowej w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A

W trakcie kontroli stwierdzono zabrudzone ściany i sufity z odpryskami farby we wszystkich pokojach, łazienkach i korytarzach. Wydano 2 decyzje administracyjne z zarządzeniami, które wykonano w całości.

Łącznie przeprowadzono 3 kontrole sanitarne (w tym 2 zakładów opiekuńczo leczniczych, 1 Oddziału Rehabilitacji Ogólnorozwojowej).

1. 1. Zapatrzenie w wodę

Zarówno Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy ul. Spacerowa 5, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze ul. Czerwona Góra 10 gm. Chęciny oraz Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3 posiadają własne ujęcia wody. Informacje na ten temat zamieszczono w rozdziale I pkt 2.5 (inne podmioty zaopatrujące w wodę) oraz w załączonej do tego działu tabeli nr 4.

Obiekty te posiadają również rezerwowe źródła zaopatrzenia w wodę, którymi są:

- dla Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy ul. Spacerowa 5 - wodociąg sieciowy Brzeziny
- dla Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Św. Rafała w Czerwonej Górze ul. Czerwona Góra 10 - wodociąg sieciowy Chęciny,
- dla Szpitala Powiatowe w Chmielniku ul. Kielecka 1-3 - wodociąg sieciowy Busko-Zdrój.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę Zakładów Opiekuńczo Lecznicznych i Zakładu Pielęgnacyjno - Opiekuńczego są wodociągi sieciowe (opisane w rozdziale I):

- ZOL Bilcza ul. Osikowa 4 - wodociąg sieciowy Brzeziny.
- ZOL Osiny gm. Pierzchnica - wodociąg sieciowy Pierzchnica.
- ZOL oraz Oddziału Rehabilitacji Ogólnorozwojowej w Piekoszowie ul. Czarnowska 2a - wodociąg sieciowy Piekoszów.

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Poszczególne podmioty lecznicze posiadają opracowane instrukcje i procedury postępowania z odpadami medycznymi. Personel mający kontakt z odpadami na każdym etapie (powstawania, magazynowania i transportu) posiada odpowiednie przeszkolenie w tym zakresie, prowadzi właściwą ich segregację, ma zapewnione środki ochrony osobistej.

Podmioty udzielające całodobowo świadczenia zdrowotne posiadają umowę z firmami zewnętrznymi zajmującymi się odbiorem i unieszkodliwianiem odpadów medycznych.

Postępowanie z odpadami medycznymi oraz stan sanitarno – techniczny pomieszczeń lub miejsc ich magazynowania nie budził zastrzeżeń.

Dane dotyczące postępowania z odpadami medycznymi (pomieszczenia magazynowe, transport i miejsca unieszkodliwiania oraz sposób utylizacji odpadów medycznych) przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6 Pomieszczenia magazynowe, transport i miejsca unieszkodliwiania oraz sposób utylizacji odpadów medycznych

Lp.	Nazwa	Sposób magazynowania	Transport	Miejsce unieszkodliwiania	Sposób utylizacji
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze ul. Czerwona Góra 10, 26-060 Chęciny	magazyn, który spełnia wymagania rozporządzenia	zakładu utylizacyjnego	Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów "ECO - ABC" Sp. z o.o. Bełchatów ul. Przemysłowa 7	spalanie
2	Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3	magazyn, który spełnia wymagania rozporządzenia	zakładu utylizacyjnego	Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów "ECO - ABC" Sp. z o.o. Bełchatów ul. Przemysłowa 7	spalanie
3	Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy ul. Spacerowa 5	magazyn, który spełnia wymagania rozporządzenia	zakładu utylizacyjnego	Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów "ECO-ABC" Sp. z o.o. Bełchatów ul. Przemysłowa 7	spalanie
	- Oddział Psychiatryczny ul. Kusocińskiego 59 Kielce	wydzielone pomieszczenie z przenośnym urządzeniem chłodniczym			
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy i Rehabilitacyjny Bilcza ul. Osikowa 4	wydzielone pomieszczenie z przenośnym urządzeniem chłodniczym	Spalmed Robert Karpa ul. Stawowa 3B, 32-210 Książ Wielki	„Raf-Ekologia” Sp. z o.o. ul. Trzeciejskiego 14, 38-460 Jedlicze	spalanie
5	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Piekoszków ul. Czarnowska 2A	przenośne urządzenie chłodnicze	zakładu utylizacyjnego	„TPO” Sp. z o.o. ul. Mińska 2, 94-029 Łódź spalanie: RAF-EKOLOGIA Sp. z o.o. ul. Trzeciejskiego 14, 38-460 Jedlicze	spalanie
6	Oddział Rehabilitacji Ogólnorozwojowej w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A	przenośne urządzenie chłodnicze	zakładu utylizacyjnego	„TPO” Sp. z o.o. ul. Mińska 2, 94-029 Łódź spalanie: RAF-EKOLOGIA Sp. z o.o. ul. Trzeciejskiego 14, 38-460 Jedlicze	spalanie
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Osiny 54 gm. Pierzchnica	przenośne urządzenie chłodnicze	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Gaskar” ul. Bukowa 31, 26-085 Miedziana Góra	Spalarnia Odpadów Medycznych, ul. Schinzla 13, 27-600 Sandomierz (zarządzana przez Zakład Termicznej Utylizacji Odpadów "ECO ABC" Sp. z o.o. Bełchatów ul. Przemysłowa 7)	spalanie

Odpady komunalne gromadzone były w oznakowanych kontenerach lub pojemnikach z zachowaniem selektywnej ich zbiórki, nie stwierdzano nieprawidłowości w tym zakresie.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

Zarówno szpitale, zakłady opiekuńczo – lecznicze jak i zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy, w zakresie prania i transportu bielizny korzystają z usług firm zewnętrznych.

Skontrolowane podmioty lecznicze posiadały wydzielone magazyny, magazynki podręczne i miejsca do przetrzymywania bielizny (wyposażone w regały lub szafy). Natomiast bielizna brudna gromadzona była w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na podestach w wydzielonych brudownikach. Jej transport odbywał się przeznaczonymi do tego celu wózkami o zamkniętej przestrzeni ładunkowej.

W zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń magazynowych, jak również postępowania z bielizną nie stwierdzono nieprawidłowości.

Miejsca prania bielizny przedstawiono w tabeli nr 7.

Tabela 7 Miejsca prania bielizny

Lp.	Nazwa	Miejsce prania bielizny (wg oświadczenia)
1	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze ul. Czerwona Góra 10, 26-060 Chęciny	„TOM-MARG ZPCH Sp. z o. o. ul. Płk. Stanisława Dąbka 16, 30-732 Kraków
2	Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3	Własna pralnia
3	Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, ul. Spacerowa 5 - Oddział Psychiatryczny ul. Kusocińskiego 59 Kielce	„TOM-MARG ZPCH Sp. z o. o. ul. Płk. Stanisława Dąbka 16, 30-732 Kraków
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy i Rehabilitacyjny Bilcza ul. Osikowa 4	„TOM-MARG ZPCH Sp. z o. o. ul. Płk. Stanisława Dąbka 16, 30-732 Kraków
5	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Piekoszów ul. Czarnowska 2A	„TOM-MARG ZPCH Sp. z o. o. ul. Płk. Stanisława Dąbka 16, 30-732 Kraków
6	Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy Piekoszów ul. Czarnowska 2A	„TOM-MARG ZPCH Sp. z o. o. ul. Płk. Stanisława Dąbka 16, 30-732 Kraków
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Osiny 54B gm. Pierzchnica	Własna pralnia

1.4. Prosektoria, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych

Prosektorium, stanowiące integralną część szpitala posiada Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze ul. Czerwona Góra 10, (1 sala sekcyjna, 2 komory chłodnicze na 4 miejsca).

W przypadku zgonu zwłoki umieszcza się w przystosowanych do tego celu pomieszczeniach pro–morte na okres 2h, po czym ciało przewożone jest specjalistycznym środkiem transportu do chłodni przyszpitalnej.

W Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii w Morawicy ul. Spacerowa 5 zwłoki przetrzymywane są w pomieszczeniach pro–morte przez okres 2h, następnie przewożone są do domu przedpogrzebowego „Hermes Grupe” Morawica ul. Korneckiego 8.

Szpital Powiatowy w Chmielniku ul. Kielecka 1-3 zwłoki przetrzymywane są w pomieszczeniach pro–morte przez okres 2h, następnie przewożone są do domu przedpogrzebowego Danuta Zwolska Zakład Pogrzebowy Zwolscy Chmielnik ul. Targowa 12 lub Jolanta Walkiewicz Usługi Pogrzebowe Chmielnik ul. Wolności 1 (szpital posiada umowy).

Z zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno - opiekuńczego zwłoki odbierają zakłady pogrzebowe wskazane przez rodzinę zmarłego. Odbywa się to zgodnie z opracowanymi instrukcjami i procedurami wewnętrznymi.

2. Szpitale uzdrowiskowe i sanatoria – nie dotyczy

3. i 4. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.) oraz praktyki zawodowe.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajdują się 103 podmioty lecznicze (w tym 47 realizujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne i 56 praktyki zawodowe).

3.1 i 4.1. Zaopatrzenie w wodę.

Wszystkie podmioty lecznicze korzystają z wody z sieci wodociągów posiadających wodę o dobrej jakości. W sytuacjach pogorszenia jakości wody do spożycia, administratorzy wodociągu podejmowali działania naprawcze, w wyniku których zapewniona została woda o dobrej jakości.

3.2 i 4.2 Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi.

We wszystkich podmiotach, w których świadczone są usługi lecznicze prowadzona jest segregacja odpadów z podziałem na odpady medyczne oraz odpady komunalne. Odpady medyczne gromadzone są do worków foliowych (w zależności od ich rodzaju) o odpowiedniej kolorystyce, natomiast przedmioty o ostrych końcach do twardych plastikowych pojemników bez możliwości ich otwarcia. Po napełnieniu do 2/3 objętości umieszczone są w kartonach zbiorczych oznaczonych etykietą zawierającą niezbędne dane i docelowo trafiają do wydzielonego miejsca, wyposażonego w urządzenia chłodnicze do czasu zabrania ich do utylizacji. Personel mający kontakt z odpadami posiada przeszkolenie w tym zakresie i wyposażony jest w środki ochrony osobistej, a postępowanie z ww. odpadami jest zgodne z opracowanymi przez podmioty lecznicze procedurami. Transport zapewniają firmy specjalizujące się w tym zakresie, z którymi podmioty mają zawarte umowy.

3.3 i 4.3 Gospodarka bielizną.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane instrukcje i procedury dotyczące gospodarki bielizną, zgodnie z którymi przetrzymywana jest w magazynkach na regałach lub w przeznaczonych do tego celu szafach. Bielizna brudna składowana jest w workach płóciennych lub plastikowych koszach w zorganizowanych brudownikach.

Wszystkie placówki korzystają z usług pralniczych świadczonych przez firmy zewnętrzne, które również zapewniają ich transport docelowy (w przypadku bielizny wielokrotnego użytku), stosowanej w niewielkich ilościach. Większość podmiotów używa bielizny jednorazowego użytku. Wszystkie obiekty posiadają opracowane instrukcje i procedury postępowania z bielizną.

Wykaz decyzji administracyjnych, wydanych w 2020r. przedstawia tabela nr 8.

Tabela 8 Wykaz decyzji administracyjnych wydanych w 2020r.

Lp.	Obiekt	Stwierdzone nieprawidłowości	Termin wykonania zaleceń
1	Wodociąg Wzdół – Parcele gm. Bodzentyn	przekroczenia dopuszczalnej wartości ołowiu w wodzie	warunkowa przydatność do dnia 31.12.2020r.
2	Wodociąg Chęciny	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
3	Wodociąg Krajno gm. Górnio	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
4	Wodociąg Płucki gm. Łagów	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby enterokoków	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
5	Wodociąg Gnieździska gm. Łopuszno	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
6	Wodociąg Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych Sp. z o. o. Kielce ul. Na Ługach 7 Kopalni „Laskowa” Kostomłoty II ul. Bugajska 91 gm. Miedziana Góra	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
7	Wodociąg Brzeziny gm. Morawica	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli oraz <i>Escherichia coli</i>	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)

Lp.	Obiekt	Stwierdzone nieprawidłowości	Termin wykonania zaleceń
8	Wodociąg Brzeziny gm. Morawica	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
9	Wodociąg Dębska Wola gm. Morawica	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
10	Wodociąg Dębska Wola gm. Morawica	skorodowana powierzchnia armatury wodociągowej w hydroforni, szachcie studziennym oraz w zbiornikach wody	30.10.2020r. (wykonano)
11	Wodociąg Świętokrzyskiego Centrum Psychiatrii Morawica ul. Spacerowa 5	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli, <i>Echerichia coli</i> oraz enterokoków	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
12	Wodociąg Kopalni Wapienia „Morawica” S. A. ul. Górnicza 42 Morawica	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
13	Wodociąg Lesica gm. Piekoszków	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
14	Wierzbie gm. Pierzchnica	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby enterokoków i bakterii grupy coli	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
15	Wodociąg Ociesęki gm. Raków	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
16	Wodociąg DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny gm. Sitkówka - Nowiny	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
17	Wodociąg DYCKERHOFF POLSKA Sp. z o. o. ul. Zakładowa 3 Nowiny Zakładu Górniczego Kowala Studnia nr 315 gm. Sitkówka - Nowiny	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
18	Wodociąg Trzuskawica S.A. Sitkówka 24 gm. Sitkówka - Nowiny	brudne, poplamione ściany i sufit z licznymi odpryskami farby oraz skorodowaną powierzchnią armatury wodociągowej i metalowych włączów w podłodze w pomieszczeniu hydroforni	31.12.2020r.
19	Wodociąg Oblęgorek gm. Strawczyn	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia w zakresie liczby bakterii grupy coli	warunkowa przydatność (wykonano)
20	Kryta Pływalnia „Koral” Morawica ul. Szkolna 6	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody wprowadzanej z systemu cyrkulacji bakterią <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
21	Kryta Pływalnia „Olimpic” Strawczyn ul. Żeromskiego 16	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody w nieckach basenowych (niecka rekreacyjna z hydromasażem) bakterią <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
22	Kryta Pływalnia „Olimpic” Strawczyn ul. Żeromskiego 16	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody w niece basenowej (niecka rekreacyjna z hydromasażem) bakterią <i>Escherichia coli</i>	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)

Lp.	Obiekt	Stwierdzone nieprawidłowości	Termin wykonania zaleceń
23	Pływalnia przy Hotelu „Przedwiośnie” Mąchocice Kapitulne ul. Bohdana Kosińskiego 20 gm. Masłów	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody z niecki basenowej – basen sportowy bakterią <i>Legionella sp.</i>	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
24	Kąpielisko Borków gm. Daleszyce	zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody w kąpielisku enterokokami	rygor natychmiastowej wykonalności (wykonano)
25	Dom dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie ul. Czarnowska 2a	zabrudzone ściany i sufity z odpryskami farby we wszystkich pokojach, łazienkach i korytarzach	30.06.2020r. (wykonano)
26	Zakład Opiekuńczo - Leczniczy w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A	zabrudzone ściany i sufity z odpryskami farby we wszystkich pokojach, łazienkach i korytarzach	30.06.2020r. (wykonano)
27	Oddział Rehabilitacji Ogólnorozwojowej w Piekoszowie ul. Czarnowska 2A	zabrudzone ściany i sufity z odpryskami farby we wszystkich pokojach, łazienkach i korytarzach	30.06.2020r. (wykonano)

- W ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi monitorowano zaopatrzenie ludności w wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, które jest zadaniem własnym gminy, a prowadzone jest przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Są one zobowiązane zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny oraz należyta jakość dostarczanej wody zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 2028).
- Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska nadzorowali i badali wodę ciepłą w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w zakresie badania pałeczek *Legionella Sp.*, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) w ograniczony sposób. Próbkę pobierane były tylko w miesiącach styczeń - marzec ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia oraz restrykcje.
- Oceniano stan sanitarny miejscowości, tras, obiektów turystycznych i kąpielisk po sezonie letnim 2020r.
- Sprawowano nadzór sanitarny nad obiektami świadczącymi usługi związane z udostępnianiem solarium na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach, zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017r. poz. 2111)

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

Tabela 9 Liczba obiektów objętych nadzorem w 2020r. według rodzaju prowadzonej działalności w porównaniu z 2019r.

Rodzaj obiektów	Liczba nadzorowanych obiektów		Różnica
	2020	2019	
Obiekty produkcji żywności	1345	1254	+91
Obiekty obrotu żywnością	1156	1156	0
Obiekty żywienia zbiorowego otwartego	245	283	-38
Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	195	181	+14
Wytwórnice przedmiotów użytku	3	3	0
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	6	5	+1
Razem	2950	2882	+68

Spośród 2950 obiektów znajdujących się w ewidencji Sekcji Higieny Żywności, Żywienia i P.U. Skontrolowano 201 obiektów tj. 6,8 %.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie 273 kontrole (w tym 54 kontrole środków transportu),
- wydano 73 decyzje administracyjne tj.: 8 decyzji z zarządzeniami, 2 decyzje przedłużające terminy realizacji obowiązków określonych decyzjami, 1 decyzja w sprawie umorzenia postępowania dot. wniosku, 25 decyzji zatwierdzających warunkowo, 15 decyzji przedłużających warunkowe zatwierdzenie, 6 decyzji wygaśnięcie i wykreślenie z rejestru, 3 decyzje wykreślające, 10 decyzji zmieniających (w tym 3 poszerzające zakres prowadzonej działalności), 3 odmowy zatwierdzenia,
- oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 42 zakłady, tj. 20,90% obiektów skontrolowanych,
- zatwierdzono 82 zakłady do produkcji, żywienia i obrotu żywnością, w tym 21 środków transportu żywności,
- pobrano do badania laboratoryjnego 37 próbek, próbki nie były zakwestionowane,
- skierowano 2 wnioski o ukaranie karą pieniężną do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Tabela 10 Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/ obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2020r.
Obiekty produkcji żywności	37
Obiekty obrotu żywnością	1
Obiekty żywienia zbiorowego otwartego	3
Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	1
Wytwórnice przedmiotów użytku	0
Razem	42

W 2020r. oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 42 obiekty.

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów

1. Obiekty produkcji żywności

Tabela 11 Liczba obiektów produkcji żywności, ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2020r.
Wytwórnice lodów	1
Ciastkarnie	3
Piekarnie	4
Przetwórnice owocowo - warzywne	1
Zakłady garmazeryjne	1
Wytwórnice makaronów	1
Wytwórnice chrupek	1
Inne wytwórnice	25
Razem	37

W 2020r. oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 37 obiektów – w/w zakład otrzymał ocenę zgodny z wymaganiami.

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajdowało się 1345 obiektów. Skontrolowano 48 zakładów produkcji żywności, w których przeprowadzono ogółem 53 kontrole (w tym 2 kontrole środków transportu przy zakładach). Wydano 10 decyzji administracyjnych tj.: 1 decyzję z zarządzeniami, 4 decyzje zatwierdzające warunkowo, 1 decyzję przedłużającą warunkowe zatwierdzenie, 1 decyzję wygaśnięcia i wykreślenie z rejestru, 1 decyzję umarzającą postępowania dot. z wnioskiem strony, 2 decyzje zmieniające (poszerzenie zakresu prowadzonej działalności).

Zatwierdzono 7 zakładów do produkcji żywności.

W zakładach produkcji żywności w ramach urzędowej kontroli i/lub monitoringu do badań laboratoryjnych pobrano 22 próbki żywności – nie były kwestionowane.

Stwierdzone nieprawidłowości opracowane na podstawie zbiorczego arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kolumnie „ocena zagrożenia – średnie” w następujących zakresach kontroli:

- stan techniczny pomieszczeń zakładu: podłogi, ściany sufity i zamocowane w górze elementy, okna i inne otwory, drzwi, oświetlenie pomieszczeń produkcyjnych, sprzedażowych i magazynowych - w 1 zakładzie,
- powierzchnie stykające się z żywnością. Maszyny, urządzenia, sprzęt wykorzystywane w procesie produkcji/sprzedaży – w 1 zakładzie.

Wydano decyzję administracyjną dotyczącą doprowadzenia do należytego stanu sanitarnego-higienicznego: wyposażenia zakładu.

2. Obiekty obrotu żywnością

Tabela 12 Liczba obiektów obrotu żywnością ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materialów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materialów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2020r.
Sklepy spożywcze	1
Razem	1

W 2020r. oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materialów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 1 obiekt – zakład otrzymał ocenę zgodny z wymaganiami.

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajdowało się 1156 obiektów (w tym 234 środków transportu). Skontrolowano 91 zakładów obrotu żywnością, w których przeprowadzono 128 kontroli (w tym 48 środków transportu). Wydano 30 decyzji administracyjnych, w tym: 6 decyzji z zarządzeniami, 1 decyzję przedłużającą termin realizacji obowiązków określonych decyzją, 5 decyzji zatwierdzających warunkowo, 4 decyzje przedłużające warunkowe zatwierdzenie, 5 decyzji wygaśnięcie i wykreślenie z rejestru, 3 decyzje wykreślające z rejestru, 4 decyzje zmieniające (adres), 1 decyzję zmieniającą (poszerzenie zakresu prowadzonej działalności), 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia.

Zatwierdzono 47 zakładów obrotu żywnością w tym 21 środków transportu do przewozu żywności. W obiektach obrotu żywnością do badań laboratoryjnych pobrano 15 próbek – próbki nie były kwestionowane.

Stwierdzone nieprawidłowości opracowane na podstawie zbiorczego arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materialów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kolumnie „ocena zagrożenia – średnie” w następujących zakresach kontroli:

- warunki magazynowania, pakowania, transportu i sprzedaży, w tym zachowanie łańcucha chłodniczego – w 1 zakładzie,
- układ i rozplanowanie pomieszczeń zakładu – funkcjonalność, krzyżowanie się dróg, przestrzeń robocza zakładu, zaplecze sanitarne pracowników mających kontakt z żywnością – w 1 zakładzie,
- higiena osobista pracowników, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością – w 1 zakładzie.

Stwierdzone nieprawidłowości opracowane na podstawie zbiorczego arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materialów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kolumnie „ocena zagrożenia – wysokie” w następujących zakresach kontroli:

- prawidłowość procedur i ich realizacji i (GHP, GMP, HACCP) – w 1 zakładzie,
- działania korygujące przy stwierdzonych niezgodnościach – w 1 zakładzie.

Najczęściej wydawano decyzje administracyjne dotyczące:

- opracowania i wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu HACCP.
- doprowadzenia do należytego stanu sanitarno – higienicznego: ścian, wyposażenie zakładu.

3. Obiekty żywienia zbiorowego otwartego

Tabela 13 Liczba obiektów żywienia zbiorowego otwartego ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2020r.
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	1
Zakłady Małej Gastronomii	2
Razem	3

W 2020r. oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością 3 obiekty – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajdowało się 245 obiektów. Skontrolowano 41 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w których przeprowadzono 59 kontrole (w tym 3 kontrole środków transportu przy zakładach). Wydano 14 decyzji administracyjnych, w tym: 1 decyzję przedłużającą terminy realizacji obowiązków określonych decyzjami, 6 decyzji zatwierdzających warunkowo, 3 decyzje przedłużające warunkowe zatwierdzenie, 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia, 3 decyzje zmieniające.

Zatwierdzono 20 zakładów do przygotowywania i wydawania posiłków. Skierowano 1 wniosek o ukaranie karą pieniężną do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

4. Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego

Tabela 14 Liczba ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością w 2020r.
Stołówki w przedszkolach	1
Razem	1

W 2020r. oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością 1 obiekt – zakład otrzymał ocenę zgodny z wymaganiami.

W 2020r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajdowało się 195 obiektów. Skontrolowano 21 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w których przeprowadzono 33 kontrole (w tym 1 kontrola środka transportu przy zakładach). Wydano 19 decyzji administracyjnych, w tym: 1 decyzję z zarządzeniami, 10 decyzji zatwierdzających warunkowo, 7 decyzji przedłużających warunkowe zatwierdzenie, 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia.

Zatwierdzono 8 zakładów. Skierowano 1 wniosek o ukaranie karą pieniężną do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Bufety przy zakładach pracy

Na terenie powiatu znajduje się 1 bufet przy zakładzie pracy. W 2020r. nie kontrolowany.

Bloki żywienia w szpitalach

Na terenie powiatu znajdują się 3 bloki żywienia w szpitalach. W 2020r. nie kontrolowane.

Stolówki w domach wczasowych

Na terenie powiatu znajduje się 1 stolówka w domu wczasowym. Skontrolowano 1 zakład, w którym przeprowadzono 1 kontrolę.

Bloki żywienia w domach opieki społecznej

Na terenie powiatu znajduje się 12 bloków żywienia w domach opieki społecznej. Skontrolowano 2. Przeprowadzono 3 kontrole. Skierowano do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej.

Stolówki w żłobkach i domach małego dziecka

Na terenie powiatu znajduje się 7 stolówek w żłobkach. Skontrolowano 2 zakłady. Przeprowadzono 4 kontrole. Wydano 2 decyzje zatwierdzające warunkowo.

Stolówki szkolne

Na terenie powiatu znajduje się 95 stolówek szkolnych. Skontrolowano 3. Przeprowadzono 4 kontrole. Zatwierdzono 1 zakład. Wydano 5 decyzji administracyjnych, w tym: 3 decyzje zatwierdzające warunkowo, 2 decyzje przedłużające warunkowe zatwierdzenie.

Stolówki w bursach i internatach

Na terenie powiatu znajdują się 2 stolówki w internacie. W 2020r. nie kontrolowane.

Stolówki na koloniach, półkoloniach i obozach

Na terenie powiatu znajdowały się 4 typowe ośrodki kolonijne. W 2020r. skontrolowano 1 zakład, w którym przeprowadzono 1 kontrolę.

Ponadto w 2020r. podczas trwania wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży nadzorowano 10 zakładów, w tym:

- 5 zakładów żywienia zbiorowego otwartego,
- 2 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 1 obóz i 2 obiekty objęte nadzorem sanitarnym przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (wykazane w MZ-45),

prowadzące żywienie dzieci i młodzieży na koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach, w których przeprowadzono 16 kontroli. W/w kontrole uwzględniono również przy opisie zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego i otwartego.

Przedszkola

Na terenie powiatu znajduje się 35 stolówek w przedszkolach. Skontrolowano 3, a oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością 1 zakład. Przeprowadzono 2 kontrole. Zatwierdzono 3 zakłady. Wydano 1 decyzję zatwierdzającą warunkowo.

Stwierdzone nieprawidłowości opracowane na podstawie zbiorczego arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kolumnie „ocena zagrożenia – średnie” w następujących zakresach kontroli:

- znakowanie – w 1 zakładzie.

Stolówki w zakładach specjalnych i wychowawczych

Pod nadzorem znajduje się 2 stolówki w zakładach specjalnych i wychowawczych. W 2020r. nie kontrolowane.

Zakłady usług cateringowych

Na terenie powiatu znajdują się 3 zakłady usług cateringowych. W 2020r. nie kontrolowane. Wydano 3 decyzje: 2 decyzje przedłużające zatwierdzenie, 1 decyzję odmawiającą zatwierdzenia.

Inne zakłady żywienia

Na terenie powiatu znajduje się 30 innych zakładów żywienia. Skontrolowano 9 zakładów. Przeprowadzono 15 kontroli. Zatwierdzono 4 zakłady. Wydano 8 decyzji w tym: 4 decyzje zatwierdzające warunkowo, 3 decyzje przedłużające warunkowe zatwierdzenie, 1 decyzję administracyjną z zarządzeniami (dot. prawidłowego opracowania i wdrożenia procedur HACCP),

5. Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach posiadał w swojej ewidencji 3 zakłady produkujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Nie kontrolowane.

6. Miejsca obrotu przedmiotami użytku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach w 2020r. posiadał w rejestrze zakładów 6 miejsc obrotu przedmiotami użytku, w tym: 2 hurtownie i 4 sklepy. Nie kontrolowane.

7. Działania związane z oceną jakości zdrowotnej importowanych/eksportowanych środków spożywczych, dozwolonych substancji dodatkowych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2020r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną tematyczną w zakresie oceny jakości zdrowotnej 1 partii środków spożywczych tj. cukierków KRÓWEK wywożonych/eksportowanych do krajów trzecich tj. Kataru przez producenta objętego nadzorem tutejszej Inspekcji.

Na podstawie wyników z przeprowadzonych czynności wydana została ocena o środkach spożywczych importowanych/eksportowanych tj. 1 świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę.

8. Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RASFF

W 2020r. w związku z niżej wymienionymi powiadomieniami prowadzono korespondencję telefoniczną i/lub e-mail, listowną, tj.:

- powiadomienia alarmowego nr 2019.0100 zgłoszonego przez Śląskiego PWIS dot. stwierdzenia przekroczenia NDP estrów 3-MCPD (6227 ± 1245 ppb) oraz estrów glicydowych (3173 ± 920 ppb) w produkcie pn. SpRiso Olej z ryżu naturalny 100%, numer partii E386, data minimalnej trwałości 18.03.2021, wyprodukowany dla: Italmex Warszawa Sp. z o.o., ul. Jana Olbrachta 94, 01-102 Warszawa. - pismo znak GIS-BŻ-RA-426-1055/IC/19.
- powiadomienia alarmowego z dn. 23.12.2019 r. MPWIS w Krakowie dot. stwierdzenia przekroczenia NDP ochratoksyny A w produkcie pn. "Mąka żytnia chlebowa bio, typ 720", numer partii: 0178/311019, data minimalnej trwałości: 31.10.2020, producent: BioLife Sp. z o.o., ul. Miodowa 17, 17-100 Bielsk Podlaski, dot. pisma nr GIS-BŻ-RA-426-1071/AŚ/19.
- powiadomienia alarmowego nr 2019.4407 (iRASFF 414430) w sprawie stwierdzenia obecności nieautoryzowanej substancji – tetrahydrocannabinolu (THC) (299 mg/kg) oraz nieautoryzowanego składnika nowej żywności – cannabidiolu (CBD) (17600 mg/kg) w suplemencie diety pn. CannabiGold Smart, 10 kapsulek, 5,4 g, numer partii: CGC/1/18, data minimalnej trwałości: VII 2020, wyprodukowanym przez HemPoland Sp. z o.o., S.Sulimy 1, 82-300 Elbląg.
- powiadomienia alarmowego nr 1/2020 przesłane przez GLW dot. stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w 25 g w 5 z 5 próbek wycinków skórek szyi kurcząt (numer partii 003/3/394/20) oraz dot. stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w 25g w 4 z 5 próbek elementów świeżych z kurczaka tj. ćwiartka tylna z kurcząt (nr partii 003/3/394/20).
- powiadomienia alarmowego nr 2020.0040 (iRASFF 416257) w sprawie wykrycia Salmonella Enteritidis i Salmonella Kottbus w mrożonym mięsie kurczaka, numer partii 929650426, data minimalnej trwałości 25/11/2020 oraz numer partii 934650211, data minimalnej trwałości 11/12/2020, kraj pochodzenia: Polska, wyprodukowany przez SuperDrob S.A., ul. Zimna 2, 20-952 Lublin, WNI 06630501 (BŻ.RA.420.7.2020.1).
- powiadomienia alarmowego 2020.0463 (iRASFF 418578) w sprawie stwierdzenia zawartości glutenu powyżej 80 mg/kg w produkcie pn. Coconut blossom sugar organic, numery partii: BL 026-23-S, 026-24 oraz 026-25, data minimalnej trwałości: 10.03.2022 pochodzącym z Indonezji (pisma BŻ.RA.420.52.2020).
- powiadomienia alarmowego nr 2019.05 z dnia 28.11.2019r. zgłoszonego przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora w związku ze stwierdzeniem obecności Salmonella z grupy C:8 (C2-C3) w produkcie pn.: Acor Bazylia, o numerze partii 24/C/W/, data minimalnej trwałości: 08.2022, kraj pochodzenia Egipt, ACOR Sp. z o.o., ul. Rawicka 43, 63 - 700 Krotoszyn (GIS-BŻ-RA-426-962/IC/191).
- powiadomienia alarmowego nr 2020.0715 (iRASFF 420075) w sprawie braku deklaracji dotyczącej alergenu – białka mleka w oznakowaniu produktu pn. Spring roll sheets, data minimalnej trwałości 03/11/2022, pochodzącym z Singapuru.
- powiadomienia alarmowego nr 2020.0733 (iRASFF 419550) w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w produkcie pn. Ćwiartka z kurczaka mrożona, numer partii: 10102019, termin przydatności do spożycia: 11/10/2020, pochodzącym z Polski (BŻ.RA.420.85.2020.1).
- powiadomienia alarmowego nr 12/2020 z dnia 27.02.2020 w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w 25g w 1 z 5 próbek ze skórek szyjek kurcząt o numerze partii 048/1/250/20.
- powiadomienia alarmowego nr 2605/01/2020 z dnia 05.03.2020 w sprawie wykrycia obecności Listeria monocytogenes w 4 z 5 próbek produktu pn. Salceson z czosnkiem niedźwiedzim, wyprodukowanego przez podmiot: Zakłady Mięsne „Polstan”, Wiesław Stępień, ul. Czachowskiego 50, 25-106 Kielce, Zakład

- Produkcyjny Pijanów 42A ,WNI 26050306, numer partii: 20/08/04/1, termin przydatności do spożycia: 22.03.2020.
13. powiadomienia alarmowego nr 2605/02/2020 z dnia 05.03.2020 w sprawie wykrycia obecności *Listeria monocytogenes* w 3 z 5 próbek produktu pn. Kielbasa z Gór Świętokrzyskich, wyprodukowanego przez podmiot: Zakłady Mięsne „Polstan”, Wiesław Stępień, ul. Czachowskiego 50, 25-106 Kielce, Zakład Produkcyjny Pijanów 42A, WNI 26050306. numer partii: 20/09/01/1, termin przydatności do spożycia: 09.03.2020.
  14. powiadomienia alarmowego nr 2605/03/2020 w związku ze stwierdzeniem obecności *Listeria monocytogenes* w 2 z 5 próbek urzędowych Słoniny marynowanej w ziołach wyprodukowanej przez podmiot: Zakłady Mięsne „Polstan”, Wiesław Stępień, ul. Czachowskiego 50, 25-106 Kielce, Zakład Produkcyjny Pijanów 42A , WNI 26050306, numer partii: 20/08/02/1, data produkcji - 18.02.2020r., datę przydatności do spożycia- 20.03.2020r.
  15. powiadomienia alarmowego nr 2605/04/2020 z dnia 05.03.2020 w sprawie wykrycia obecności *Listeria monocytogenes* w 3 z 5 próbek produktu pn. Szynka Babuni, wyprodukowanego przez podmiot: Zakłady Mięsne „Polstan”, Wiesław Stępień, ul. Czachowskiego 50, 25-106 Kielce, Zakład Produkcyjny Pijanów 42A, WNI 26050306, numer partii: 20/08/05/1, termin przydatności do spożycia: 23.03.2020.
  16. powiadomienia alarmowego nr 2019.0100 zgłoszonego przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku ze stwierdzeniem przekroczenia NDP estrów 3-MCPD (6227 ± 1245 ppb) oraz estrów glicydowych (3173 ± 920 ppb) w produkcie pn. SpRiso Olej z ryżu naturalnego 100%, numer partii E386, data minimalnej trwałości 18.03.2021, wyprodukowanym dla: Italmex Warszawa Sp. z o.o., ul. Jana Olbrachta 94, 01-102 Warszawa (GIS-BŻ-RA-426-1055/IC/19).
  17. powiadomienia alarmowego nr 2020.1004 (iRASFF 423162) w sprawie wykrycia obecności *Salmonella Enteritidis* w 10 g produktu mrożonego pn. Kostka z fileta kurczaka 15-25 g, nr partii: 03820, data minimalnej trwałości: 07/08/2021, pochodzący z Polski.
  18. powiadomienia alarmowego nr 2020.1430-fup4 (iRASFF 426524), zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Czech w sprawie wykrycia niezadeklarowanej obecności alergenu - gorczycy w pasteryzowanym serku z mleka krowiego pn. Turek Puszysty Rzodkiewka 140 g, wyprodukowanym w Czechach, którego odbiorcą była Mleczarnia Turek Sp. z o.o., Zakład w Turku, ul. Milewskiego 11, 62-700 Turek (BŻ.RA.420.211.2020.3).
  19. powiadomienia alarmowego nr 2020.1953-fup1 #430206 <https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/429075> - info_430206, w sprawie stwierdzenia migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych (na poziomie 0.0215 ± 0.0024 mg/kg - ppm) z nylonowej chochelki, kod kreskowy 5024996855074, kod produktu: 343009.
  20. uzupełniającego powiadomienia alarmowego nr 2020.1955-fup1 (iRASFF 429093) przekazanego przez punkt kontaktowy RASFF Wielkiej Brytanii w sprawie migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych z produktu pn. Nylon Potato Masher, marki Your Home, kod kreskowy 5024996858051, kod produktu 34300 (BŻ.RA.420.328.2020).
  21. powiadomienia alarmowego nr 2020.10 w sprawie wykrycia obecności *Listeria monocytogenes* w 1 z 5 pobranych próbek produktu pn. Serek zakopiański Światowid z gór 200g, numer partii/ data minimalnej trwałości: 14.07.2020, Wyprodukowano dla: Jeronimo Martins Polska S.A., ul. Żniwna 5, 62-410 Kostrzyn, Wyprodukowano przez: SM MLEKOVITA, ul. Ludowa 122, 18-200 Wysokie Mazowieckie, Podhalański Zakład Produkcyjny w Zakopanem.
  22. powiadomienia alarmowego nr 2020.02 dot. stwierdzenia obecności *Salmonella* Amsterdam i *Salmonella* Livingstone w 1 z 5 zbadanych próbek produktu pn. KRESTO SEZAM, 200 g, nr partii: L200551V464, data minimalnej trwałości: 31.08.2021, kraj pochodzenia: Indie, producent: VOG Polska Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 8, 96-100 Skierniewice (BŻ.RA.420.420.2020).
  23. powiadomienia alarmowego nr 4/2020 z dnia 19.06.2020 r. w sprawie stwierdzenia migracji ołowiu na poziomie > 3 mg/dm² z wyrobu Granit talerz deserowy 20cm czarny NBC, kod produktu: KZ/19/182, kraj pochodzenia: Chiny, importer: Altom Sp. z o. o., Sp. k ul. Roosevelta 116a, 62-200 Gniezno.
  24. powiadomienia alarmowego nr 2020.3 z dnia 04.06.2020r. przekazanego przez Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dot. suplementów diety pn.: Super Enzymes w składzie których zadeklarowano obecność pankreatyny, producent: NOW FOODS z USA, dystrybutor: firma SFD S.A., ul. Zielonogórska 4, 45-323 Opole.
  25. powiadomienia alarmowego RASFF dotyczącego stwierdzenia przekroczenia limitu migracji sumy pierwszorzędowych amin aromatycznych z poliamidowej pn. łyżka cedzakowa SMUKEE KITCHEN, numer partii: B9630, model: 309641-4, importer: DAJAR Sp. z o. o., ul. Połtawska 6, 75-072 Koszalin, kraj pochodzenia: Chiny
  26. powiadomienia alarmowego nr 4/2020 w związku z przekroczeniem najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn (ochratoksyny A) w produkcie pn. Ekologiczne płatki jaglane, data minimalnej trwałości

- 10.2020, nr partii 10.2020 (3003), producent Look Food S.A. Al. Jerozolimskie 151 lok. 3U, 02-326 Warszawa.
27. powiadomienia alarmowego z dnia 10.06.2020r., Nr 1402/12/2020 przekazanego przez Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w 3 z 5 próbek skórek z szyi kurcząt o numerze partii 155/2/256/20, ostatni termin przydatności do spożycia zakwestionowanego towaru w formie świeżej: 15.06.2020, a dla produktów w formie mrożonej: 03.12.2021, producent: CEDROB S.A., Ujazdówek 2A, 06-400 Ciechanów, Ubojnia Drobiu Ujazdówek (WNI 14023901).
  28. powiadomienia alarmowego RASFF nr 2020.2623 z dnia 26.06.2020 w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w mięsie drobiowym, pochodzącym z zakładu SUPERDROB S.A. ul. Armii Krajowej 80, 05-480 Karczew, WNI 14170501.
  29. powiadomienia alarmowego RASFF nr 2605/07/2020 wraz z wynikiem badań właścicielskich, w związku ze stwierdzeniem obecności Listeria monocytogenes w 2 z 5 próbek pn.: „Kiełbasa pieczona” wyprodukowanego przez podmiot: P.H.U. Aspolmax Przetwórstwo Mięsa Andrzej Stępień, Pijanów 46, 26-234 Słupia, WNI 26050308.
  30. powiadomienia alarmowego GLW nr 1429/2/2020 w związku z wykryciem obecności Listeria monocytogenes w 25 g, w 4 z 5 próbkach produktu pn.: Mielonka tyrolska Kraina Wędlin, opakowanie 270 g, o numerze partii dystrybucyjnej: 02035S, termin przydatności do spożycia: 11 i 12.08.2020r., kraj pochodzenia Polska (BŻ.RA.420.602.2020).
  31. powiadomienia alarmowego nr 2020.08 z dnia 28.07.2020 r. dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A ($17,1 \pm 5,1 \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn.: „Rodzynki Sułańskie FRESCO”, numer partii: 10J.1910.64, data minimalnej trwałości: 10.2020, pochodzącym z Uzbekistanu, producent: Bakalland S.A., ul. Fabryczna 5, 00-446 Warszawa, Zakład Produkcyjny Bakalland S.A. w Janowie Podlaskim ul. Brzeska 70, 21-505 Janów Podlaski (BŻ.RA.420.586.2020).
  32. powiadomienia alarmowego nr 2020.2808 dot. wykrycia obecności Salmonella Enteritidis i Salmonella Infantis w produkcie pn. ETC Tenders KFC (mrożone marynowane filety z kurczaka), nr partii: 08420, data minimalnej trwałości: 24.03.2021, producent: SuperDrob S.A Zakłady Drobiarsko-Mięsne, Armii Krajowej 80, 05-480 Karczew, WNI PL 14170501 WE (BŻ.RA.420.508.2020.1).
  33. powiadomienia alarmowego 2020.076 z dnia 10.08.2020r. w sprawie wykrycia Salmonella z grupy BO w próbce produktu pn. Papyrka słodka mielona, najlepiej spożyć przed końcem: 10.2021, nr partii: LM19EX721, masa netto 20g, producent: CARUM Sp. J. ul. Ogrodowa 42, 42-231 Cykarzew Północny (BŻ.RA.420.622.2020).
  34. powiadomienia alarmowego 2604/08/2020 dot. wykrycia obecności Listeria monocytogenes w 5 z 5 próbek w produkcie pn. Śledzik świętokrzyski, 250 g, numer partii/ termin przydatności do spożycia 1.09.2020r., wyprodukowanych przez podmiot: Zakład Przetwórstwa Mięsnego Ryszard Stępień, Janów 57, 26- 065 Piekoszów, WNI-26041801.
  35. powiadomienia alarmowego nr 3026/2/2020 z dnia 26.08.2020r. przekazanego przez Głównego Lekarza Weterynarii dot. wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w próbkach wymazów podszwowych pobranych w Przedsiębiorstwie Wielobranżowym Gallus Sp. z o.o., Manieczki, ul. Wybickiego 10, 63-112 Brodnica.
  36. powiadomienia alarmowego nr 2020.077 z dnia 11.08.2020 r. przekazanego przez Śląskiego PWIS w sprawie produktu pn. Chipsy Bananowe dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu benzo(a)pirenu ($5,6 \pm 1,1 \mu\text{g/kg}$) i sumy WWA ($22,0 \pm 4,7 \mu\text{g/kg}$) w produkcie pn. „Chipsy Bananowe”, oznakowanym nr partii 5E.1903.53 i datą minimalnej trwałości: 09.2020, producent: Bakalland S.A., ul. Fabryczna 5, 00-446 Warszawa, Zakład Produkcyjny Bakalland S.A. w Janowie Podlaskim, ul. Brzeska 70, 21-505 Janów Podlaski.
  37. powiadomienia alarmowego nr 1402/14/2020 przekazanego przez Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie stwierdzenia Salmonella Enteritidis w 1 z 5 próbek wycinków skórek szyi kurcząt (numer partii 232/2/222/20) oraz w 1 z 5 próbek elementów - udo z kurcząt (numer partii 232/2/222/20) pobranych w ramach badań urzędowych w zakładzie CEDROB S.A., Ujazdówek 2A, 06-400 Ciechanów, Ubojnia Drobiu Ujazdówek (WNI 14023901).
  38. powiadomienia alarmowego nr 2611/04/2020 z dnia 11.09.2020r. przekazanego przez Głównego Lekarza Weterynarii dot. wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w próbkach kału pochodzących ze stada kur niosek pobranych na fermie: Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Tomasz Niewczas Tychów Nowy 60, 27 – 220 Mirzec, WNI 26111313.
  39. powiadomienia alarmowego nr 2020.18 w sprawie wykrycia obecności bakterii z grupy coli w 5 z 5 próbek produktu pn.: Mama I Ja Saguaro Junior, Woda źródłana niegazowana wydobytego z ujęcia S-4 w Damnicy, objętość netto: 330 ml; data minimalnej trwałości: 18.07.2021r.; wyprodukowanego przez firmę Wosana S.A., ul. Batorego 35a, 34-120 Andrychów -Zakład Produkcyjny nr 3 w Damnicy, ul. Przemysłowa 7, 76-231 Damnica k. Słupska.

40. powiadomienia alarmowego nr 1417/13/2020 przekazanego przez Głównego Lekarza Weterynarii ws. stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w urzędowych próbkach mięsa drobiowego, pobranych w zakładzie SuperDrob S.A., 05-480 Karczew, ul. Armii Krajowej 80, WNI: 14170501.
41. uzupełniającego powiadomienia alarmowego nr 2020.3678-fup29 zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Belgii w związku ze stwierdzeniem tlenku etylu w sezamie pochodzącym z Indii oraz produktach zawierających sezam. W partii sezamu numer L 19-141/2 stwierdzono tlenek etylenu na poziomie 52,5mg/kg (przy NDP dla sezamu 0,05 mg/kg zgodnie z rozporządzeniem 396/2005).
42. powiadomienia alarmowego 2020.15 z dnia 14.10.2020 Warmińsko-Mazurskiego PWIS dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu ($0,061 \pm 0,031$ mg/kg) w produkcie pn. BROKUŁY RÓŻYCZKI, produkt głęboko mrożony Hortex, data minimalnej trwałości: 06/2021, identyfikacja partii: LS1C2170620 8 B 1806201448.
43. powiadomienia alarmowego punktu kontaktowego z Belgii nr 2020.4277 (iRASFF 444894) w sprawie wycofania produktów zawierających sezam z Indii, ze względu na ryzyko zdrowotne związane z zanieczyszczeniem sezamu tlenkiem etylenu (BŻ.RA.420.845.2020).
44. powiadomienia alarmowego 2020.4691 w sprawie wykrycia tlenku etylenu (3,8 mg/kg) w produkcie pn. Nasiona sezamu luskane ekologiczne, numer partii: P73909-37793-40015, pochodzącym z Indii.
45. powiadomienia alarmowego nr 2020.4795 dot. wykrycia tlenku etylenu na poziomie 1,3 mg/kg w ekologicznym obłuszczonego ziarnie sezamu pochodzącym z Indii, numer partii LTIOO5533.
46. powiadomienia alarmowego nr 2020.5038-fup1 zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Francji w sprawie wycofywania niektórych suszonych kiełbas wyprodukowanych we Francji przez podmiot France Salaisons, ze względu na wynik postępowania epidemiologicznego w ognisku Salmonella Bovismorbificans i wskazania tych produktów jako potencjalne źródło ogniska (<https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/450578>).
47. uzupełniającego powiadomienia alarmowego nr 2020.5043-fup2 (iRASFF 451309) w sprawie stwierdzenia obecności tlenku etylenu na poziomie 0,46 mg/kg w sezamkach „Sesam snaps”, 4 x 27g (108g), numer partii 09.2021.3, data minimalnej trwałości 30/09/2021, kraj pochodzenia Indie (<https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/45022>).
48. powiadomienia alarmowego nr 2020.5168, zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Niemiec, w sprawie wykrycia tlenku etylenu w obłuszczonego oraz nieobłuszczonego sezamie bio pochodzącym z Indii (<https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/449408>). 4340/50/2020
49. powiadomienia alarmowego nr 2020.06 przekazanego przez Opolskiego PWIS dot. stwierdzenia kadmu na poziomie $0,067 \pm 0,010$ mg/kg w produkcie pn. Nestle Sinlac Bezglutenowy produkt zbożowy po 4 miesiącu, 500 g, oznakowanym nr partii 01970291R i datą minimalnej trwałości 09.2021, producent: Nestle Polska S.A., ul. Domaniewska 32, 02-672 Warszawa.
50. powiadomienia alarmowego nr 2020.5168, zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Niemiec, w sprawie wykrycia tlenku etylenu w obłuszczonego oraz nieobłuszczonego sezamie bio pochodzącym z Indii (<https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/449408>).
51. powiadomienia alarmowego nr 2020.13 w sprawie wykrycia bakterii z grupy coli w ilości 1 jtk w 250 ml wody w 1 z 5 próbek produktu pn.: Żywiec Zdrój – niegazowana woda źródłana 1,5l o numerze partii: S:20.10/16:22/4/4 i dacie minimalnej trwałości: 19.10.2021.
52. powiadomienia alarmowego 20200.5526 (iRASFF 453710) zgłoszonego przez punkt kontaktowy Niderlandów, w sprawie stwierdzenia tlenku etylenu na poziomie 0,049 mg/kg w produkcie pn. organiczny amarantus, numer partii: LTIO07548, oraz organiczny mielony amarantus (z numeru partii LTIO07548), numer partii: LTI008313 pochodzących z Indii (BŻ.RA.420.1034.2020).
53. powiadomienia alarmowego władz niderlandzkich nr 2020.5639 dotyczącego stwierdzenia obecności tlenku etylenu na poziomie 0,77 mg/kg w produkcie pn.: ekologiczne nasiona sezamu luskane, nr partii: LT179878 (ACC/18315), data minimalnej trwałości: 30.12.2020, kraj pochodzenia: Indie.
54. powiadomienia alarmowego nr 2020.5670 przekazanego przez władze Niderlandów dot. stwierdzenia tlenku etylenu na poziomie 1,6 mg/kg w sezamie, numer partii: ACC/2019/092, data minimalnej trwałości: 30/12/2020, pochodzącym z Indii.
55. powiadomienia alarmowego nr 2020.5758 zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Węgier w sprawie niezadeklarowania obecności gorczycy w produkcie pn. Wasabi powder (raw material) Japanese Wasabi Powder kraj pochodzenia Malezja, producent: Intersnack Poland Sp. z o.o. Niedźwiedź 64, 32-090 Słomniki Zakład Produkcyjny w Nysie ul. Jagiellońska 22, 48-303 Nysa.
56. pisma Mazowieckiego PWIS ws. powiadomienia alarmowego nr 2020.29 z dnia 14.12.2020 przekazanego przez Pomorskiego PWIS dot. stwierdzenia obecności niezadeklarowanej i niedozwolonej substancji - syldenafilu w produkcie pn. Total Men, data minimalnej trwałości: 03.2022, producent: Getrix International, Nimrod Ave 110, Stafford ST163WU, England.
57. powiadomienia alarmowego nr 2020.5022-fup3 zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF Holandii w sprawie wykrycia tlenku etylenu na poziomie >5 mg/kg w czarnych nasionach sezamu, numer partii

- 20031603-5265 (numer, którym posługiwała się firma Bakker Seeds z Holandii), data minimalnej trwałości 04/2021.
58. powiadomienia alarmowego dot. wykrycia obecności Salmonella spp. w 2 z 5 próbek produktu pn. jaja kurze ściółkowe, oznakowane numerem na jajku: 2PL14131317 i numerem partii: 21.12.2020.08, z terminem przydatności do spożycia: 21.12.2020r.
  59. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu - glifosatu ($0,56 \pm 0,28$ mg/kg) w produkcie pn.: Kasza gryczana prażona SONKO, numer partii: 230.9 00:11, data minimalnej trwałości: 29.01.2021, producent SONKO Sp. z o.o. ul. Ryżowa 1, Bielany Wrocławskie, 55-040 Kobierzyce.
  60. powiadomienia informacyjnego RASFF 2019.28 w związku ze stwierdzeniem w badaniu właścicielskim patogenu – Salmonella Infantis w 5 na próbkach skórek drobiowych oraz elementów drobiowych wytworzonych przez podmiot: P.P.H. „Foksdrob” Sp. z o.o., Kajetanów 110, 26-050 Zagnańsk, WNI-26043907. Dotyczy partii produkcyjnej nr 0111122019, termin przydatności do spożycia 17.12.2019.
  61. powiadomienia informacyjnego nr 2020.01 z dnia 02.01.2020r. w sprawie stwierdzenia przypuszczalnej obecności w 25 g Escherichia coli wytwarzających toksynę Shiga (STEC) w produkcie pn.: „Tatar wołowy. Świat szlachetnej wołowiny”, numer partii: 3240312, termin przydatności do spożycia: 03.12.2019.
  62. powiadomienia informacyjnego 2/2020 z dnia 08.01.2020 w sprawie wykrycia obecności Escherichia coli wytwarzających toksynę Shiga (STEC) w 25 g produktu pn. Tatar wołowy, mięso wołowe, Świat szlachetnej wołowiny”, nr partii: 3381712, termin przydatności do spożycia 17.12.2019r.
  63. powiadomienia informacyjnego nr 2020.01 z dnia 09.01.2020r. dot. przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu, wynik $0,340\text{mg/kg} \pm 0,019$ (zgodnie z obowiązującymi przepisami nie powinno być $\leq 0,20$ mg/kg), w badanych próbkach produktu pn. Zarodki Pszenne Prażone – Dobra Kaloria, producent: firma KUBRA Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie przy ul. Bema 32, data minimalnej trwałości: 10.02.2020, masa netto 200g.
  64. powiadomienia informacyjnego nr 2020.4 przesłanego przez Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie wykrycia obecności Salmonella Infantis w 1 z 5 próbek skórek z szyjek drobiowych oraz w próbce zbiorczej 5 szt. skrzydeł, termin przydatności do spożycia 11.01.2020, kraj pochodzenia Polska (BŻ.RA.420.27.2020)
  65. zgłoszenia przez punkt kontaktowy RASFF Bułgarii powiadomienia informacyjnego nr 2020.0350 (iRASFF 417970) w sprawie stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis i Salmonella Infantis w mięsie drobiowym pochodzącym z Polski.
  66. zgłoszenia przez punkt kontaktowy RASFF Bułgarii powiadomienia informacyjnego nr 2020.0655 z dnia 12.02.2020 w sprawie wykrycia obecności bakterii Salmonella Enteritidis w produkcie pn. Chilled chicken fillet, w trzech następujących partiach: 002950138, 002950426, 002950546, termin przydatności do spożycia: 06/02/2020, kraj pochodzenia: Polska. (<https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/419818>)
  67. powiadomienia informacyjnego nr 2020.5 z dnia 21.02.2020 dot. wykrycia obecności Listeria monocytogenes w 1 z 5 próbek produktu pn. Kiełbasa chłopa, numer partii/termin przydatności do spożycia: 19.02.2020, producent - Wyrób i Sprzedaż Art. Mięsnych Sławomir Woźniak, ul. Chęcińska 325, Brzeziny, 26-026 Morawica, WNI 26040307.
  68. powiadomienia informacyjnego nr 2020.1031 z uwagi na niewystarczające dokumenty dot. śledzenia pochodzenia produktu pn. California Shelled Almonds, lot #PO2117, pochodzącego ze Stanów Zjednoczonych. <https://webgate.ec.europa.eu/irasff/notification/view/421296>).
  69. powiadomienia informacyjnego 2020.06 z dnia. 20.04.2020 r. w sprawie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu estrów glicydolu (2332 ± 676 µg/kg) oraz stwierdzenia estrów 3-MCPD na poziomie 7551 ± 1510 µg/kg w produkcie pn. Olej z ryżu MI'RA, nr partii L0041, data minimalnej trwałości: 02.2022, pochodzącym z Włoch.
  70. uzupełniającego powiadomienia informacyjnego nr 2020.1033-fup5 przekazanego przez punkt kontaktowy RASFF Danii w sprawie stwierdzenia obecności larw Anisakis w ikrze śledzia, kraj pochodzenia Dania (BŻ.RA.420.243.2020.1).
  71. powiadomienia RASFF w sprawie stwierdzenia obecności Salmonella ssp. w mięsie drobiowym użytym do wyprodukowania kebaba drobiowego nr partii 3/22/2/20, data produkcji: 27.05.2020r., producent: Egefood Sp. z o.o. ul. Jurajska 8, 42-244 Mstów WNI 24040601.
  72. powiadomienia informacyjnego nr 2020.2577 (iRASFF 432886) zgłoszone przez punkt kontaktowy RASFF Belgii dot. niedozwolonej modyfikacji genetycznej enzymu spożywczego pochodzącego z Polski. Powiadomienie dotyczy dwóch produktu pn. „Alfa-amylaza Browin”, oznakowanego nr partii NAJED BO13004 i datą minimalnej trwałości 01/2021 oraz oznakowanego nr partii E004004 i dacie minimalnej trwałości 01/2021 i datą minimalnej trwałości 01/2021, producent: BROWIN Sp. z o.o., Sp. k., ul. Pryncypalna 129/141, 93-373 Łódź.

73. powiadomienia informacyjnego dotyczące stwierdzenia zanieczyszczeń biologicznych w dwóch partiach produktu pn. Szpinak Baby Vital Fresh 200 g, numery partii: 0249 2806 oraz 0249 2901, termin przydatności do spożycia odpowiednio: 19.07.2020 oraz 21.07.2020. wyprodukowany dla Jeronimo Martins Polska S. A., ul. Żniwna 5, 62-025 Kostrzyn, przez Green Faktory Sp. z o. o., Zduńsko 48, 09-142 Załuski.
74. powiadomienia informacyjnego 2020.01 z dnia 28.05.2020 w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w 4 z 5 próbek produktu pn. Polędwiczka z piersi kurczaka klasa A, numer partii: 200220 (037), termin przydatności do spożycia 23.05.2020., producent: Grupa DROSED – Roldrób S.A. ul. Warszawska 168/172, 97-200 Tomaszów Mazowiecki, WNI PL 10150501 WE.
75. powiadomienia informacyjnego nr 2020.054 z dnia 10.07.2020 r. w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis we wszystkich 5 próbkach oraz Salmonella Infantis w 4 z 5 pobranych próbek produktu pn. Filet z piersi kurczaka pojedynczy, termin przydatności do spożycia: 27/06/2020, kraj pochodzenia Polska (BŻ.RA.420.523.2020.1) [pisma Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nowym Sączu znak: PIW.BŻ.525.12.2020 z dnia 16.07.2020r. w sprawie stwierdzenia obecności Salmonella Enteritidis w 1 z 5 próbek szyi tuszek drobiowych, nr partii 17620, termin przydatności do spożycia 29.06.2020r., wyprodukowanych w zakładzie FPH HYBRO Sp. z o.o. 43-512 Kaniów ul. Młyńska 18A, WNI 24020501.].
76. powiadomienia informacyjnego RASFF nr 2604/6/2020 z dnia 6 sierpnia 2020r. W badaniach właścicielskich skórek z szyi drobiu stwierdzono obecność Salmonella Enteritidis w 1 na 5 prób. Kurczęta brojlery zostały ubite 28.07.2020 r. w zakładzie PPH „Foksdrob ” Sp. z o.o., Kajetanów 110, 26-050 Zagnańsk, WNI 26043907. Dotyczy daty przydatności do spożycia dla asortymentów drobiowych z tej partii do 04.08.2020r.
77. powiadomienia informacyjnego 2604/07/2020 dot. wykrycia obecności Listeria monocytogenes w 5 z 5 próbek w produkcie pn. Morszczuk wędzony, numer partii/ termin przydatności do spożycia 18.08.2020r., wyprodukowanych przez podmiot: Zakład Przetwórstwa Mięsnego Ryszard Stępień, Janów 57, 26- 065 Piekoszów, WNI-26041801.
78. pisma Mazowieckiego PWIS w sprawie powiadomienia informacyjnego 2020.3457 (iRASFF 439555) w sprawie stwierdzenia pleśni w produkcie pn. Naturli' Økologisk Smørbar (Tłuszcz roślinny do smarowania), numer partii: 70003404, termin przydatności do spożycia: 20.10.2020, pochodzącym z Danii.
79. powiadomienia informacyjnego RASFF 2604/11/2020 w związku ze stwierdzeniem bakterii Listeria monocytogenes w makreli wędzonej numer partii 26.08.2020, termin przydatności do spożycia 01.09.2020 r., kraj pochodzenia Polska, producentem Zakład Przetwórstwa Rybnego Ryszard Stępień, Janów 57, 26-065 Piekoszów.
80. powiadomienia informacyjnego RASFF nr 2604/10/2020 wraz z wynikiem badań urzędowych przeprowadzonych w laboratorium ZHW w Kielcach (Sprawozdanie z badań nr WIW.ZHW.932.4221.2020 z dnia 03.09.2020 r.) w związku ze stwierdzeniem obecności Salmonella Infantis w próbkach skórek szyjnych drobiowych 2 z 5 pobranych w zakładzie Ferma Drobiu Ubój i Sprzedaż Adam Bandura, Ujny 1B, 26-015 Pierzchnica, WNI 26043904.
81. powiadomienia informacyjnego nr 2020.08 z dnia 08.09.2020 r. dot. niewłaściwej jakości organoleptycznej (obcy, chemiczny zapach) środka spożywczego pn.: bułki pszenne do hamburgerów z sezamem „maxi BURGER buns with sesame”, 300g, nr partii 004823:51663, data minimalnej trwałości 24.09.2020, wyprodukowanego przez Zakład Produkcyjny Dan Cake Polonia Sp. z o. o., ul. Transportowców 15, 32-500 Chrzanów (BŻ.RA.420.725.2020).
82. powiadomienia informacyjnego nr 1429/3/2020 przekazane przez GLW w związku ze stwierdzeniem obecności Salmonella spp. w 10g, w 2 próbkach z wycinków pobranych w ramach niedyskryminujących kontroli mięsa wieprzowego w handlu z półtuszy wieprzowych pochodzących z zakładu BE171EG o kodzie partii 7092020, termin przydatności 15.09.2020. Mięso zostało dostarczone do "SOKOŁÓW" S.A. Oddział w Sokołowie Podlaskim, Aleja 550-lecia 1, 08-300 Sokołów Podlaski, WNI 14290201.
83. powiadomienia informacyjnego Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie Nr 2020.05 z dnia 28.09.2020r. w sprawie niewłaściwej jakości organoleptycznej (obcy, chemiczny zapach) w produkcie DAN CAKE Chleb tostowy pszenny pełnoziarnisty krojony, 250g, wyprodukowano w Polsce przez: Dan Cake Polonia Sp. z o.o., ul. Transportowców 15, 32-500 Chrzanów (BŻ.RA.420.775.2020).
84. powiadomienia informacyjnego nr 2020.20 z dnia 13.10.2020 r. dotyczącego produktu pn.: "Wino Mogen David Concord" Alc. 10,5%", 750 ml, nr partii: L20933, kraj pochodzenia: USA, w którym stwierdzono zmienione cechy organoleptyczne (niecharakterystyczny, wyczuwalny obcy zapach).
85. powiadomienia informacyjnego RASFF dotyczącego przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów - chloropiryfosu i chloropiryfosu metylowego na poziomie odpowiednio: 0,025 ± 0,013 mg/kg oraz 0,078 ± 0,039 mg/kg w produkcie pn.: Cytryny, odmiana: Enterdonato, opakowanie 500 g, numer partii: 330020003-15-2493, kraj pochodzenia: Turcja.

86. powiadomienia informacyjnego przekazanego przez Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 11.12.2020r., w sprawie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – metylochloropyryfosu w środku spożywczym pn.: Grejpferty czerwone, numer partii: ECCC:0G743, importer: Greemart Sp. z o. o., ul. Bukowska 27, 62-081 Wysogotowo, kraj pochodzenia: Turcja.
87. pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 17.12.2020r., znak: BŻ.RA.420.1093.2020 w sprawie powiadomienia informacyjnego nr 2020.10 z dnia 16.12.2020r. przekazanego przez Świętokrzyskiego PWIS dot. stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – chlorpiryfosu w produkcie pn. Pomelo, odmiana: Honey Pomelo, nr partii: 1141/21, kraj pochodzenia: Chiny, Importer: AMAFRUT, ul. Poselska 12/32, 42 – 202 Częstochowa.
88. powiadomienia informacyjnego nr 2020.0107 z dnia 26.10.2020 r. dotyczącego stwierdzenia estrów 3-MCPD na poziomie 5138 ± 1028 $\mu\text{g}/\text{kg}$ w produkcie pn. Frytura gastronomiczna 100% olej palmowy rafinowany o nr partii L201571V542 i datą minimalnej trwałości: 0306.2021 pochodzącym z Niemiec.
89. w sprawie produktu pn. Galaretka STANDARD o smaku truskawkowym w proszku, producent: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Emix” Stanisław Pacek, Rusinowo 73, 87-500 Rypin, nr partii/należy spożyć przed: 128/24.10.2020, masa netto: 5kg, w którym została stwierdzona zawartość czerwieni koszenilowej E124 na poziomie: $33,4 \pm 5,3$ mg/kg produktu gotowego do spożycia
90. pisma Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 13.12.2019r., znak: ŁPWIS.NSHŻ.9220.1.155.2019.MP1 w sprawie interwencji konsumenta dotyczącej obecności zanieczyszczeń fizycznych w produkcie pn. Herbata owocowa z owocami leśnymi i hibiskusem, masa netto 300g, nr partii L2103/1/84, data minimalnej trwałości 03.2021, producent: Bastek Coffee & Tea, Karwie 47, 11-700 Mrągowo.
91. pismem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Skarżysku-Kamiennej z dnia 12.06.2020r., Znak PIW.IZH.522.01.2020 dotyczącym wykrycia Salmonella infantis w mięsie drobiowym pozyskanym z uboju w dniu 04.06.2020r. (nr partii 09062020) przez rzeźnię „DRÓB-POL” Piwowarczyk Jadwiga, Piwowarczyk Krzysztof, Piwowarczyk Bartłomiej Zagórze 78A, 26-140 Łączna (sprawozdanie z badań z dnia 10.06.2020r., WIW.ZHW.932.2676.2020).
92. powiadomienia o niezgodności nr AA20.2207 (iRASFF 430652) przekazanego przez punkt kontaktowy RASFF/AAC Finlandii w związku z licznymi skargami konsumenckimi dot. produktu pn. „Dipper XL Tongue Painter Raspberry”, marki Vidal, kod kreskowy: 8413178320146, pochodzącego z Hiszpanii. (BŻ.RA.421.62.2020).
93. powiadomienia o niezgodności AA20.2575 (iRASFF 432855) zgłoszonego przez punkt kontaktowy RASFF/AAC Cypru w sprawie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych w reklamie suplementu diety pn. Detonic.
94. pisma w sprawie stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – glifosatu ($0,34 \pm 0,17$ mg/kg) w produkcie pn. „Kasza jaglana K-Classie”, 400 g, numer partii: 06/02.2021, data minimalnej trwałości: 02.2021, dystrybutor: Kaufland Polska Markety Sp. z o. o. Sp. k. al. Armii Krajowej 41, 50-541 Wrocław (BŻ.RA.420.493.2020).
95. pisma Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nowym Sączu znak: PIW.BŻ.525.16.2020 z dnia 25.08.2020r. w sprawie: stwierdzenia obecności Salmonella w 4 z 5 próbek elementów drobiowych porozbiorowych – filet luz oraz stwierdzenia obecności Salmonella w 1 z 5 próbek elementów drobiowych porozbiorowych – filet luz, wyprodukowanych w Hurtowni Drobiu „Koko” Jolanta Kozyra ul. Przy Skarpie 1, 32-456 Młoszowa, termin przydatności do spożycia 25-28 lipca 2020r.
96. pisma Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 27.08.2020 r. w sprawie wykrycia obecności Salmonella Enteritidis w 25g w jednej z pięciu zbadanych próbek produktu pn. Proszek z całych jaj od kur z chowu wolonowbiegowego, oznaczonego nr partii L1694, datą produkcji: 13.12.2019 i terminem przydatności do spożycia: 18 miesięcy od daty produkcji, kraj pochodzenia: Bułgaria.
97. pisma Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rykach z dnia 28.08.2020r. dot. dodatnich wyników badań właścicielskich pobranych w kierunku Salmonella w świeżym mięsie drobiowym w nadzorowanym podmiocie Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe LEDRÓB Jolanta Filipek Zakład Rozbioru Drobiu Długowola 22B, 08-540 Stężycza.
98. pisma Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rykach z dnia 28.08.2020r. dot. dodatnich wyników badań właścicielskich pobranych w kierunku Salmonella w świeżym mięsie drobiowym w podmiocie Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe LEDRÓB Jolanta Filipek Zakład Rozbioru Drobiu Długowola 22B, 08-540 Stężycza.

Ponadto w 2020r. zgłoszono 3 produkty do systemu RASFF:

1. w dniu 26.02.2020r. przesłano zgłoszenie powiadomienia informacyjnego dot. sprawozdania z badań z dnia 21.02.2020r. nr: 3590/01/2020/M/1/P/2 wydane przez Laboratorium Badawcze Mikrobiologia-

38

Fizykochemia - Sensoryka Jars S.A. Lajski 05-119 Legionowo ul. Kościelna 2a, Filia Południe: 41-404 Mysłowice ul. Fabryczna 7 dotyczącego stwierdzenia obecności Salmonella spp. należących do serogrupy CO w 4 z 5 próbek produktu pn. mięso mielone wieprzowe, zleceniodawca: Kielcedis Sp. z o.o. – Market E.Leclerc w Kielcach 25-636 Kielce, ul. Massalskiego 3, producent: produkcja własna, data produkcji 05.02.2020r. nr partii 035102.

2. w dniu 09.04.2020r. przesłano zgłoszenie powiadomienia informacyjnego dot. sprawozdania z badań Nr 2397/03/2020/M/1 z dnia 06.04.2020r. wydanego przez Laboratorium Badawcze Mikrobiologia-Fizykochemia - Sensoryka Jars S.A. Lajski 05-119 Legionowo ul. Kościelna 2a, Filia Południe: 41-404 Mysłowice ul. Fabryczna 7 dotyczącego stwierdzenia obecności Salmonella spp. należących do serogrupy DO w 3 z 5 próbek produktu pn. mięso mielone wieprzowe, zleceniodawca: Kielcedis Sp. z o.o. – Market E.Leclerc w Kielcach 25-636 Kielce, ul. Massalskiego 3, producent: produkcja własna, data produkcji 30.03.2020r. nr partii 0870304.
3. w dniu 24.06.2020r. przesłano zgłoszenie powiadomienia informacyjnego dot. sprawozdania z badań Nr LBZ.9051.1.24.2020 z dnia 22.06.2020r. przeprowadzonego przez Dział Laboratoryjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach, ul. Jagiellońska 68, 25-734 Kielce dotyczącego stwierdzenia obecności Salmonella w 10g w 3 z 5 próbek produktu pn. mięso mielone wieprzowo-wołowe, numer partii: 15.06.2020, należy spożyć do: 15.06.2020r., kraj pochodzenia: Polska, pobranego do badania laboratoryjnego w dniu 15.06.2020r. w hipermarkecie E. Leclerc 25-636 Kielce, ul. Massalskiego 3 należącym do „Kielcedis” Sp. z o.o. 25-636 Kielce, ul. Massalskiego 3.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną (w innej wytwórni żywności) w związku z powiadomieniem alarmowym Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr 2020.26 z dnia 3.12.2020 dot. wycofania przez firmę La Lorraine Polska Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 1, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki produktów zawierających sezam, ze względu na zanieczyszczenie surowców tlenkiem etylenu - przeprowadzono kontrolę w innej wytwórni żywności.

9. Działania podejmowane w ramach kontroli akcyjnych

W 2020r. prowadzono działania akcyjne dot.:

- Covid-19,
- wzmożonego nadzoru w związku z ASF,
- nadzoru nad automatami do lodów wraz z poborem próbek.

WARUNKI HIGIENY PRACY W ZAKŁADACH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU KIELECKIEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach sprawuje nadzór nad 339 zakładami, zlokalizowanymi na terenie powiatu kieleckiego, będącymi w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy.

Są to w szczególności zakłady pracy prowadzące działalność w zakresie:

- wydobywania i przeróbki mechanicznej kamienia dla potrzeb budownictwa (PKD: 08),
- produkcji artykułów spożywczych (PKD: 10),
- produkcji odzieży (PKD 14),
- produkcji wyrobów z drewna oraz stolarstwa (PKD: 16),
- produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (PKD 20),
- produkcji cementu, wapna oraz innych wyrobów z surowców niemetalicznych (PKD: 23),
- produkcji wyrobów metalowych (PKD: 25),
- produkcji mebli (PKD: 31),
- budowy i utrzymania dróg wraz z produkcją mas bitumicznych (PKD: 42),
- obsługi i napraw pojazdów mechanicznych (PKD: 45).

W 2020 roku w nadzorowanych zakładach przeprowadzono łącznie 48 kontroli warunków higieny pracy w 36 podmiotach gospodarczych.

W tabeli 15 przedstawiono ilość zakładów pracy w ewidencji według wielkości zatrudnienia skontrolowanych w 2020 roku, natomiast narażenie zawodowe pracowników na najczęściej występujące czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy przedstawia tabela 16.

Tabela 15 Ilość zakładów pracy według wielkości zatrudnienia skontrolowanych w 2020 roku przez pracowników Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy

Gmina	Ilość zakładów pracy zatrudniających pracowników			Razem zakładów	Liczba zatrudnionych pracowników
	od 1 - 50	51 - 250	251 i więcej		
Bieliny	-	-	-	-	-
Bodzentyn	-	-	-	-	-
Chęciny	1	-	1	2	736
Chmielnik	-	-	-	-	-
Daleszyce	3	1	-	4	300
Górno	2	-	-	2	14
Łagów	1	-	-	1	12
Łopuszno	-	-	-	-	-
Masłów	4	-	-	4	45
Mniów	-	-	-	-	-
Morawica	5	1	-	6	151
Miedziana Góra	1	-	-	1	13
Nowa Słupia	4	-	-	4	111
Piekoszów	1	1	-	2	83
Pierzchnica	1	-	-	1	16
Raków	-	-	-	-	-
Sitkówka-Nowiny	7	-	1	8	475
Strawczyn	-	-	1	1	515
Zagnańsk	-	-	-	-	-
Ogółem	30	3	3	36	2471

Tabela 16 Narażenie zawodowe pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy przekraczające normatywy higieniczne w zakładach skontrolowanych w 2020r.

Gmina	Liczba zatrudnionych pracowników	ogółem	Liczba narażonych pracowników			
			w tym:			
			pyły	hałas	substancje chemiczne	wibracja
Bieliny	-	-	-	-	-	-
Bodzentyń	-	-	-	-	-	-
Chęciny	-	-	-	-	-	-
Chmielnik	-	-	-	-	-	-
Daleszyce	55	23		23	-	-
Górno	14	9	7	3	-	-
Łagów	-	-	-	-	-	-
Łopuszno	-	-	-	-	-	-
Maslów	16	14	-	14	-	-
Mniów	-	-	-	-	-	-
Morawica	61	28		28		
Miedziana Góra	-	-	-	-	-	-
Nowa Słupia	54	20		20	5	
Piekoszów	-	-	-	-	-	-
Pierzchnica	-	-	-	-	-	-
Raków	-	-	-	-	-	-
Sitkówka-Nowiny	360	105	97	95		4
Strawczyn	-	-	-	-	-	-
Zagnańsk	-	-	-	-	-	-
Ogółem	560	199	104	182	5	4

Wśród zatrudnionych pracowników w zakładach pracy na terenie powiatu kieleckiego największą grupę stanowią narażeni na hałas. Zagrożenia te występują głównie w zakładach przetwórstwa przemysłowego.

W ramach realizacji projektu wspólnotowego REF-8 skontrolowano 1 podmiot.

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych w roku 2020 nie przeprowadzono żadnej kontroli, nie wydano decyzji.

W ramach nadzoru nad pracami związanymi z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w 2020r. skontrolowano 2 podmioty – nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku sprawozdawczym w oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli oraz wyniki pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych w 36 zakładach pracy i wydano ogółem 50 decyzji administracyjnych, w tym: 26 wymierzające opłatę i 24 merytoryczne (w tym: 10 dotyczących obniżenia stężeń i/lub natężeń czynników szkodliwych, 4 o przedłużeniu terminu realizacji zarządzeń decyzji).

Tabela17 Problematyka zarządzeń pokontrolnych w wydanych decyzjach PPIS w Kielcach

Gmina	Ilość kontroli		Decyzje wydane po kontrolach kwestionowanych w 2020r.						
	z uchybieniami	bez uchybień	Ilość decyzji merytorycznych	dotyczyły głównie:					
				dokonania pomiarów	badani profilaktycznych pracowników	zorganizowania bądź poprawy warunków higieniczno - sanitarnych	kart charakterystyki substancji chemicznych oraz spisu stosowanych substancji chemicznych	oceny ryzyka zawodowego	oceny ryzyka zawodowego na czynniki biologiczne
Bieliny	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bodzentyn	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Chęciny		3	1	-	-	-	-	1	-
Chmielnik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Daleszyce		6	2	2	-	-	-	-	-
Górno	1	2	2	2	-	-	-	-	-
Łagów	1		1	1	-	-	-	-	-
Łopuszno					-	-	-	-	-
Maslów	1	3	3	1	-	-	-	-	-
Mniów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Morawica	1	7	5	2	-	-	-	1	-
Miedziana Góra	1	1	1	-	-	-	-	1	-
Nowa Słupia	1	3	3	3	-	1	-	1	-
Piekosów	2	1	1	1	1	1	1	1	-
Pierzchnica		1	1	1	-	-	-	1	-
Raków	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sitkówka-Nowiny	4	7	4	2	-	-	-	1	-
Strawczyn	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Zagnańsk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem	12	36	24	15	1	2	1	7	0

Tabela 18 Decyzje dotyczące obniżenia stężeń i/lub natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy w zakładach wydane w oparciu o wyniki badań środowiskowych w 2020r.

Gmina	Decyzje wydane po pomiarach środowiskowych				
	Ilość decyzji	dotyczyły:			
		obniżenia natężenia hałasu	obniżenia stężenia substancji chemicznych	obniżenia stężeń pyłów	obniżenia natężenia drgań mechanicznych
Bieliny	-	-	-	-	-
Bodzentyn	-	-	-	-	-
Chęciny	-	-	-	-	-
Chmielnik	-	-	-	-	-
Daleszyce	1	1	-	-	-
Górno	2	1	-	1	-
Łagów	-	-	-	-	-
Łopuszno	-	-	-	-	-
Masłów	1	1	-	-	-
Mniów	-	-	-	-	-
Morawica	1	1	-	-	-
Miedziana Góra	-	-	-	-	-
Nowa Słupia	2	1	1	-	-
Piekoszów	-	-	-	-	-
Pierzchnica	-	-	-	-	-
Raków	-	-	-	-	-
Sitkówka-Nowiny	1	1	-	-	1
Strawczyn	-	-	-	-	-
Zagnańsk	-	-	-	-	-
Ogółem	8	6	1	1	1

CHOROBY ZAWODOWE

W powiecie kieleckim w 2020 roku przeprowadzono 45 ocen narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem chorób zawodowych u pracowników. Wydano łącznie 12 decyzji w sprawach chorób zawodowych, w tym: 10 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowych oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych. Wśród stwierdzonych chorób zawodowych odnotowano:

- 4 przypadki pylicy płuc, w tym: 1 pylicy krzemowej - poz. 3.1 (kamieniarz); 3 pylicy spawaczy – poz. 3.4 (3 spawaczy),
- 4 przypadki chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw - poz. 26 - borelioza (4 rolników),
- 1 przypadek alergicznego nieżytu nosa – poz. 12 (rolnik),
- 1 przypadek choroby skóry – alergiczne kontaktowe zapalenie skóry poz. 18.1 (rolnik)

Tabela 19 Oceny narażenia zawodowego i decyzje w sprawie chorób zawodowych u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy w niżej wymienionych gminach

Gmina	Liczba ocen narażenia zawodowego	Decyzje w sprawie chorób zawodowych	
		stwierdzające	o braku podstaw do stwierdzenia
Bieliny	-	-	-
Bodzentyn	-	-	-
Chęciny	6	-	1
Chmielnik	3	-	1
Daleszyce	1	3	-
Górno	-	1	-
Łagów	-	2	-
Łopuszno	3	-	-
Maslów	-	-	-
Mniów	-	-	-
Morawica	3	-	-
Miedziana Góra	2	-	-
Nowa Słupia	-	-	-
Piekoszów	4	-	-
Pierzchnica	1	1	-
Raków	-	-	-
Sitkówka-Nowiny	14	-	-
Strawczyn	3	2	-
Zagnańsk	5	1	-
Ogółem	45	10	2

Liczba chorób zawodowych stwierdzanych w 2020 roku u pracowników zatrudnionych na terenie powiatu kieleckiego w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się.

DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

Informacje ogólne

Sekcja Nadzoru Przewodniczącego PSSE w Kielcach w 2020r. podobnie jak w latach poprzednich realizowała zadania m. in. z zakresu:

- nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi,
- zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno - sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt i pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,
- nadzoru nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych.

Kontrole przestrzegania przepisów prawnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą przeprowadzono w oparciu o: *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019r. poz. 595 z póź. zm.), Ustawę z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz.U. z 2020r. poz.1845 z późn. zm.).*

Realizacja w/w zadań w 2020r. była ograniczona z powodu ogłoszenia przez Ministra Zdrowia stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

Od marca realizowane były głównie zadania związane z w/w epidemią:

- nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami wywołanymi SARS-CoV-2
- nadzór nad przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa epidemiologicznego.

Całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2020r. nadzorem epidemiologicznym na terenie powiatu kieleckiego objęto 9 podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych (szpitalne i inne niż szpitalne):

- 3 Szpitale,
- 3 Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze,
- 1 Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy,
- 2 inne (placówki dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych).

Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych Szpitali z każdym rokiem poprawia się dzięki licznie prowadzonym pracom modernizacyjno-remontowym. Obserwuje się poprawę stanu sanitarno-technicznego kolejnych komórek organizacyjnych kontrolowanych obiektów, które od kilku lat realizują zadania ujęte w opracowanym programie dostosowawczym, celem spełnienia aktualnych wymogów *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019r. poz. 595).*

Ogniska chorób zakaźnych w placówkach lecznictwa zamkniętego

W 2020r. do PSSE w Kielcach nie zgłoszono żadnego ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową, które wystąpiłoby w placówce lecznictwa zamkniętego zlokalizowanego na terenie powiatu kieleckiego.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W 2020r. nadzorem epidemiologicznym na terenie powiatu kieleckiego objęto 47 podmiotów leczniczych udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych:

- 38 Przychodni,
- 8 Zakładów Rehabilitacji Leczniczej,
- 1 inny podmiot leczniczy.

W w/w grupie obiektów przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych, z których większość to kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń opisanych w decyzjach administracyjnych wydanych w latach poprzednich. Podczas powyższych kontroli w 1 placówce stwierdzono nieprawidłowy stan higieniczno - sanitarny i/lub techniczny. Wydano 1 decyzję administracyjną.

Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu kieleckiego w 2020r. znajdowały się działalności lecznicze wykonywane przez praktykę zawodową:

- 36 Indywidualnych Praktyk Lekarskich,
- 12 Indywidualnych Specjalistycznych Praktyk Lekarskich,
- 1 Grupowa praktyka Lekarska,
- 3 Indywidualne Praktyki Pielęgniarek,
- 4 inne podmioty lecznicze.

Sterylizacja

Placówki leczenia ambulatoryjnego procesy sterylizacji przeprowadzają we własnych autoklawach lub na podstawie umowy z podmiotem świadczącym usługi w zakresie sterylizacji, który posiada system zarządzania jakością (ISO lub GMP).

W 2020r. przejęto w nadzór 1 szpital na terenie Powiatu kieleckiego.

Pomimo prowadzonych prac mających na celu polepszenie stanu sanitarno – technicznego wciąż stwierdza się uchybienia wpływające na negatywną ocenę wielu kontrolowanych podmiotów. Dotyczą one najczęściej: zabrudzonych, uszkodzonych powierzchni ścian, sufitów oraz mebli i sprzętów, dozowników na mydło czy preparat antyseptyczny, przeprowadzania procedur medycznych z biżuterią na dłoniach, braku opracowanych procedur higienicznych zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym, jak i braku prowadzenia kontroli wewnętrznej.

W 5 Przychodniach nastąpiła poprawa stanu sanitarno-technicznego i higienicznego poprzez przeprowadzenie w tych placówkach gruntownych prac remontowych związanych m.in. z malowaniem ścian i sufitów, konserwacją mebli oraz wymianą sprzętu medycznego na nowy.

Placówki leczenia ambulatoryjnego procesy sterylizacji przeprowadzają we własnych autoklawach lub na podstawie umowy z podmiotem świadczącym usługi w zakresie sterylizacji które posiadają system zarządzania jakością (ISO lub GMP).

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Tabela 20 Zestawienie wybranych chorób zakaźnych zarejestrowanych w latach 2019 i 2020 (powiat kielecki)

Lp.	Jednostka chorobowa		Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku w Polsce	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku w powiecie kieleckim	Liczba przypadków w 2019 roku w powiecie kieleckim	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2020 roku w Polsce	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2020 roku w powiecie kieleckim	Liczba przypadków w 2020 roku w powiecie kieleckim
1.	Biegunki	Ogółem	175,06	111,41	235	67,36	1451,77	59
2.		u dzieci do lat 2	2 366,78	1 984,41	84	945,90	2,84	6
3.	Wirusowe zakażenie jelitowe	Ogółem	161,86	328,53	693	37,48	26,03	55
		wywołane przez rotawirusy	88,53	110,46	233	15,53	2,84	6
		wywołane przez norowirusy	14,41	57,36	121	3,87	4,73	10
4.	Zatrucia pokarmowe, w tym wywołane przez:	pałeczki <i>Salmonella</i>	23,24	23,23	49	13,27	2,37	5
5.		<i>Escherichia coli</i> biegunkotwórczą	0,75	5,21	11	0,19	0,95	2
		<i>Clostridium difficile</i>	29,43	34,61	73	26,17	9,94	21
6.	Krzusiec		4,23	3,32	7	1,94	0	0
7.	Płonica		54,25	63,05	133	19,90	13,25	28

Lp.	Jednostka chorobowa	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku w Polsce	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku w powiecie kieleckim	Liczba przypadków w 2019 roku w powiecie kieleckim	Zapadalność na 100 tys. mieszkańcó w w 2020 roku w Polsce	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2020 roku w powiecie kieleckim	Liczba przypadków w 2020 roku w powiecie kieleckim	
8.	Ospa wietrzna	469,86	576,47	1216	185,98	84,26	178	
9.	Odra	3,88	2,37	5	0,08	0	0	
10.	Różyczka	0,76	2,37	5	0,25	0	0	
11.	Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych inne i nieokreślone	2,10	0,47	1	0,64	0	0	
12.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu inne i nieokreślone	0,46	1,42	3	0,16	0	0	
13.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> ogółem	4,00	3,79	8	1,42	0,95	2	
14.	Inwazyjna choroba meningokokowa ogółem	0,50	0,47	1	0,26	0	0	
15.	WZW „A”	2,77	0	0	0,28	0	0	
16.	WZW „C”- przewlekłe i BNO	8,55	12,80	27	0,03	0	0	
17.	WZW „B”	Ostre	0,12	0	0	0,04	0	0
		przewlekłe i BNO	7,33	2,84	6	2,54	0,47	1

Lp.	Jednostka chorobowa	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku w Polsce	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2019 roku w powiecie kieleckim	Liczba przypadków w 2019 roku w powiecie kieleckim	Zapadalność na 100 tys. mieszkańcó w w 2020 roku w Polsce	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców w 2020 roku w powiecie kieleckim	Liczba przypadków w 2020 roku w powiecie kieleckim
18.	Borelioza	53,66	34,13	72	32,63	2,84	6
19.	Kleszczowe zapalenie mózgu	0,69	0,47	1	0,41	0	0
20.	Grypa i podejrzenia grypy ogółem	12 469,24	16 268,29	34 310	8243,65	7116,38	15034
21.	COVID – 19	-	-	-	3271,01	3352,28	7082

I. Choroby szerzące się drogą pokarmową

Ogniska chorób zakaźnych przenoszone drogą pokarmową

W 2020r. w powiecie kieleckim nie zgłoszono chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową.

II. Choroby rzadkie

W 2020r. w PSSE w Kielcach nie odnotowano żadnych przypadków.

III. Pozostałe choroby

W 2020r. nie stwierdzono zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, polio, czerwonkę, włośnicę, zimnicę, tężec, gorączki krwotoczne i wściekliznę (również wśród zwierząt). Brak wyżej wymienionych zachorowań świadczy o właściwym nadzorze, nasileniu oświaty zdrowotnej lub prawidłowym uodpornieniu.

Obecnie na terenie powiatu kieleckiego zamieszkuje 1 nosicielka pałeczek duru brzuszego (osoba bez objawów klinicznych z dodatnim wynikiem badania bakteriologicznego).

IV. AIDS/HIV

W roku 2020r. nie zarejestrowano przypadków zachorowania na AIDS oraz nie odnotowano zakażenia wirusem HIV.

Powyższe dane dotyczące liczby zachorowań na poszczególne choroby zakaźne wskazują, że ogłoszenie stanu epidemii w Polsce, a tym samym zastosowanie obostrzeń epidemicznych, propagowanie zasad higieny zapobiegających szerzeniu się zakażeń, wprowadzenie krajowego lockdownu, zamknięcie szkół znacząco wpłynęło na zmniejszenie liczby zachorowań na choroby zakaźne w 2020r.

V. Nowe choroby

COVID - 19 wywołana wirusem SARS-CoV-2.

Realizacja Szczepień ochronnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji Programu szczepień Ochronnych (PSO) poprzez dystrybucję preparatów szczepionkowych oraz nadzór nad wykonawstwem szczepień.

Ogłoszenie stanu epidemii miało wpływ na ograniczenie powyższych działań

Brak zaszczepienia obowiązkowych dawek przyczynia się do zmniejszenia odporności populacyjnej, a co za tym idzie zwiększa ryzyko zachorowań.

Niemniej należy podkreślić, że w chorobach, w których rezerwuarem zarazka jest człowiek, poziom zaszczepienia populacji sięgający 95-98% sprawia, że również osoby nieuodpornione, które nie mogą być poddane szczepieniu (wskutek ciężkich chorób stwierdzonych przez lekarza), korzystają z ochrony jaką daje istnienie powszechnych programów obowiązkowych szczepień ochronnych.

Tabela 21 Programy zdrowotne/działania z obszaru szczepień ochronnych planowane/ realizowane i finansowane przez jednostki samorządu terytorialnego w 2020r.

Lp.	Powiat	Nazwa programu	Okres realizacji	Cel główny	Adresaci	Zasady udzielania świadczeń w ramach programu
1	Bieliny	Program profilaktyki zakażeń meningokokowych na lata 2019-2021	2019r.-2021r.	Zapobieganie zachorowaniom na choroby wywołane zakażeniem bakterią z gatunku <i>Neisseriameningitidis</i> wśród młodzieży gminy Bieliny	Młodzież w wieku 14-17lat zamieszkała na terenie gminy Bieliny	Młodzież w wieku 14-17l zamieszkała na terenie gminy Bieliny
		Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie w latach 2019-2021	2019r.-2021r.	Obniżenie zachorowań na grypę populacji osób pow. 65 roku życia, jak i zapobieganie chorobie	Osoby pow.65 roku życia zamieszkałe na terenie gminy Bieliny	Osoby pow.65 roku życia zamieszkałe na terenie gminy Bieliny
2	Bodzentyn	Program szczepienia profilaktycznego przeciw grypie dla osób po 60 roku życia	2020r.	Zapobieganie zachorowaniom na grypę oraz zmniejszenie powikłań pogrypowych u mieszkańców miasta i gminy Bodzentyn po 60 roku życia	Mieszkańcy miasta i gminy Bodzentyn po 60 roku życia	Mieszkańcy zaproszeni są do uczestnictwa w programie poprzez ogłoszenia informacyjne umieszczone na plakatach, tablicach ogłoszeń, stronie internetowej urzędu miasta i gminy Bodzentyn oraz lokalnej gazecie.
3	Chęciny	Nie realizują				
4	Chmielnik	Program szczepień profilaktycznych przeciwko grypie w 2019r.	2020r.	Obniżenie zachorowań na grypę populacji osób pow. 65 roku życia, jak i zapobieganie chorobie	Osoby pow. 65 roku życia zamieszkałe na terenie gminy	Osoby pow. 65 roku życia zamieszkałe na terenie gminy -
5	Daleszyce	Program szczepień przeciw grypie na lata 2018-2021	2018r.-2021r.	Obniżenie zachorowań na grypę populacji osób pow. 55 roku życia, jak i zapobieganie chorobie	Osoby pow. 55 roku życia	Szczepienie w przychodniach na terenie miasta i gminy
6	Górno	Nie realizują		-	-	-
7	Łągów	Profilaktyczne szczepienia ochronne przeciwko grypie	2019r.	Zabezpieczenie przed zachorowaniem na grypę i jej powikłaniami	Osoby powyżej 60 roku życia	Rozpropagowanie idei programu, ewidencja chętnych i wydanie zleceń szczepienia, kwalifikacja lekarska i

Lp.	Powiat	Nazwa programu	Okres realizacji	Cel główny	Adresaci	Zasady udzielania świadczeń w ramach programu
						szczepienie zakwalifikowanych.
8	Łopuszno	Nie realizują		-	-	-
9	Masłów	Program zdrowotny na lata 2019 dotyczący szczepień profilaktycznych dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Masłów przeciwko bakteriom pneumokokowym	2020r. (w miesiącach: ok. XI-XII)	Zapobieżenie zachorowaniom na choroby wywołane zakażeniem bakteriami pneumokokowymi wśród mieszkańców Gminy Masłów	Dzieci w wieku 3 lat – urodzone w 2017r.	Wywiad, badanie lekarskie oraz zaszczepienie osoby szczepionką w wybranej w drodze konkursu przychodni medycznej
10	Miedziana Góra	Szczepienie przeciw grypie mieszkańców powyżej 60. roku życia	2020r.	Profilaktyka, zapobieganie powikłaniom pogrypowym	Osoby powyżej 60 roku życia	-
11	Mniów	Nie realizują	-	-	-	-
12	Morawica	Szczepienie przeciw grypie mieszkańców powyżej 60. roku życia	2020r.	Profilaktyka, zapobieganie powikłaniom pogrypowym	Osoby powyżej 60. roku życia zamieszkałe na terenie miasta i gminy Morawica	Wywiad, badanie lekarskie oraz zaszczepienie szczepionką przeciw grypie
13	Nowa Słupia	Nie realizują				
14	Pierzchnica	Nie realizują	-	-	-	-
15	Piekoszów	Program „Grypa - lepiej zapobiegać niż leczyć”	2020r.	Zmniejszenie zachorowalności na grypę wśród mieszkańców gminy Piekoszów	Osoby powyżej 55 roku życia	Rejestracja, przeprowadzenie badania lekarskiego w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania szczepienia.
		Program „Stop meningokokom”	2020r.	Zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciwko meningokokom typu C wśród populacji objętej programem	Dzieci zamieszkałe na terenie gminy Piekoszów wg roczników 2011-2016	Rejestracja, uzyskanie pisemnej zgody opiekuna prawnego pacjenta, przeprowadzenie badania lekarskiego w celu wykluczania przeciwwskazań do wykonania szczepienia

Lp.	Powiat	Nazwa programu	Okres realizacji	Cel główny	Adresaci	Zasady udzielania świadczeń w ramach programu
16	Raków	Nie realizują	-	-	-	-
17	Sitkówka - Nowiny	Prewencja zakażeń ospy wietrznej dla dzieci od 12 miesiąca życia do 3 roku życia.	2017r.-2020r.	Zaszczepienie szczepionką przeciw ospie wietrznej w celu wytworzenia swoistych przeciwciał	Dzieci od 12 miesiąca życia do 3 roku życia zamieszkałe na terenie gminy Sitkówka - Nowiny	Pacjent zostaje zakwalifikowany na podstawie oceny lekarskiej podczas wizyty, wykonanie szczepienia. Edukacja rodziców/opiekunów prawnych poprzez przekazanie informacji o zasadności i istocie szczepienia przeciwko ospie wietrznej. Zebranie wszelkich dokumentów, w tym zgody rodziców na wykonanie szczepienia oraz dokumentów potwierdzających fakt zamieszkania osoby szczepionej na terenie gminy Sitkówka – Nowiny.
		Program prewencji zakażeń meningokokowych skierowanych do dzieci w wieku od 14 do 18 miesięcy oraz ur. w latach 2005-2006	2017r. – 2020r.	Uodpornienie czynne, zapobieganie chorobie (w tym zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych, sepsie)	Dzieci w wieku 14 – 18 miesięcy oraz urodzone w latach 2005 - 2006 zamieszkałe na terenie gminy Sitkówka-Nowiny.	Pacjent zostaje zakwalifikowany na podstawie oceny lekarskiej podczas wizyty, wykonanie szczepienia. Edukacja rodziców/opiekunów prawnych poprzez przekazanie informacji o zasadności i istocie szczepienia przeciwko HPV. Zebranie wszelkich dokumentów, w tym zgody rodziców na wykonanie szczepienia oraz dokumentów potwierdzających fakt zamieszkania osoby szczepionej na terenie gminy Sitkówka – Nowiny
		Prewencja zakażeń brodawczakiem ludzkim HPV dla dziewcząt z roczników 2005, 2006 i 2007.	2017r. – 2020r.	Ochrona dziewcząt przed infekcją HPV	Dziewczęta zamieszkałe na terenie gminy Sitkówka-Nowiny z roczników 2005, 2006, 2007.	Pacjent zostaje zakwalifikowany na podstawie oceny lekarskiej podczas wizyty, wykonanie szczepienia. Edukacja rodziców/opiekunów prawnych poprzez przekazanie

Lp.	Powiat	Nazwa programu	Okres realizacji	Cel główny	Adresaci	Zasady udzielania świadczeń w ramach programu
						informacji o zasadności i istocie szczepienia przeciwko HPV. Zebranie wszelkich dokumentów, w tym zgody rodziców na wykonanie szczepienia oraz dokumentów potwierdzających fakt zamieszkania osoby szczepionej na terenie gminy Sitkówka – Nowiny
		Prewencja zakażeń grypą dla osób powyżej 55 roku życia	2017r–2020r.	Ochrona przed zakażeniem wirusem grypy.	Mieszkańcy Gminy Sitkówka-Nowiny od 55 roku życia.	Pacjent zostaje zakwalifikowany na podstawie oceny lekarskiej podczas wizyty, wykonanie szczepienia. Zebranie wszelkich dokumentów, w tym dokumentów potwierdzających fakt zamieszkania osoby szczepionej na terenie gminy Sitkówka – Nowiny
18	Strawczyn	Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców gminy Strawczyn na lata 2017-2020.	2017r.-2020r.	Zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciwko grypie wśród populacji objętej programem	Osoby w wieku 55 lat i starsze, zameldowane na terenie gminy Strawczyn	Osoby zakwalifikowane do programu przez lekarzy podmiotu leczniczego
		Program profilaktyki zakażeń meningokokowych na lata 2017-2020 w gminie Strawczyn	2017r.-2020r	Zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciwko meningokokom typu C, A, W135, Y wśród populacji objętej programem	Dzieci urodzone w roku 2008 i 2017, zameldowane na terenie gminy Strawczyn	Osoby zakwalifikowane do programu przez lekarzy podmiotu leczniczego

Lp.	Powiat	Nazwa programu	Okres realizacji	Cel główny	Adresaci	Zasady udzielania świadczeń w ramach programu
19	Zagnańsk	Program szczepień ochronnych mieszkańców gminy Zagnańsk przeciwko grypie na lata 2018-2022.	2018r.-2022r.	Obniżenie zachorowalności i umieralności starszych mieszkańców Gminy Zagnańsk z powodu grypy i jej powikłań	Osoby w wieku 55 i starsze zamieszkałe na terenie Gminy Zagnańsk.	<ul style="list-style-type: none"> - wiek – osoby powyżej 55 lat; - zameldowanie lub inny dokument potwierdzający fakt pozostania mieszkańcem Gminy Zagnańsk; - brak przeciwwskazań lekarskich do szczepień przeciwko grypie - uzyskanie prawidłowo wypełnionej i czytelnej zgody na przetwarzanie danych osobowych.
		Program szczepień profilaktycznych przeciwko meningokokom na lata 2018-2022 w gminie Zagnańsk	2018r.-2022r.	Zmniejszenie liczby zachorowań na choroby wywołane zakażeniem bakteriami meningokowymi wśród mieszkańców Gminy Zagnańsk	<ul style="list-style-type: none"> - uczniowie w wieku 15 lat zamieszkałi na terenie Gminy Zagnańsk - dzieci w drugim roku życia zamieszkałe na terenie Gminy Zagnańsk 	<ul style="list-style-type: none"> - młodzież w wieku 15lat - dzieci – drugi rok życia; - brak przeciwwskazań lekarskich do szczepień przeciw meningokokom; - pisemna zgoda rodziców uczniów, - w przypadku dzieci w drugim roku życia dokonanie opłaty w punkcie szczepień w ramach dofinansowania szczepienia przez rodziców/opiekunów prawnych dzieci - zameldowanie lub inny dokument potwierdzający fakt pozostania mieszkańcem Gminy Zagnańsk;

Lp.	Powiat	Nazwa programu	Okres realizacji	Cel główny	Adresaci	Zasady udzielania świadczeń w ramach programu
		Program szczepień ochronnych przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w Gminie Zagnańsk na lata 2018-2022	2018r.-2022r.	Zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet	- dziewczęta w wieku 13 lat oraz kontynuacja dla 14 latki zamieszkałych na terenie Gminy Zagnańsk – szczepienia ochronne, - wszystkie dzieci z danego rocznika oraz ich rodzice/prawni opiekunowie-akcja edukacyjno-informacyjna.	- wiek 13 lat oraz kontynuacja dla 14 latki - zameldowanie lub inny dokument potwierdzający fakt pozostania mieszkańcem Gminy Zagnańsk - brak przeciwwskazań lekarskich do szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV); - pisemna zgoda rodziców, - dokonanie opłaty w punkcie szczepienia przez rodziców/opiekunów prawnych dzieci

OPIS SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ ORAZ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ W CZASIE EPIDEMII WYWOŁANEJ WIRUSEM SARS-COV-2

20 marca 2020 r. zostało wydane rozporządzenie Ministra Zdrowia dotyczące wprowadzenia w Polsce stanu epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2. Wprowadzono m.in. czasowe ograniczenia określonego sposobu przemieszczania się, oraz funkcjonowania instytucji, zakładów pracy, obowiązku poddania się badaniom lekarskim oraz stosowaniu innych środków profilaktycznych i zabiegów przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie, w tym obowiązkową kwarantannę i zakaz opuszczania jej obszaru.

- *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. 2020 poz. 491).*
- *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21.12.2020r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020r. poz. 2316 z późn. zm.).*

Od marca realizowane były głównie zadania związane z ogłoszonym stanem epidemii:

- nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami wywołanymi SARS-CoV-2,
- nadzór nad przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa epidemiologicznego.

Ważne daty i liczby

- **20.03.2020r.** - Pierwszy przypadek zachorowania wywołany SARS-CoV-2 na terenie Powiatu Kieleckiego.
- **22379** liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym oraz poddanych kwarantannie od marca do 31.12.2020r.
- od czerwca 2020r. została uruchomiona Infolinia dla obywatela do kontaktu z Inspekcją Sanitarną.
- **24.10.2020r.** uruchomiono System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS) między innymi w celu ułatwienia szybkiego kontaktu obywateli z pracownikami Inspekcji Sanitarnej.
- od 24.10.2020r. do 31.12.2020r. opracowano **3029** spraw zgłoszonych do PSSE w Kielcach przez obywateli za pośrednictwem systemu SEPIS (czas rozwiązania większości zgłoszeń przez pracowników PSSE w systemie SEPIS do 3h.).
- od marca do 31.12.2020r. w ramach nadzoru epidemiologicznego zlecono **11591** testów na COVID -19 dla osób z Powiatu Kieleckiego.
- **1167** liczba kontroli przeprowadzonych w ramach wzmożonego nadzoru dotyczącego przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych z udziałem policji (skontrolowano m. in. sklepy w galeriach handlowych, hotele, obiekty usługowo-handlowe, salony i zakłady kosmetyczne, sklepy spożywcze, apteki, hotele, zakłady żywienia zbiorowego, stoki narciarskie, inne obiekty).
- od marca do grudnia 2020r. pracownicy PSSE w Kielcach wykonali **ok 178700** połączeń telefonicznych oraz odebrali **ok 37000** połączeń dotyczących spraw związanych z SARS-CoV-2 (m. in. nadzór epidemiologiczny nad osobami z dodatnim wynikiem COVID-19 oraz osobami z kontaktu).
- **6125** liczba wydanych na wnioski zaświadczeń dotyczących okresów przebytej kwarantanny i izolacji.
- **65** liczba pracowników PSSE w Kielcach biorących aktywny udział w sprawach związanych z COVID-19 w 2020r.
- od czerwca 2020r. w związku z kryzysową sytuacją związaną z pandemią SARS-CoV-2 PSSE w Kielcach otrzymała wsparcie Wojsk Obrony Terytorialnej.

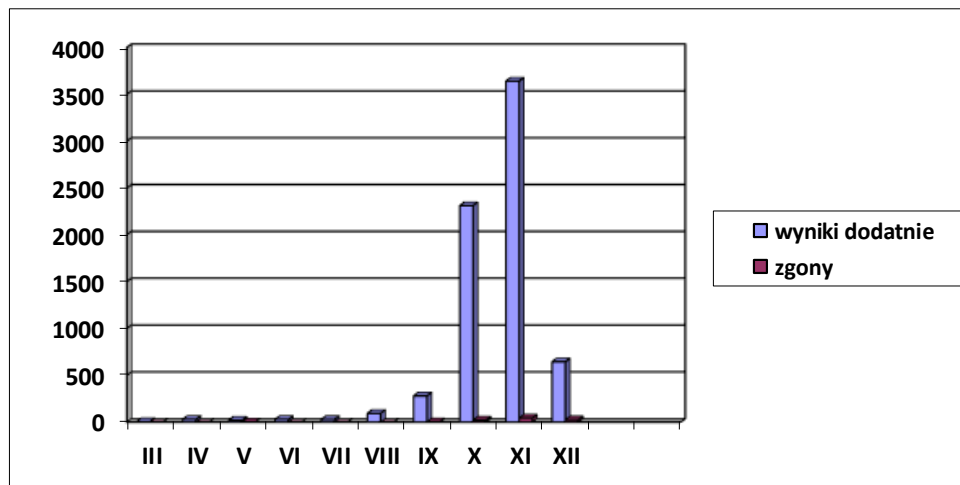
Tabela 22 Liczba wyników dodatnich od marca do 31.12.2020r. w powiecie kieleckim

Lp.	Miesiąc	Liczba wyników dodatnich
1.	Marzec	4
2.	Kwiecień	30
3.	Maj	21
4.	czerwiec	29
5.	Lipiec	28
6.	sierpień	93
7.	wrzesień	280
8.	październik	2311
9.	listopad	3641
10.	grudzień	645
	Suma	7082

Tabela 23 Liczba zgonów wywołanych COVID-19 w powiecie kieleckim

Lp.	Miesiąc	Liczba zgonów
1.	marzec	0
2.	kwiecień	0
3.	Maj	1
4.	czerwiec	0
5.	Lipiec	0
6.	sierpień	0
7.	wrzesień	3
8.	październik	22
9.	listopad	45
10.	grudzień	26
	Suma	97

Liczba wyników dodatnich i zgonów od marca do 31.12.2020r.

**PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU
DZIECI I MŁODZIEŻY**

Informacje ogólne

W 2020 roku na terenie Powiatu Kieleckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach sprawował nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynkiem dzieci i młodzieży. Rodzaj i ilość placówek pokazuje tabela 24

Tabela 24 Ilość i rodzaj stałych placówek nauczania i wychowania w ewidencji

Lp.	Nazwa placówki	Ilość placówek
1.	Żłobki/ kluby dziecięce	12
2.	Przedszkola	59
3.	Szkoły podstawowe	96
4.	Zespoły szkół	30
5.	Szkoły specjalne	2
6.	Centrum kształcenia ustawicznego	1
7.	Inne	31
Razem		231

W roku 2020 skontrolowano 21 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 109 (zgłoszonych 142) turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. Ilość i rodzaj placówek skontrolowanych pokazuje tabela 25

Tabela 25 Ilość i rodzaj placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku skontrolowanych w 2020 roku

Lp.	Nazwa placówki	Ilość placówek
1.	Żłobki	0
2.	Przedszkola	10
3.	Szkoły podstawowe	10
4.	Zespoły szkół	0
5.	Szkoły specjalne	0
6.	Centrum kształcenia ustawicznego	0
7.	Inne	1
8.	Wypoczynek dzieci i młodzieży (turnusy)	109
Razem		130

Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży

Nadzorem objęto ogół warunków higieniczno-sanitarnych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży.

W celu poprawy warunków techniczno-sanitarnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach wydał 18 decyzji administracyjnych, 8 decyzji przedłużających termin wykonania zarządzeń oraz 21 decyzji wymierzających opłatę. Zarządzenia decyzji dotyczyły między innymi:

- malowania zniszczonych pomieszczeń,
- remontu podłóg,
- zaprzestania prowadzenia zajęć lekcyjnych w pomieszczeniach usytuowanych poniżej przyległego terenu,
- zabezpieczenie pomieszczeń przed nadmiernym nasłonecznieniem,

- naprawy bądź wymiany mebli szkolnych (stoliki, krzesła),
- zapewnienia prawidłowo zorganizowanych i wyposażonych placów zabaw, boisk,
- zapewnienia prawidłowych dojazdów do budynków
- zapewnienia osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania
- zabezpieczenie szlaków komunikacyjnych
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno- technicznego ogrodzenia terenu placówki,

Należy zaznaczyć, że wciąż w obiektach prowadzone jest postępowanie administracyjne z lat ubiegłych mające na celu poprawę warunków techniczno-sanitarnych w placówkach nauczania i wychowania.

Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

Zapewnienie prawidłowych warunków do utrzymania higieny osobistej we wszystkich placówkach nauczania i wychowania jest jednym z elementów profilaktyki szerzenia się chorób zakaźnych. W tym celu skontrolowano 21 placówek pod kątem posiadania podłączenia do sieci wodociągowej oraz sposobu odprowadzania nieczystości. Stwierdzono, że wszystkie placówki są podłączone do wodociągu publicznego, natomiast 18 placówek odprowadzało ścieki do kanalizacji publicznej, 3 do zbiornika bezodpływowego. Skontrolowano szkoły pod względem realizacji obowiązku zapewnienia bieżącej ciepłej wody we wszystkich umywalkach. Wszystkie skontrolowane obiekty zapewniały dostęp do ciepłej bieżącej wody oraz dostęp do mydła w płynie, ręczników jednorazowego użytku i papieru toaletowego.

Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach, realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego, systematycznie przeprowadza ocenę dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii zgodnie z obowiązującą normą. Wyposażenie dla dzieci i młodzieży powinno posiadać certyfikaty potwierdzające zgodność wyrobu z parametrami określonymi w Polskiej Normie lub atest potwierdzający bezpieczeństwo użytkowania produktu. Obowiązek ten nie dotyczy mebli i innych elementów wyposażenia zakupionych przed 1997 rokiem. Skontrolowano 2 placówki, kontrole przeprowadzone w tym zakresie wykazały, że wszystkie placówki posiadały wyposażenie zgodnie z obowiązującymi wymogami.

W roku 2020 oceniano dostosowanie mebli do wysokości ciała uczniów, wyniki przedstawia tabela 26.

Tabela 26 Ocena dostosowania stanowiska pracy ucznia

Lp.	Liczba placówek objętych badaniem	Liczba stanowisk ocenionych	Liczba stanowisk nieodpowiednich
1	2	112	0

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

W trosce o stan zdrowia uczniów wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkołach podręczników i przyborów szkolnych. Zbyt duże obciążenie dziecka ciężarem tornistra/plecaka może powodować bóle pleców, sprzyjać kształtowaniu nieprawidłowej postawy ciała w efekcie końcowym prowadzić do skrzywienia kręgosłupa.

Skontrolowano 10 szkół, wszystkie skontrolowane placówki zapewniły miejsce do pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Warunki do prowadzenia zajęć pokazuje tabela 27

Tabela 27 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Lp.	Liczba szkół skontrolowanych	Szkoły posiadające sale gimnastyczne lub zastępcze sale ćwiczeń	Brak sal gimnastycznych lub zastępczych sal ćwiczeń
1	10	10	0

Nadal baza sportowa szkół jest niewystarczająca. Lekcje w-f nadal odbywają się na korytarzach, salach zastępczych lub przypadkowych miejscach, niespełniających wymogów funkcjonalnych.

Rozkład zajęć oraz organizacja czasu pobytu w szkole

Na właściwy rozwój ucznia ma wpływ między innymi prawidłowe planowanie nauki i wypoczynku. Plan zajęć dydaktyczno- wychowawczych jeżeli specyfika programu nauczania nie sprzeciwia się temu, powinien uwzględniać: potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, potrzebę różnicowania zajęć w każdym dniu, zasadę niełączenia w kilkugodzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu.

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania skontrolowano rozkłady zajęć w 10 szkołach w 78 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Żywnienie w szkołach

W 2020 roku, w trakcie kontroli sanitarnych placówek szkolnych, uzyskano informacje dotyczące żywienia i dożywiania dzieci i młodzieży. Dane przedstawia tabela 28.

Tabela 28 Żywnienie i dożywianie dzieci i młodzieży

Lp.	Liczba szkół skontrolowanych	Posiłki przygotowywane		Wydawanie ciepłych posiłków (liczba placówek)		Liczba dzieci korzystających		Organizowanie śniadań szkolnych		Liczba posiłków dofinansowanych
		na miejscu	dowożone	obiady pełne	obiady jednodaniowe	z obiadów pełnych	z obiadów jednodaniowych	liczba placówek	liczba korzystających	
1	10	2	8	0	9	0	610	0	0	263

Zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt

Z uwagi na bezpieczeństwo i higienę korzystania ze szkolnych placów zabaw, boisk i terenów rekreacyjnych przez dzieci i młodzież konieczne jest zabezpieczenie terenu przed dostępem zwierząt, w tym przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. W tym zakresie przeprowadzono 21 kontroli w obiektach stałych i 110 w sezonowych, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2020 na terenie powiatu skontrolowano 109 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży tj. 99 turnusów w formie wyjazdowej oraz 10 turnusów w formie wypoczynku w miejscu zamieszkania. Z wypoczynku skorzystało 3683 dzieci w formie wyjazdowej oraz 319 z formy wypoczynku w miejscu zamieszkania. W ramach wypoczynku w miejscu zamieszkania dla dzieci i młodzieży organizowano zajęcia w formie zabaw, konkursów i wycieczek. Dożywianie w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania prowadzono w trakcie 9 turnusów. W trosce o bezpieczny wypoczynek propagowano właściwe zachowania poprzez dystrybucję materiałów oświatowych dotyczących między innymi przestrzegania zakazu palenia tytoniu, bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz używania substancji psychoaktywnych.

Skontrolowano 109 turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie przeprowadzonych kontroli, w jednym

przypadku stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń sanitarnych. zobowiązano organizatora do natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości.

Żłobki

Pod bieżącym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach znajduje się łącznie 12 żłobków. W obiektach tych nie przeprowadzono kontroli.

Podsumowanie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kielcach nie stwierdził rażących zaniedbań higienicznych w obiektach objętych nadzorem. W celu dalszej poprawy warunków sanitarno-higienicznych szczególną uwagę należy zwrócić na:

- eliminowanie z użytku obiektów niefunkcjonalnych,
- zapewnienie prawidłowych powierzchni użytkowych,
- dalszą poprawę warunków do utrzymania higieny osobistej, poprzez zapewnienie ciepłej bieżącej wody, mydła w płynie i ręczników jednorazowego użytku,
- prawidłowe zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej,
- prawidłowe zabezpieczenie piaskownic przed zanieczyszczeniami,
- zapewnienie prawidłowej infrastruktury do prowadzenia zajęć wf poprzez budowę nowych i modernizację istniejących sal gimnastycznych,
- zapewnienie instrukcji bezpiecznego użytkowania pomieszczeń i sprzętu sportowego.

Z uwagi na stan epidemii oraz wytyczne MZ, GIS i MEN od marca 2020r. szkoły oraz inne placówki opiekuńcze i wychowawcze przeszły w tryb pracy zdalnej. Bieżące kontrole w placówkach nie były więc prowadzone. Po powrocie placówek do pracy stacjonarnej przeprowadzono kontrole sprawdzające, tematyczne lub interwencyjne, podczas których sprawdzano dostosowanie placówek do obowiązujących przepisów i wytycznych GIS i MEN. Pracownicy Sekcji HDiM opracowywali przypadki zakażeń wirusem Sars-Cov-2 występujące wśród dzieci i młodzieży oraz personelu w żłobkach, przedszkolach, szkołach oraz innych placówkach opiekuńczych i wychowawczych. Podejmowali współpracę z dyrektorami placówek i organami prowadzącymi placówki, dotyczącą postępowania w związku z pojawieniem się zakażeń wirusem Sars-Cov-2.

Z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiczną w czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na zaopatrzenie sanitariatów w ciepłą bieżącą wodę, mydło w płynie i ręczniki jednorazowego użytku oraz na zapewnienie właściwych środków do dezynfekcji w obiektach.

Uzyskano poprawę w dostosowaniu mebli do wzrostu dzieci oraz oznakowanie mebli zgodnie z PN.

Dalszej poprawy wymaga w części placówek zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej.

NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

W ramach prowadzonych w 2020 roku postępowań oraz uzgodnień w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego na szczególną uwagę zasługują: oględziny inwestycji pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach: służby zdrowia, żywienia, oświaty, zakładów pracy oraz obiektów usługowo-handlowych (w tym kontrole w trakcie realizacji i odbiory obiektów). W zakresie profilaktyki inwestycyjnej dokonywano uzgodnień w zakresie: planów zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięć na etapie zapytania o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz uzgodnieniem przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na ich realizację i dokumentacji projektowej.

Postępowania i opinie sanitarne w sprawie oceny oddziaływania (decyzje środowiskowe)

W roku sprawozdawczym 2020 wydano 6 opinii sanitarnych uzgadniających przedsięwzięcia na etapie przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wśród powyższych obiektów na szczególną uwagę, zasługują:

- Stacja demontażu pojazdów Psary Stara wieś, gm. Bodzentyn,
- Ferma drobiu w msc. Przededworze, gm. Chmielnik,
- Przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne w msc. Zrecze Małe, gm. Chmielnik,
- Poszerzenie obszaru eksploatacji złoża wapieni w dewońskich w msc. Nowy Staw, gm. Łagów.

Postępowanie na etapie zapytania o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

Ogółem wydano 95 opinii dotyczących zapytań o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wśród powyższych obiektów na szczególną uwagę, zasługują:

- Baza zbiórki odpadów w msc. Dębska Wola, gm. Morawica,,
- Skup i magazyn złomu w msc. Nowiny, gm. Sitkówka – Nowiny
- Punkt skupu katalizatorów w msc. Ciosowa, gm. Miedziana Góra,
- Zbieranie zużytych akumulatorów w msc. Domaszowice, gm. Masłów,
- Przetwarzanie odpadów z tworzyw na kompozyty w msc. Brzeziny, gm. Morawica.

Opinie dotyczące dokumentacji projektowej

Wydano 9 opinii o projektach budowlanych. Opinie dotyczyły inwestycji nowobudowanych oraz obiektów istniejących wymagających zmiany sposobu ich użytkowania.

Wśród powyższych obiektów na szczególną uwagę, zasługują:

- Sieć wodociągowa, miejscowość Wiśniowa, gmina Łagów,
- Rozbudowa i przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Bodzentynie,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami, zbiornikami retencyjnymi, pompowniami ścieków i ich zasilaniem energetycznym policznikowym w miejscowości: Psary Podłazy, Psary Stara Wieś, gmina Bodzentyn
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz przyłączami, zbiornikami retencyjnymi, pompowniami ścieków i ich zasilaniem energetycznym policznikowym w miejscowości: Śniadka I, Śniadka II, Śniadka III, Sieradowice I, Sieradowice II oraz Bodzentyn, gmina Bodzentyn.

Odbiory obiektów, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2020 r. przeprowadzono 84 kontrole obiektów.

Wśród dopuszczonych do użytkowania na uwagę zasługują następujące przedsięwzięcia:

- Sala gimnastyczna w szkole Drugnia, gm. Pierzchnica,
- Świetlica wiejska w msc. Skorzeszyce, gm. Górno,
- Oczyszczalnia ścieków w msc. Korczyn, gm. Strawczyn,
- Zakład pogrzebowy w Zagnańsku.

Kontrole w trakcie realizacji inwestycji

W roku 2020 przeprowadzono 4 kontrole w trakcie realizacji inwestycji.

Inne opinie

W roku 2020 wydano 70 opinii.

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

W roku 2020 w ramach strategicznej oceny na środowisko wydano 32 uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opinii projektów dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

Tabela 29 Informacja dotycząca nowych inwestycji w gminach powiatu kieleckiego za 2020r.

Lp.	Gmina	Zapytania o konieczności sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko i jego zakres	Uwarunkowania środowiskowe	Dokumentacje projektowe	Dopuszczenie do użytkowania obiektów	Kontrole w trakcie realizacji inwestycji	Opinie w innej formie	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
1.	Bieliny	2	0	1	3	0	1	0
2.	Bodzentyn	5	1	1	5	0	8	0
3.	Chęciny	13	0	1	7	0	13	0
4.	Chmielnik	13	2	0	5	0	6	2
5.	Daleszyce	2	0	0	5	0	2	12
6.	Górno	3	0	2	6	2	0	4
7.	Łągów	3	0	2	4	0	9	4
8.	Łopuszno	7	0	0	5	0	9	2
9.	Masłów	4	0	0	3	0	4	0
10.	Miedziana Góra	3	2	0	8	0	5	4
11.	Mniów	2	0	0	4	0	0	0
12.	Morawica	4	1	0	8	0	1	0
13.	Sitkówka – Nowiny	7	0	1	4	0	3	5
14.	Nowa Słupia	5	0	0	1	1	2	0
15.	Pierzchnica	4	0	0	2	0	3	2
16.	Piekoszów	9	0	0	5	0	0	2
17.	Raków	3	0	0	0	0	0	0
18.	Strawczyn	3	0	0	4	1	3	1
19.	Zagnańsk	3	0	1	5	0	1	1
Razem:		95	6	9	84	4	70	39

PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działania w ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Kielcach, w 2020 roku, były zgodne z celami operacyjnymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020.

Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej prowadzi wielokierunkową działalność oświatowo – zdrowotną skierowaną do placówek oświatowo - wychowawczych, placówek służby zdrowia a także szeroko pojętego środowiska lokalnego. W jej zakresie podejmowano działania wynikające z kalendarium obchodów Dni Zdrowia, realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, interwencje nieprogramowe oraz informacyjne kampanie zdrowotne, jednakże w związku z zaistniałą sytuacją epidemiologiczną – epidemią wirusa SARS-CoV-2 ich zasięg został znacząco ograniczony.

PROGRAMY EDUKACYJNE

- **Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”**

Celem programu, skierowanego do uczniów klas V - VIII szkół podstawowych, jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2019/2020 chęć udziału w programie wyraziło 25 szkół podstawowych, jednak z powodu ograniczeń wynikających z sytuacji epidemicznej w kraju, decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego, jego realizacja została zawieszona.

- **„Skąd się biorą produkty ekologiczne” – ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli**

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.

Do pilotażowej edycji programu w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiło 8 przedszkoli z terenu Kielc i powiatu, sytuacja epidemiczna spowodowała jednak, że założenia programowe zostały

zrealizowane w 4 placówkach. Zasięgiem programu objęto 179 dzieci przedszkolnych i ich rodziców.

- **Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”**

Program jest skierowany i realizowany w grupie dzieci 5 – 6 letnich, a jego głównym celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony ich zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2019/2020 program był realizowany w 12 placówkach (11 przedszkolach) i 1 oddziale przedszkolnym, a zasięgiem objęto 800 dzieci przedszkolnych.

W ramach realizacji programu, zorganizowano spotkania edukacyjne dla przedszkolaków (SP 34 i PS w Chęcinach), podczas których rozmawiano o zdrowym stylu życia i szkodliwości palenia papierosów.

- **Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”**

„Program edukacyjny „Bieg po zdrowie” Program edukacyjny „Bieg po zdrowie” skierowany jest do uczniów z IV klas szkół podstawowych (grupa wiekowa 9-10 lat), a jego cele skupiają się głównie na:

- opóźnieniu lub zapobieganiu inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży;
- pokazaniu atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego;
- zwiększaniu wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów;

Działaniami w zakresie realizacji programu objęto 128 uczniów klas IV z 7 szkół podstawowych (5 szkół z powiatu kieleckiego) oraz 101 rodziców.

- **Wojewódzki program edukacyjny „Nie pal przy mnie proszę”**, skierowany jest do uczniów klas I - III szkoły podstawowej. Jego celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie. W roku szkolnym 2019/2020, w realizacji programu uczestniczyło 3 szkoły podstawowe z powiatu kieleckiego a edukacją objęto łącznie 193 uczniów i 109 rodziców.
- **Wojewódzki program „Znajdź właściwe rozwiązanie”**, jest przeznaczony dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów. Jego celem jest zapobieganie paleniu tytoniu przez młodzież szkolną oraz zwiększenie świadomości na temat zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu. W roku szkolnym 2019/2020 zasięgiem programu objęto 3 szkoły podstawowe z powiatu kieleckiego. Łącznie edukacją objęto 160 uczniów oraz 156 rodziców. Przeprowadzono 6 prelekcji dot. szkodliwości palenia tytoniu i używania nowatorskich wyrobów tytoniowych dla uczniów SP w Bolechowicach i SP w Daleszycach.
- **Program Zwalczania i AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV**
W ramach realizacji programu profilaktyki HIV/AIDS prowadzono szereg działań informacyjnych wśród młodzieży szkolnej i w środowisku lokalnym. Materiały informacyjne do kampanii społecznej dystrybuowano do zakładów opieki zdrowotnej na terenie Kielc i powiatu we współpracy z Sekcją Nadzoru Przeciwepidemicznego PSSE. Rozdawnictwo materiałów informacyjnych i udzielanie porad w zakresie profilaktyki HIV/AIDS prowadzone jest również wśród społeczności lokalnej, w punktach informacyjnych tworzonych podczas imprez profilaktycznych, festynów i akcji oświatowo – zdrowotnych.
- **Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”** został opracowany w ramach projektu KIK/68 i dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy) przez młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych. został opracowany w ramach projektu KIK/68 i dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy) przez młodzież ze szkół ponadpodstawowych.
W związku z obowiązującym stanem epidemii COVID-19, programu nie udało się w pełni zrealizować w żadnej z 7 szkół, które do niego przystąpiły.
Działania podtrzymujące realizację założeń Projektu KIK/68 - „Profilaktycznego Programu w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkohol, Tytoniu i Innych Środków Psychoaktywnych” i promujące tematykę kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” były związane głównie z dystrybucją materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur i plakatów kampanijnych) i tworzeniu punktów informacyjnych w placówkach służby zdrowia, na turnusach wypoczynkowych w placówkach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz podczas organizowanych imprez i festynów prozdrowotnych.
- **Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok” – program wojewódzki**
Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” ma na celu zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Umieralność z powodu nowotworów szyjki macicy w Polsce jest o 70% wyższa niż przeciętna dla krajów Unii Europejskiej. Rak szyjki macicy to jedyny nowotwór, którego dzięki dostępnym narzędziom profilaktycznym (przesiewowe badania cytologiczne) można uniknąć lub wykryć na wczesnym, całkowicie wyleczalnym etapie rozwoju. Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.
W roku 2019/2020 do realizacji programu przystąpiło 9 szkół ponadpodstawowych, jednak pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 i związane z nią ograniczenia w nauce stacjonarnej uniemożliwiły jego realizację.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Światowy Dzień bez Tytoniu 2020

Celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony obecnych i przyszłych pokoleń przed niszczącymi skutkami zdrowotnymi spowodowanymi paleniem tytoniu, używaniem nowatorskich wyrobów tytoniowych jak i konsekwencjami używania papierosów elektronicznych.

W ramach Światowego Dnia bez Tytoniu, we współpracy z Sekcją Przeciwepidemiczną PSSE, przekazano materiały edukacyjne o tematyce antytytoniowej do 50 placówek służby zdrowia z terenu Kielc i powiatu kieleckiego.

Profilaktyka używania środków zastępczych – „nowych narkotyków”

Zasadnicze działania prowadzone w ramach akcji profilaktycznej miały za zadanie zwrócenie uwagi na istotny problem zażywania przez młodzież substancji psychoaktywnych – „dopalaczy” i zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie ich szkodliwego wpływu na zdrowie.

Prowadzono działania skierowane do społeczności lokalnej polegające na dystrybucji materiałów edukacyjnych i tworzeniu punktów informacyjnych w placówkach służby zdrowia, na turnusach wypoczynkowych w placówkach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, jak również podczas festynów i innych akcji profilaktycznych.

Akcja letnia „Zdrowe wakacje”

W ramach działań związanych z realizacją akcji letniej „Zdrowe wakacje 2020” prowadzono rozdawnictwo materiałów informacyjno – edukacyjnych, ulotek i broszur zawierających treści z zakresu przestrzegania zasad zdrowego stylu życia i bezpieczeństwa zdrowotnego podczas wakacyjnego wypoczynku wśród uczestników 94 turnusów wypoczynkowych w placówkach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, obozach i koloniach (liczba odbiorców – 2848 osoby). Zadanie prowadzono we współpracy z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE Kielce.

Promocja zdrowego stylu życia, profilaktyka próchnicy zębów i prawidłowa higiena ciała.

W ramach realizacji prowadzono spotkania edukacyjne i warsztaty, dotyczące promocji zdrowego stylu życia. Zorganizowano 11 prelekcji dla 155 osób (przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i podopiecznych świetlic środowiskowych), których tematyka dotyczyła aktywnego i zdrowego stylu życia, przestrzegania zasad higieny osobistej i unikania czynników chorobotwórczych.

Profilaktyka nowotworów

Przy realizacji zadań związanych z profilaktyką chorób nowotworowych ściśle współpracowano ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii.

Pracownicy Inspekcji Sanitarnej uczestniczyli w obchodach Światowego Dnia Walki z Rakiem organizowanym przez ŚCO, gdzie, przy stoiskach edukacyjnych prowadzono pomiary CO w wydychanym powietrzu u osób palących, dystrybuowano materiały edukacyjne jak i udzielano porad w zakresie zdrowego stylu życia

Profilaktyka chorób zakaźnych (WZW typu B i C)

W ramach działań profilaktycznych związanych z rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych w środowisku lokalnym (m.in. WZW typu B i C) pracownicy PSSE w Kielcach (Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego, Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska oraz OPZiOZ) wspólnie ze Świętokrzyskim Centrum Onkologii, PTH oddziałem w Kielcach oraz firmą Medilab Sp. z o.o., zorganizowali i przeprowadzili szkolenie „Zapobieganie zakażeniom w placówkach leczniczych, salonach fryzjerskich i kosmetycznych”.

W szkoleniu podzielonym na dwie grupy tematyczne – „Higiena (dezynfekcja, mycie, sterylizacja) w gabinetach kosmetycznych, salonach fryzjerskich, tatuażu i odnowy biologicznej, zapobieganie uchybieniom w procedurach higieniczno – sanitarnych” oraz „Zapobieganie uchybieniom

Fot. szkolenie „Zapobieganie zakażeniom w placówkach leczniczych, salonach fryzjerskich i kosmetycznych” w ŚCO

w procedurach higienicznych stosowanych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym w gabinetach stomatologicznych” wzięły udział 183 osoby.

Promocja szczepień ochronnych

W ramach działań dot. promowania szczepień w środowisku lokalnym, przeprowadzono dystrybucję materiałów kampanijnych „Oszczędź dziecku OSPY” do 36 żłobków z terenu Kielc i powiatu kieleckiego.

Działania związane z aktualną sytuacją epidemiologiczną – profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2

W 2020r. działania profilaktyczne w zakresie sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju skoncentrowane były na przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2.

Realizowano zadania wynikające z wprowadzanych i aktualizowanych przepisów prawa regulujących obostrzenia związane z epidemią COVID-19 oraz wspierające funkcjonowanie Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego PSSE (m.in. nakładanie i monitorowanie terminów kwarantanny, telefoniczna pomoc osobom zakażonym i mającym kontakt o osobami chorymi, sprawdzanie wyników testów, ustawianie terminów wymazów, dyżury telefoniczne, wydawanie decyzji i zaświadczeń dot. nałożonej kwarantanny, monitorowanie przestrzegania obostrzeń sanitarnych w galeriach handlowych, sklepach, miejscach użyteczności publicznej, stokach narciarskich itp.)

Działania oświatowo – zdrowotne:

- W związku z początkami rozprzestrzeniania się COVID-19 na świecie, zorganizowano i przeprowadzono cykl 10 prelekcji dot. przestrzegania podstawowych zasad higieny osobistej (m.in. prawidłowe mycie rąk, zatykanie ust podczas kaszlu i kichania). Dodatkowo uczniom rozdawano kserowane ulotki z wytycznymi GIS dot postępowania chroniącego przed zachorowaniem. Zajęcia profilaktyczne odbyły się m.in. w SP w Krajinie (70 uczniów klas I – VII).
- Materiały informacyjne – ulotki z instrukcją mycia rąk oraz aktualną informacją GIS nt. sytuacji epidemiologicznej dot. koronawirusa, przekazano uczestnikom szkolenia „Zapobieganie zakażeniom w placówkach leczniczych, salonach fryzjerskich i kosmetycznych” zorganizowanego przez PPIS w Kielcach, Polskie Towarzystwo Higieniczne Oddział w Kielcach, Świętokrzyskie Centrum Onkologii oraz Firmę MEDILAB.
- Przy dystrybucji materiałów edukacyjnych dot. profilaktyki COVID-19 (kampania DDM Dystans-Dezynfekcja-Maseczka) współpracowano z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Kielcach, której pracownicy, w ramach akcji letniej dostarczali ulotki do placówek oświatowych oraz miejsc letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- aktualizowane komunikaty dot. profilaktyki COVID -19 były również dostępne na stronie internetowej PSSE w Kielcach (link do strony głównej GIS)

Podsumowanie

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach w 2020 roku skierowana była na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie chorobom, w tym zakaźnym i zawodowym.

Realizowano zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska
- higieny pracy w zakładach pracy
- higieny procesów nauczania i wychowania
- higieny wypoczynku i rekreacji
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku
- higieniczno sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

W zakresie Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska

- W ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi monitorowano zaopatrzenie ludności w wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, które jest zadaniem własnym gminy, a prowadzone jest przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne. Są one zobowiązane zapewnić zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych do realizacji dostaw wody w sposób ciągły i niezawodny oraz należyłą jakość dostarczanej wody zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 2028).
- Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska nadzorowali i badali wodę ciepłą w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w zakresie badania pałeczek *Legionella Sp.*, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r. poz. 2294) w ograniczony sposób. Próbkę pobierane były tylko w miesiącach styczeń - marzec ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia oraz restrykcje.
- Oceniano stan sanitarny miejscowości, tras, obiektów turystycznych i kąpielisk po sezonie letnim 2020r.
- Sprawowano nadzór sanitarny nad obiektami świadczącymi usługi związane z udostępnianiem solarium na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kielcach, zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017r. poz. 2111)

W zakresie Sekcji Nadzoru Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych w związku z realizacją przedsięwzięć podejmowano działania dotyczące:

- udział w sporządzanie sprawozdania Mz-45 z działalności kontrolno-represyjnej w zakresie pracy Sekcji HŻŻ i PU,
- sporządzenie i przesłanie do WSSE Kielce sprawozdania opisowego Mz-48 w zakresie nadzoru nad obiektami żywnościowo - żywieniowymi, nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami,
- opracowanie planu pobierania próbek na podstawie danych i wytycznych otrzymanych z WSSE Kielce, w tym w zakresie żywności prozdrowotnej,
- opracowanie oceny bloków żywienia funkcjonujących podczas wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży,
- zbieranie informacji i opracowanie miesięcznych sprawozdań z nadzoru nad żywnością prozdrowotną, w tym suplementami diety, m. innymi w zakresie przestrzegania wymagań dot. znakowania, prezentacji i reklamy
- opracowanie informacji w zakresie zagadnień Sekcji HŻŻ i PU. w ramach „Oceny o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu”,
- opracowanie sprawozdania z realizacji planu pobierania próbek i badania żywności, w tym w zakresie żywności wzbogacanej, suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- ocena stanu sanitarnego z zakresu nadzoru nad obiektami żywnościowo - żywieniowymi, nadzoru nad

- materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami,
- przesłanie danych niezbędnych do opracowania raportu rocznego z realizacji zintegrowanego wieloletniego planu kontroli dla Polski,
- opracowania kwartalnych sprawozdań z realizacji Decyzji wykonawczej Komisji z dnia 13.06.2013r. zmieniającej decyzję wykonawczą 2011/884/UE w sprawie środków nadzwyczajnych w odniesieniu do niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego ryżu w produktach z ryżu pochodzących z Chin,
- opracowanie kwartalnych sprawozdań z kontroli granicznej przyborów kuchennych z tworzyw poliamidowych i melaminowych pochodzących lub wysyłanych z Chin i Hongkongu zgodnie z rozporządzeniem WE nr 284/2011 z dnia 22.03.2011r. ustanawiającym specjalne warunki i szczegółowe procedury dotyczące przywozu przyborów kuchennych z tworzyw poliamidowych melaminowych pochodzących lub wysyłanych z Chińskiej Republiki Ludowej i Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong,
- opracowanie kwartalnych sprawozdań z działań podejmowanych w związku z produktami kosmetycznymi notyfikowanymi w systemie RAPEX,
- oceny bloków żywienia funkcjonujących podczas wypoczynku letniego dzieci i młodzieży,
- oceny stanu sanitarnego obiektów żywnościowo – żywieniowych na dworcach PKP i PKS zlokalizowanych na trasach i w miejscowościach turystycznych, parkingach, stacjach paliw oraz ocena zgodności z wymaganiami zdrowotnymi żywności i żywienia w tych obiektach,
- oceny współpracy organów PIS z organami Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie pracy Sekcji HŻŻ i PU,
- oceny współpracy organów PIS z organami Inspekcji Farmaceutycznej w zakresie pracy Sekcji HŻŻ i PU,
- oceny współpracy PPIS w Kielcach ze ŚWIOR i Nasiennictwa w Kielcach oraz ŚWIJHAR w Kielcach,
- zebranie danych i opracowanie informacji na temat przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty,
- opracowanie i przesłanie sprawozdań z realizacji Planu działania na rok 2020 dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego we współpracy z innymi Inspekcjami.

W zakresie Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska Pracy

- Prowadzono nadzór nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników wykonujących prace związane z narażeniem na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy.
- Prowadzono działania w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.
- Prowadzono działania wynikające z realizacji inicjatyw FORUM wymiany informacji Europejskiej Agencji Chemikaliów w zakresie egzekwowania przepisów rozporządzenia REACH i CLP.
- Przeprowadzono kontrole dotyczące przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem, bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032”.
- Prowadzono nadzór nad prekursorami narkotyków w ramach realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
- Prowadzono nadzór nad podmiotami wprowadzającymi do obrotu oraz udostępniającymi na rynku produkty biobójcze.

W zakresie Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego

- Celem działalności sekcji była ochrona zdrowia ludzkiego poprzez nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych (PSO), analizę i ocenę sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie wytycznych GIS wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej, przeprowadzanie wywiadów i dochodzeń epidemiologicznych oraz podejmowanie czynności mających na celu ograniczenie szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych,

W ramach tych działań:

- zaktualizowano „Plan działania przeciwepidemicznego w sytuacjach kryzysowych”
- uczestniczono w pracach zespołów zarządzania kryzysowego.
- prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej.
- kontynuowano nadzór nad chorobami zakaźnymi objętymi obowiązkiem zgłaszania, sporządzano

- kwartalne raporty o wybranych chorobach odzwierzęcych i czynnikach chorobotwórczych.
- monitorowano sytuację w zakresie zakażeń meningokokowych.
- prowadzono dochodzenia epidemiologiczne w zakresie chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zgłaszania.
- opracowano ogniska zatruc/zakażeń pokarmowych.
- sporządzono ocenę stanu sanitarnego zakładów opieki zdrowotnej.
- opracowano raport o zakażeniach zakładowych i drobnoustrojach alarmowych.
- nadzorowano pracę Zespołów Kontroli Zakażeń Zakładowych w zakresie opracowywania ognisk zakażeń szpitalnych.
- opracowano roczne sprawozdanie z wykonawstwa szczepień ochronnych.
- sporządzono kwartalne sprawozdanie ze zużycia preparatów wielodawkowych, kwartalne sprawozdanie z nadzoru nad kartami uodpornienia.
- sporządzono zamówienie na preparaty szczepionkowe na 2020 rok.
- opracowano roczne sprawozdanie w zakresie zagadnień ddd i sterylizacji.
- przygotowywano dwutygodniowe, miesięczne, kwartalne i roczne sprawozdania ze zgłoszeń chorób zakaźnych.
- prowadzono nadzór epidemiologiczny nad ozdrowieńcami i nosicielami zakaźnych schorzeń jelitowych.
- realizacja zadań wynikających z ogłoszenia stanu epidemii SARS-CoV-2.

W ramach działalności Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży

- Dokonano oceny warunków higienicznych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku.
- Opracowano sprawozdanie z przygotowania i przebiegu wypoczynku zimowego i letniego.
- Na bieżąco monitorowane jest zaopatrzenie placówek oświatowych w ciepłą bieżącą wodę.
- Dokonano oceny posiadania certyfikatów przez meble i sprzęt sportowy.
- Dokonano analizy dostosowania mebli szkolnych (stoły, krzesła) do wymogów ergonomii.
- Dokonano oceny wskaźnika powierzchni sal lekcyjnych przypadających na 1 ucznia w szkole podstawowej.
- oceniono standardy dostępności do urządzeń sanitarno- higienicznych w szkołach podstawowych.

W zakresie Sekcji Nadzoru Zapobiegawczego podejmowano działania:

- uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych i opiniowanie prognoz oddziaływania na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wydawania opinii w sprawach potrzeby przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko lub realizowanych ze środków UE,
- uzgadniania zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w studium,
- uzgadniania dokumentacji projektowych (kompletny projekt budowlany) dotyczących budowy obiektów budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- kontroli budów i obiektów budowlanych w trakcie budowy,
- kontroli obiektów związane z zamiarem przystąpienia do użytkowania,
- prowadzenia zapobiegawczego nadzoru sanitarnego nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą,
- sporządzania corocznej oceny stanu sanitarnego miasta i powiatu,
- spełnienia warunków sanitarno-higienicznych pomieszczeń, urządzeń, zakładów i obiektów nowopowstałych, a w szczególności: aptek, zakładów opieki zdrowotnej, gabinetów indywidualnej praktyki lekarskiej, położnych i pielęgniarek, hoteli, pensjonatów, obiektów sakralnych, obiektów szkolnych i sportowych, gabinetów kosmetycznych, fryzjerskich i tatuażu, szkół, przedszkoli, punktów przedszkolnych, żłobków, domy opieki społecznej, hospicjów,
- wydawania opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz przez Powiatowy i Miejski Urząd Pracy ze środków

pochodzących z funduszy Unii Europejskiej jak i środków budżetowych. Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmowała przede wszystkim uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,

- oceny zgodności realizacji robót z zaopiniowaną przez Organy Inspekcji Sanitarnej i rzeczoznawców dokumentacją.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia ludziom zdrowych warunków życia w miejscu ich zamieszkania i pobytu (m. in. w aspekcie wartości normatywnych, stężeń i natężeń czynników szkodliwych określonych w obowiązujących przepisach prawa dotyczących środowiska życia ludzi), przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego nadzoru zapobiegawczego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zwracały uwagę na:

- oddzielenie obszarów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe od obszarów przemysłowych, w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania zabudowy przemysłowej na otoczenie,
- zapewnienie właściwej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia o odpowiedniej jakości i ilości,
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów (w tym szczególnie niebezpiecznych) w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z hałasem (miejska komunikacja, zakłady usługowe, przemysłowe, itp.), poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych, takich jak np. pasy zieleni, okna o podwyższonej izolacyjności akustycznej, odległość od terenów zabudowanych,
- ochronę ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym, poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych i technologicznych,
- zabezpieczenie ludzi przed wpływem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza przez uciążliwe zakłady, poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń pochłaniających substancje szkodliwe dla zdrowia,
- zagwarantowanie odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach, poprzez zastosowanie m.in. odpowiednich i bezpiecznych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych, a także zapewnienie prawidłowej funkcjonalności pomieszczeń z punktu widzenia wymagań sanitarno-higienicznych,
- zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

W zakresie Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Prowadzona działalność oświatowo- zdrowotna dotycząca realizacji programów edukacyjnych i akcji profilaktycznych, w roku 2020 została znacząco ograniczona poprzez wystąpienie pandemii COVID-19 i związane z tym ograniczenia i obostrzenia sanitarne.

Wprowadzenie zdalnego nauczania w placówkach oświatowych spowodowało drastyczny spadek zasięgu realizowanych programów edukacyjnych, a niejednokrotnie uniemożliwiło nawet ich częściową realizację (np. decyzją GIS została zatrzymana realizacja programu „Trzymaj Formę!”).

W związku z decyzją GIS ograniczającą realizację zadań niezwiązanych z profilaktyką COVID-19, pracownicy OPZiOZ, w okresie od marca do stycznia 2020 r., zajmowali się głównie wsparciem działań Sekcji Nadzoru Przeciwpidemicznego PSSE w Kielcach, dotyczących ograniczenia skutków pandemii COVID-19.

Spis tabel

<u>Tabela 1</u>	Parametry i ocena jakości wody wodociągów o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dob}$	5
<u>Tabela 2</u>	Parametry i ocena jakości wody wodociągów o produkcji 101 – 1000 m^3/dob	7
<u>Tabela 3</u>	Parametry i ocena jakości wody wodociągów o produkcji 1001-10 000 m^3/dob	10
<u>Tabela 4</u>	Parametry i ocena jakości wody innych podmiotów zaopatrujących w wodę	12
<u>Tabela 5</u>	Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą i innych	14
<u>Tabela 6</u>	Pomieszczenia magazynowe, transport i miejsca unieszkodliwiania oraz sposób utylizacji odpadów medycznych	22
<u>Tabela 7</u>	Miejsca prania bielizny	23
<u>Tabela 8</u>	Wykaz decyzji administracyjnych wydanych w 2020r	24
<u>Tabela 9</u>	Liczba obiektów objętych nadzorem w 2020r. według rodzaju prowadzonej działalności w porównaniu z 2019r.	27
<u>Tabela 10</u>	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/ obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.	27
<u>Tabela 11</u>	Liczba obiektów produkcji żywności, ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.	28
<u>Tabela 12</u>	Liczba obiektów obrotu żywnością ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/ obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.	29
<u>Tabela 13</u>	Liczba obiektów żywienia zbiorowego otwartego ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu w 2020r.	30
<u>Tabela 14</u>	Liczba ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego	30
<u>Tabela 15</u>	Ilość zakładów pracy według wielkości zatrudnienia skontrolowanych w 2020 roku przez pracowników Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy	41
<u>Tabela 16</u>	Narażenie zawodowe pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy przekraczające normatywy higieniczne w zakładach skontrolowanych w 2020r.	42
<u>Tabela 17</u>	Problematyka zarządzeń pokontrolnych w wydanych decyzjach PPIS w Kielcach	43
<u>Tabela 18</u>	Decyzje dotyczące obniżenia stężeń i/lub natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy w zakładach wydane w oparciu o wyniki badań środowiskowych w	44
<u>Tabela 19</u>	Oceny narażenia zawodowego i decyzje w sprawie chorób zawodowych u pracowników zatrudnionych w zakładach pracy w niżej wymienionych gminach	45
<u>Tabela 20</u>	Zestawienie wybranych chorób zakaźnych zarejestrowanych w latach 2019 i 2020 (powiat kielecki)	48
<u>Tabela 21</u>	Programy zdrowotne/ działania z obszaru szczepień ochronnych planowane/ realizowane i finansowane przez jednostki samorządu terytorialnego w 2020r.	52
<u>Tabela 22</u>	Liczba wyników dodatnich od marca do 31.12.2020r. w powiecie kieleckim	59
<u>Tabela 23</u>	Liczba zgonów wywołanych COVID-19 w powiecie kieleckim	59
<u>Tabela 24</u>	Ilość i rodzaj stałych placówek nauczania i wychowania w ewidencji	61
<u>Tabela 25</u>	Ilość i rodzaj placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku skontrolowanych w 2020r.	61

<i><u>Tabela 26</u></i> Ocena dostosowania stanowiska pracy ucznia	62
<i><u>Tabela 27</u></i> Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	63
<i><u>Tabela 28</u></i> Żywnienie i dożywianie dzieci i młodzieży	63
<i><u>Tabela 29</u></i> Informacja dotycząca nowych inwestycji w gminach powiatu kieleckiego za 2020r.	66

Spis treści

Wstęp	3
JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	4
Wprowadzenie	4
Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę	4
Wodociągi o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$	4
Wodociągi o produkcji $101 - 1\,000 \text{ m}^3/\text{dobę}$	5
Wodociągi o produkcji $1\,001 - 10\,000 \text{ m}^3/\text{dobę}$	10
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	11
Ujęcia powierzchniowe	13
Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	13
Nadzór nad jakością wody ciepłej	14
Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą (świadczenia całodobowe)	14
Nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego	14
Wnioski	15
STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	16
Wprowadzenie	16
Ustępy publiczne	16
Obiekty pomocy społecznej oraz pożytku publicznego (pozarządowe)	16
Obiekty hotelarskie	16
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej	17
Obiekty komunikacji publicznej	18
Cmentarze	18
Domy przedpogrzebowe	18
Inne obiekty użyteczności publicznej	18
Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe	18
Wnioski	19

STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	21
Szpitala	21
Zapatrzenie w wodę	21
Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi	21
Gospodarka bielizną szpitalną	23
Prosektoria, postępowanie ze zwłokami osób zmarłych	23
Szpitala uzdrowiskowe i sanatoria	23
Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia poradnie, itp.) oraz praktyki zawodowe	23
Zaopatrzenie w wodę	24
Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi	24
Gospodarka bielizną	24
STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH	27
Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów	28
Obiekty produkcji żywności	28
Obiekty obrotu żywnością	29
Obiekty żywienia zbiorowego otwartego	30
Obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	30
Bufety przy zakładach pracy	30
Bloki żywienia w szpitalach	30
Stołówki w domach wczasowych	31
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	31
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	31
Stołówki szkolne	31
Stołówki w bursach i internatach	31
Stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach	31
Przedszkola	31
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	31
Zakłady usług cateringowych	31
Inne zakłady żywienia	31

Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	31
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	32
Działania związane z oceną jakości zdrowotnej importowanych/eksportowanych środków spożywczych, dozwolonych substancji dodatkowych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	32
Działania podejmowane w związku z powiadomieniami w systemie RASFF	32
Działania podejmowane w ramach kontroli akcyjnych	39
WARUNKI HIGIENY PRACY W ZAKŁADACH ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE POWIATU KIELECKIEGO	40
CHOROBY ZAWODOWE	45
DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	46
Informacje ogólne	46
Całodobowe świadczenia zdrowotne	46
Ogniska chorób zakaźnych w placówkach lecznictwa zamkniętego	46
Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	46
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	46
Sterylizacja	47
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH	48
Choroby szerzące się drogą pokarmową	51
Ogniska chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową	51
Choroby rzadkie	51
Pozostałe choroby	51
AIDS/HIV	51
Nowe choroby	51
Realizacja szczepień ochronnych	51
OPIS SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ ORAZ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ W CZASIE EPIDEMII WYWOŁANEJ WIRUSEM SARS-COV-2	58
PLACÓWKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY	61
Informacje ogólne	61
Stan sanitarny budynków, w których funkcjonują placówki dla dzieci i młodzieży	61
Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej	62
Ergonomia wyposażenia placówek dla dzieci i młodzieży	62

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne	62
Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	62
Rozkład zajęć oraz organizacja czasu pobytu w szkole	63
Żywnienie w szkołach	63
Zabezpieczenie piaskownic przed dostępem zwierząt	63
Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży	63
Żłobki	64
Podsumowanie	64
NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY	65
Postępowania i opinie sanitarne w sprawie oceny oddziaływania (decyzje środowiskowe)	65
Postępowanie na etapie zapytania o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko . .	65
Opinie dotyczące dokumentacji projektowej	65
Odbiory obiektów, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	65
Kontrole w trakcie realizacji inwestycji	65
Inne opinie	66
Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	66
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	67
Programy edukacyjne	67
Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”	67
Skąd się biorą produkty ekologiczne – ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli	67
Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”	67
Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie	67
Wojewódzki program edukacyjny „Nie pal przy mnie proszę”	68
Wojewódzki program „Znajdź właściwe rozwiązanie”	68
Program Zwalczania i AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.	68
Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	68
Program profilaktyki raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok” – program wojewódzki. . .	68
INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE	69
Światowy Dzień bez Tytoniu 2020	69

Profilaktyka używania środków zastępczych – „nowych narkotyków”	69
Akcja letnia „Zdrowe wakacje”	69
Promocja zdrowego stylu życia, profilaktyka próchnicy zębów i prawidłowa higiena ciała	69
Profilaktyka nowotworów	70
Profilaktyka chorób zakaźnych . . (WZW typu B i C).	69
Promocja szczepień ochronnych	70
Działania związane z aktualną sytuacją epidemiologiczną – profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2	70
P o d s u m o w a n i e	71
Spis tabel	75
Spis treści	77